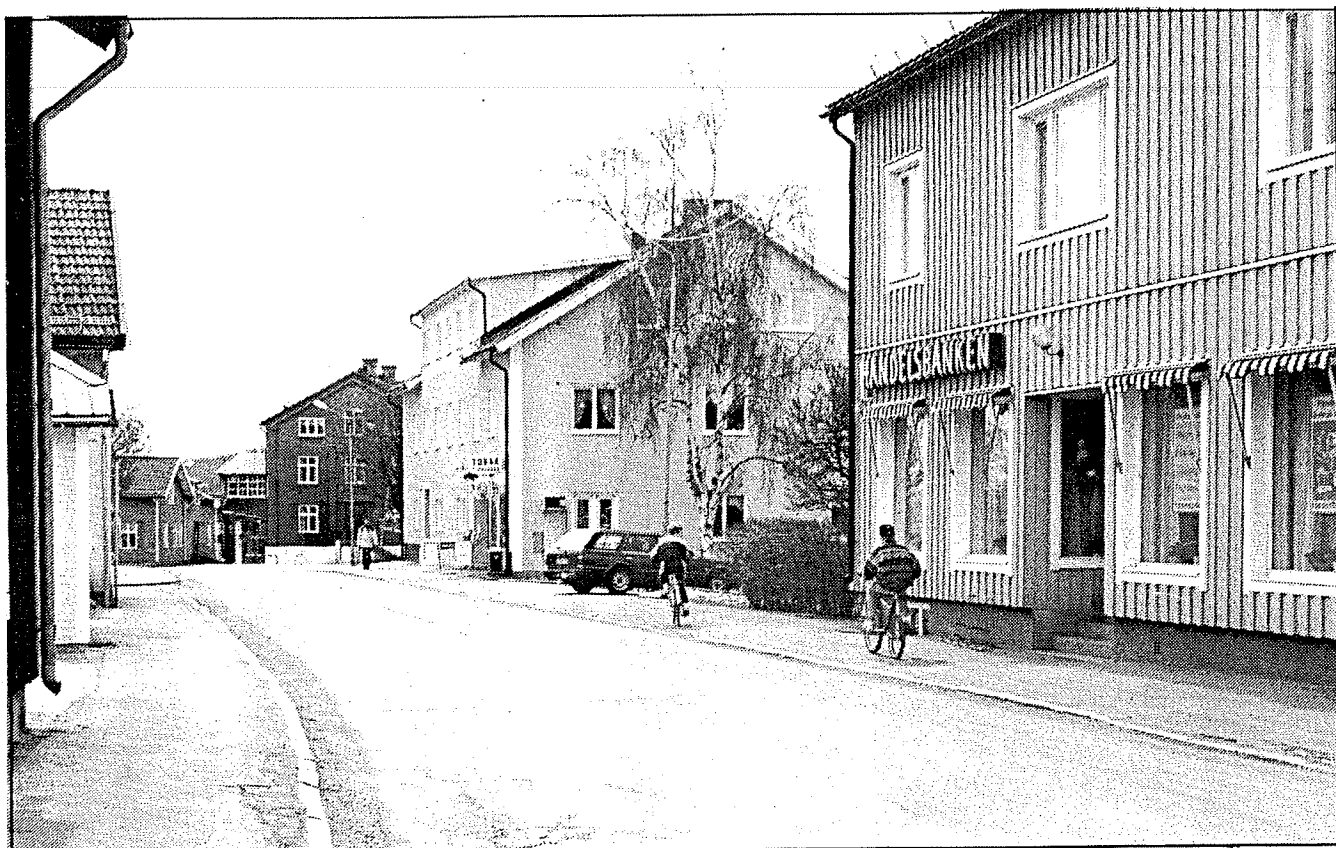

Storgatan i Långshyttan

Översiktsplan för LÅNGSHYTTAN

Hedemora kommun Kopparbergs län

VBB arkitekter

Hedemora kommun
februari 1994

ANTAGEN AV KF
LAGA KRAFT

1994-06-30 §102
1994-07-28

kompl juni 1994

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
ÖVERSIKTSPLANEN - EN SAMMANFATTNING	2
LÅNGSHYTTAN IGÅR	8
LÅNGSHYTTAN IDAG	9
OMRÅDESVISA BESKRIVNINGAR	10
Centrum och Erikslund	
01 Centrum	10
02 Erikslund	12
Flerbostadsbebyggelse/ gruppbyggda småhus	
03 Nybo, Gamla Jonsbo	13
Villabebyggelse	
04 Olarssveden, Hästsveden	16
05 Kullerbacken, Solänget	17
06 Snösveden, Solsveden	18
07 Trollbo, Solberga	19
08 Långsbyn	20
09 Nordviken	21
10 Övre Nordviken	21
Områden med allmän verksamhet	
11 Jonsbo	22
12 Bruksområdet	23
13 Tyllingbo, Solhem	24
14 Kyrkogården	24
Industriområden	
15 Verksområdet	25
16 Sågverket, Reningsverket	26
Reservområden för framtida exploatering	
17 Brunbacken	27
18 Källhagen	27
19 Noränget, Långshytteån	28
Naturområden	
20 Rällingen	29
21 Tyllingen	29
22 Lången	30
23 Amungen	30
24 Långshytteberget	31
25 Långåsberget	31
26 Pilbacken	31
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	32
GÄLLANDE PLANER	37
UNDERLAG	40
KARTA ÖVER PROBLEM OCH MÖJLIGHETER (A3-format)	41
REKOMMENDATIONSKARTA (A3-format)	42
Motsvarande kartor finns separata i skala 1:5000 (A1-format)	
Länsstyrelsens granskningsyttrande biläggs separat	

INLEDNING

Översiktsplanen för Långshyttan är en fortsättning på den kommuntäckande översiktsplanen för Hedemora kommun, som antogs av kommunfullmäktige den 25 april 1991. Som grund för planarbetet ligger även det kommunala handlingsprogrammet.

Översiktsplanen sändes i maj 1993 ut på samrådsremiss. Remisstiden varade fram till 24 augusti 1993. Under Brukets dag den 29 maj fanns stadsarkitekten tillgänglig i Långshyttan för utbyte av synpunkter och närmare information. Inkomna synpunkter har sammanställs till en SAMRÅDSREDOGÖRELSE (1994-01-24). Efter samrådet har förslaget bearbetats för utställning.

Planförslaget har varit utställt 21 mars - 30 maj 1994. Synpunkter som kommit in under utställningstiden har ställts samman i ett UTLÅTANDE (1994-06-06). Planförslaget har därefter kompletterats.

Planförslaget ANTOGS av kommunfullmäktige 1994-06-30 (§ 102). Översiktsplanen för Långshyttan vann LAGA KRAFT 1994-07-28.

Översiktsplanen anger riktlinjer för byggandet i olika delar av Långshyttan. Den visar också hur olika allmänna intressen som t ex natur- och kulturvård, friluftsliv, jordbruk, skogsbruk, kommunikationer och vattenkvalitet kan tillgodoses.

Översiktsplanen ger ett bra underlag för beslut om bygglov och för tillstånd enligt andra lagar. Den utgör även ett program för planläggning och andra genomförandeåtgärder.

Under rubriken ÖVERSIKTSPLANEN - EN SAMMANFATTNING redovisas i korthet planens huvudidéer och vilka problem och möjligheter som finns i Långshyttan.

LÅNGSHYTTAN IGÅR ger en kort beskrivning av ortens historik och dess kulturmiljöer. LÅNGSHYTTAN IDAG är en kort orientering om orten och riktar sig främst till den som inte känner till Långshyttan tidigare.

I OMRÅDESVISA BESKRIVNINGAR finns beskrivningar till översiktsplanens delområden. Mark- och vattenanvändningen beskrivs och dessutom ges riktlinjer för byggande och hur olika intressen ska tas tillvara i de olika delområdena.

I avsnittet PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR ges bakgrundsfakta om olika planförutsättningar och intressen. Här anges även vilken målsättning kommunen har vad gäller allmänna intressen.

I GÄLLANDE PLANER redovisas kort den lagstiftning som ligger till grund för översiktsplanearbetet samt gällande översiktsplan och detaljplaner. Här beskrivs också kort hur översiktsplanen kan användas vid bygglovsprövning och vid upprättande av detaljplaner och områdesbestämmelser.

En förteckning över underlagsmateriel som legat till grund för planarbetet finns i avsnittet UNDERLAG.

Till översiktsplanen hör två separata kartor i skala 1:5000. REKOMMENDATIONSKARTAN visar översiktsplanens delområden. Kartan över PROBLEM OCH MÖJLIGHETER utgör en sammanfattning av översiktsplanen. Kartorna finns förminskade längs bak i detta häfte.

Till översiktsplanen hör även länsstyrelsens GRANSKNINGSYTTRANDE. I granskningsyttrandet redovisar länsstyrelsen avvikande uppfattning vad gäller framtida byggnation i Erikslund.

Projektledare för planeringsarbetet har varit stadsarkitekt Lennart Andersson. Planförslaget har upprättats av VBB arkitekter i Falun genom arkitekterna Hans Göran Skogsjö och Sven Lindberg samt karttekniker Lisbeth Nilsson.

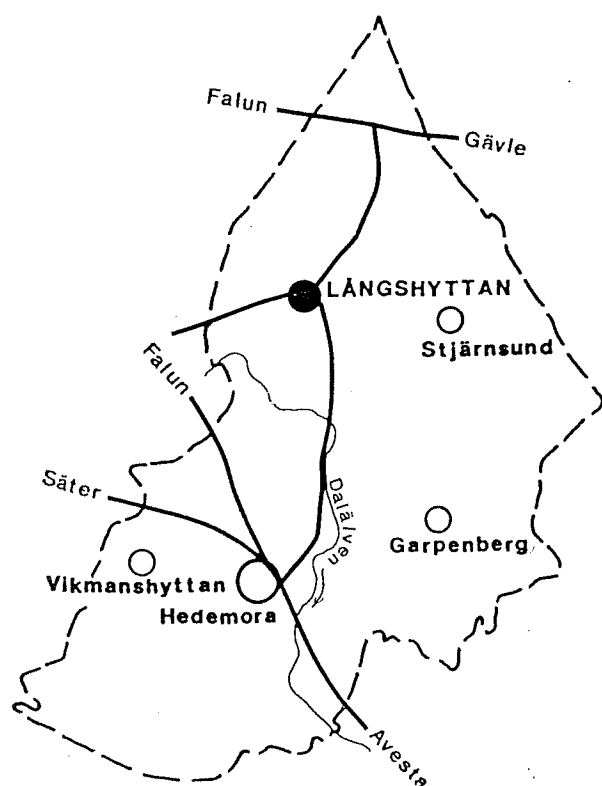
Fotografierna är, där ej annat anges, tagna av Sven Lindberg.

Intervjuer med berörda kommunala förvaltningar har utgjort ett värdefullt underlag till planarbetet.

ÖVERSIKTSPLANEN - EN SAMMANFATTNING

Långshyttans samhälle har en mycket lång bruks-historia där samhället utvecklats med inriktning på att fungera självständigt i ett samspel mellan samhället och de stora stålföretagen. På senare tid har en breddning av verksamheterna skett så att även småföretagsamheten är väl representerad på orten.

Eftersom Långshyttan ligger relativt långt från Hedemora och andra större samhällen måste den service och de arbetsplatser som finns på orten bibehållas och utvecklas. En fungerande kollektiv-traffic för kontakt med övriga regionen krävs som komplement. Översiktsplanen är ett sätt att stödja och främja en positiv utveckling i Långshyttan.

Långshyttan ligger 25 km från Hedemora

Trots att Långshyttans befolkning stadigt minskat sedan 1980 måste möjligheter finnas till såväl nya

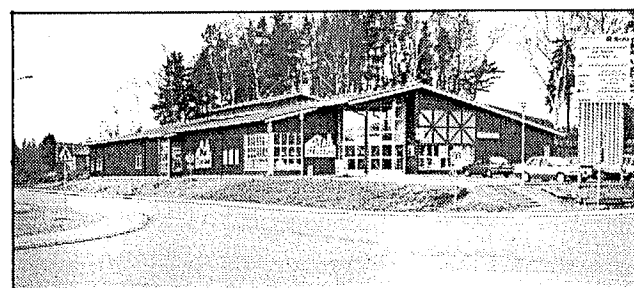
bostäder som verksamheter. Översiktsplanen redovisar därför flera nya större områden för bostäder och industri. Vissa av områdena blir intressanta för bebyggelse och verksamheter först mycket långt fram i tiden och bör därför reserveras för framtida exploatering. Inom dessa områden bör den nuvarande markanvändningen i stor sett fortsätta och bebyggelsen förbli oförändrad. För Långshyttans del måste dock målsättningen vara, att innan oexploaterad mark tas i anspråk, bör först de tomma lokaler och byggbara "luckor" som finns i den befintliga bebyggelsen och industrin utnyttjas. I den områdesvisa beskrivningen redovisas flera sådana möjligheter.

En förutsättning för att göra Centrum och framför allt Erikslund till trivsamma delar av Långshyttan är att viss nybebyggelse uppförs i områdena. Idag gör dessa områden att Långshyttan ger ett lite rörligt och trist intryck.

ETT LEVANDE CENTRUM

Långshyttans centrum är i behov av upprustning. Visserligen finns här ett stort utbud av affärer och olika tjänsteföretag men Centrum upplevs som rörigt, splittrat och slitet.

Önskvärt är att gränsen mellan gata och byggnader görs tydligare så att gatorna får karaktären av stadsgata. Detta kan åstadkommas genom att viss nybebyggelse görs men också genom planteringar, staket och plank. Ett gång- och cykelstråk som förbinder Storgatan och Klostergatan bör anordnas genom centrumkvarteret.

Nya ICA vid korsningen Hyttgatan - Storgatan

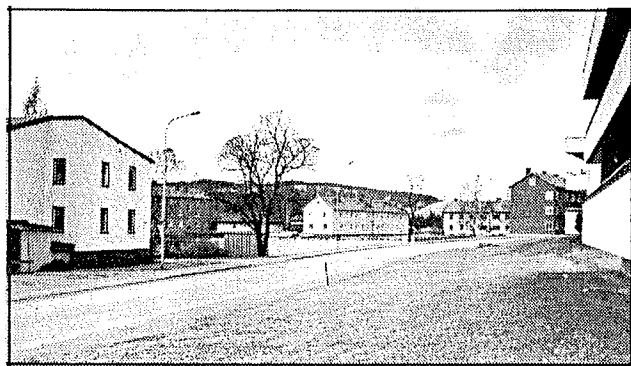
Vid den fortsatta planeringen av Centrum är det viktigt att de verksamheter som finns idag ska kunna vara kvar och utvecklas. Bensinmacken, som ligger mitt i centrumkvarteret utgör hinder för en upprustning och utbyggnad av kvarteret. Bl a kan inte bostäder accepteras i dess närhet. Bensinstationen måste därför flyttas från Centrum.

Affärer och övrig kommersiell service bör vara samlad i Långshyttans centrum. Man måste vara mycket restriktiv mot etableringar på andra ställen i samhället. Viktigt är också att i första hand utnyttja de tomma lokaler som kan finnas i Centrum.

BOSTÄDER

Något bostadsbyggnadsprogram finns inte för Långshyttan. Det finns idag relativt gott om tomma lägenheter i flerbostadsbebyggelsen. Flera småhus finns som är till salu. För närvarande föreligger därför inget större behov av nya bostäder i Långshyttan. När behov uppstår bör i första hand luckor fyllas i den befintliga bebyggelsen samt bebyggelse göras i Erikslund.

Ett ganska stort antal småhus går att bygga på obebyggda tomter i villaområdena runt Långshyttan. Här finns redan vägar samt vatten och avlopp vilket ger låga investeringskostnader. Det är dock svårt att bedöma hur många tomter som kan bebyggas eftersom marken oftast är i privat ägo. I Gamla Jonsbo och i Centrum bör kompletteringsbebyggelse i första hand utgöras av flerbostadshus.

Flerbostadshus i Gamla Jonsbo

Erikslund är i stort behov av att vitaliseras och snyggas upp. Här bör därför byggas bostäder blandad med småindustri och hantverk. Möjligheten att bygga bostäder i Erikslund kan komma i konflikt med krav på skyddszoner mot den tunga industrin inom Verksområdet.

Mark där gruppbyggda småhus kan byggas finns i Backliden, Solänget och Snösveden. Byggnation här bör dock vänta tills mer central mark bebyggts.

Större områden där ny bostadsbebyggelse kan bli aktuell långt fram i tiden har reserverats i Brunbacken och Källhagen.

INDUSTRI

Den tunga stålindustrin och Långshytte Trä utgör basen för Långshyttans existens. Det är viktigt att dessa företag får sådana förutsättningar att de kan vara kvar och utvecklas. Även om produktionskapaciteten inom stålföretagen byggs ut är det troligt att antalet sysselsatta inte ökar nämnvärt. För att befolkningen i Långshyttan inte ytterligare ska minska är det därför nödvändigt att andra företag etablerar sig i orten som komplement till basindustrierna. Pendling från Långshyttan är idag ganska vanlig men innebär långa arbetsresor.

Gällande detaljplaner omfattar stora områden för industri- och småindustriändamål. I översiktsplanen har dessa områden minskats. Det är önskvärt att tomma lokaler och ytor inom det egentliga verksamhetsområdet först och främst används vid nyetableringar och utbyggnader. En sådan trend har påbörjats och innebär att nya företag och typer av verksamheter etablerar sig inom stålverkens grindar. Tillsammans med den industrimark som redovisats öster om Svältbacken och vid Långshytteån söder om stålverket, torde tillräckliga ytor finnas för tyngre industri i Långshyttan.

För Långshytte Trä finns planer på att öka produktionen. Möjligheter att expandera har redovisats väster om nuvarande sågverksområdet.

Noränget söder om Husbyvägen bör ses som ett reservområde för industrietableringar och exploateras först om andra alternativ inte finns.

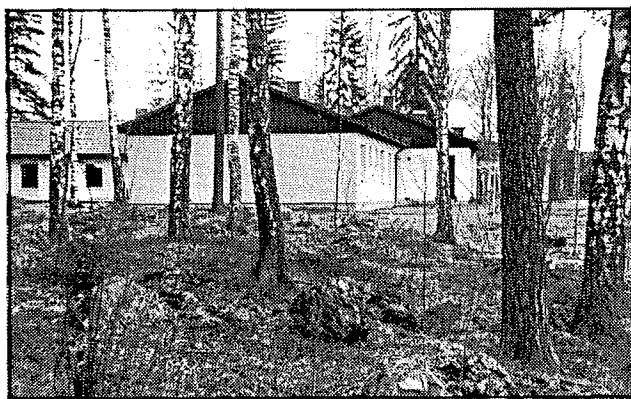
I Långshyttan finns inne i bostadsbebyggelsen många mindre småindustrier, verkstäder etc. Garage och uthus har byggts om och några mindre industribyggnader har uppförts. Detta sätt att arbeta och leva är viktigt för sysselsättningen i Långshyttan och bör stimuleras såväl i den befintliga som i den nya bebyggelsen.

SAMHÄLLSSERVICE

Skolor och barnomsorg

Diskussion pågår om att lägga ner Långsbro skola och flytta över eleverna till Jonsboskolan. I så fall behöver Jonsboskolan byggas ut. Intill skolan finns mark som räcker till en utbyggnad.

Om behov uppstår av fler förskoleavdelningar än idag bör först noga undersökas vilka möjligheter det finns att använda befintliga tomma lokaler i samhället. Tomten vid förskolan Ekorren är så stor att det bör gå att bygga ytterligare en avdelning här.

Förskolan Ekorren

I Backliden finns en tomt reserverad för en ny förskola. Denna tomt bör dock användas till annat ändamål eftersom förskoleutbyggnaden i Långshyttan bedöms kunna lösas utan att tomten i Backliden bebyggs.

Äldreomsorg

Nyligen har tre flerbostadshus byggts om till modernt ålderdomshem. Diskussioner pågår om en eventuell renovering av ålderdomshemmet Solhem

och hur sjukhemmet vid vårdcentralen kan byggas om för att inlemmas i kommunens äldreomsorg.

Ytterligare gruppboheter och servicelägenheter kan behöva byggas eller anordnas genom ombyggnader centralt i Långshyttan. Lägen eller omfattning av sådana bostäder har inte utretts i översiktsplanen.

Sjukvård

Vårdcentralen i Solhem svarar för primärsjukvården i Långshyttan.

Räddningstjänst

Med tanke på industrin, kemikaliehantering etc är det av största vikt för räddningstjänsten att ha kort insatstid. Brandkåren behålls därför i Långshyttan.

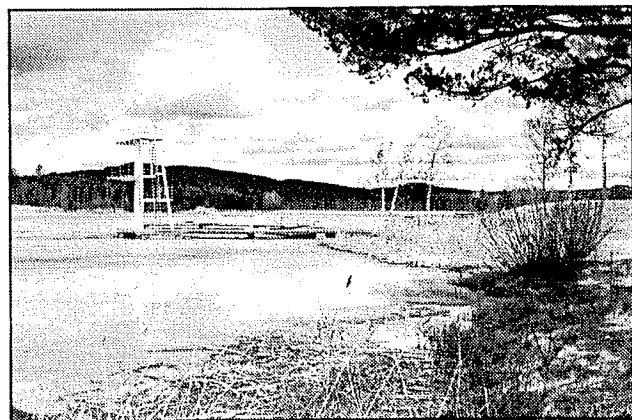
Ambulans finns närmast i Avesta och Falun.

FRITID

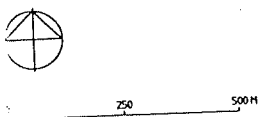
Det rörliga friluftslivet

Tillgång till sjö och skog är en viktig resurs i Långshyttan liksom det öppna kuperade jordbrukslandskapet.

Sportfisket är väl utvecklat i Långshyttan och dess roll bör betonas. Speciell hänsyn ska tas till fisket vid planering av stränder och vatten.

Badet vid Långnäs udde i Rällingen

- ## Stomnät för trafik

Sjöarna runt Långshyttan, med möjligheter till bad, båtturer och fiske, ligger i direkt kontakt med de centrala delarna av samhället. Den västra delen av Lången är av särskild stor betydelse för friluftslivet. På vissa ställen runt Tyllingen är det önskvärt att försiktiga röjningar görs så att synkontakten med sjön förbättras. Genom samhället går kanotleden "Pråmleden" ner till Dalälven.

Jonsboområdet är en stor tillgång för Långshyttan och bör utvecklas bl a med campingplats. Här är viktigt att skogsbruket bedrivs med hänsyn till de motionsspår, stigar etc som finns i omgivningen.

Centrumaktiviteter

Folkets hus är en viktig knutpunkt för föreningsliv, nöjen och kultur i Långshyttan. Det är av vikt att de olika verksamheterna som finns i Folkets hus fortlever och utvecklas. I Centrum träffas ofta ungdomarna på kvällarna. Här är önskvärt att någon form av ungdomslokal anordnas.

KULTURMILJÖ

Värdefull bebyggelse

Det är av vikt att bevara det som vittnar om Långshyttans betydelse som gammal bergsmansbygd. Det gäller främst området söder om Tyllingen med Långshytteån och kanalerna samt den resterande bebyggelsen kring det gamla järnbruket. Här kan bildas ett värdefullt brukshistoriskt centrum.

Den gamla arbetarbebyggelsen vid Smedsliden samt arbetarkasernerna Nybygget 1 och i Trollbo utgör det som är kvar av bostadsbebyggelsen från det gamla Långshyttan. Miljön och bebyggelsen är kulturhistoriskt värdefull och ska bevaras.

Även i den nyare bebyggelsen finns enskilda byggnader och miljöer som speglar det moderna industrisamhällets framväxt. Egna hem, funktionalistiska flerfamiljshus, radhus etc utgör länkar i den utvecklingskedja som ger Långshyttan identitet. Om- och nybyggnader bör här göras varsamt så att karaktären i bebyggelsen och miljön bevaras.

De tidigare framtagna inventeringarna av äldre värdefull bebyggelse bör kompletteras med en inventering av 1900-talets bebyggelse. Härigenom

kan bevarandevärdena bedömas även för denna bebyggelse vid exempelvis bygglovprövning och detaljplanläggning. Tills inventeringen och utvärderingen gjorts bör man vara restriktiv med rivningar och exteriöra förändringar av byggnader i Långshyttan.

Fornlämningar

Fasta fornlämningar och fornfynd som gjorts i Långshyttan redovisas på kartor och text för respektive område.

JORD- OCH SKOGSBRUK

Ett öppet landskap

Långshyttan ligger i ett kulturlandskap som präglas av växlingen mellan öppen jordbruksmark och skogsmark. Här finns många sjöar och runt samhället ligger de stora skogarna. För att behålla det öppna landskapet måste jordbruket ges möjlighet att leva vidare. Detta gäller även de små fritidsjordbruk som finns i trakten.

Ingen bebyggelse bör därför släppas fram som stör jordbruksdriften. Obebyggda åkrar i exempelvis Snösveden, Långsbyn och Nordviken bör därför förbli obebyggda så de inte blir för små för rationellt jordbruk. Om trots allt igenplantering blir aktuell så ska en varierad landskapsbild eftersträvas och planteringar bör göras med lövskog.

Skogsbruk

Skogsavverkningar i närheten av bebyggelse bör göras så att skogs- och vegetationsridåer sparas närmast bebyggelsen. Skogsbruket måste också bedrivas så att konflikter undviks med det rörliga friluftslivet.

TRAFIK

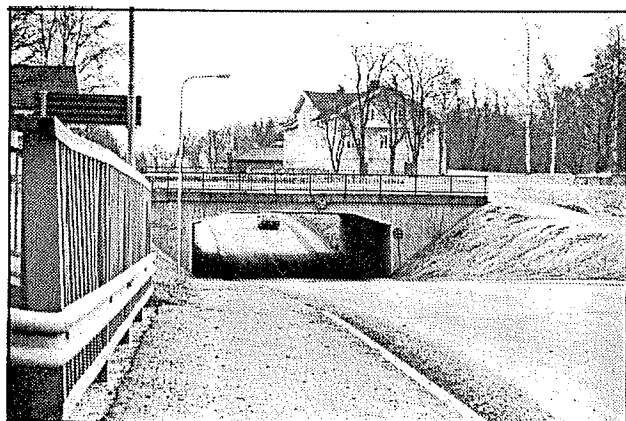
Stomnätet för biltrafik, gång- och cykelvägar samt hållplatslägen för bussar redovisas på kartan här intill.

Biltrafik

I översiktsplanen föreslås inga nya vägsträckningar eller större ombyggnader av befintliga vägar. Följande förändringar föreslås för biltrafiken i Långshyttan.

- Kyrkallén stängs för genomfartstrafik.
- Solhemsvägen knyts ihop med Tyllingbovägen. Därigenom blir det möjligt att åka bil till vårdcentralen och Solhem från både Tyllingbovägen och Holmgatan.
- Sexbovägen mellan Björkallén och Storgatan stängs för annan biltrafik än angöringstrafik till fastigheterna vid vägen.
- Björkallén förses med hinder som dämpar farten och försvårar genomfart för biltrafiken.

Den gamla järnvägsviadukten bör behållas men snyggas till och förses med bättre belysning. Den fyller en funktion genom att den knyter ihop norra och södra delen av Bruksområdet. Eftersom den fria höjden under viadukten bara är 3,5 m förhindras den tunga trafiken att ta vägen genom centrala Långshyttan. Detta är positivt för verksamheter och trafikanter i Centrum. Tung genomfartstrafik, transporter av farligt gods samt godstransporter till industrin i Långshyttan går via den ombyggda väg 270 (Svältbacken) och hindras inte av den låga viadukten.

Viadukten över Holmgatan behålls men görs trivsammare

Gång- och cykeltrafik

Barnens skolväg torde vara det viktigaste trafikproblemet i Långshyttan. En separat gång- och cykelväg bör tillskapas från Långsbro skola och

fram till Centrum. Den befintliga gång- och cykelvägen fram till väg 270 kan förlängas längs Holmgatan och genom Bruksområdet fram till den befintliga träbron över Långshytteån. Genom att viadukten över Holmgatan behålls knyts vägen ihop med den gamla järnvägsbanken som idag används för gång- och cykeltrafik.

Sexbovägen mellan Björkallén och Storgatan bör stängas för obehörig biltrafik och användas som gång- och cykelväg. Via den befintliga gång- och cykelvägen, som ansluter öster om Storgatan, knyts vägen ihop med gång- och cykelvägnätet på järnvägsbankarna och mot Långsbyn.

Ny gång- och cykelbana/-väg bör anläggas längs östra sidan av Klostergatan och Björkallén. Därigenom erhålls en någorlunda trafiksäker förbindelse från Hantverkaregatan i Erikslund, via Centrum och fram till Jonsboskolan. Denna gång- och cykelbana hänger även ihop med de ovan föreslagna gång- och cykelstråken till bl a Bruksområdet.

För villaområdena väster och söder om Långshyttans centrum innebär det föreslagna gång- och cykelvägnätet förbättringar, framför allt om man ska till samhällets centrala och östra delar. För skolbarnen som ska till Jonsboskolan är det lämpligt att också i fortsättningen använda det befintliga lokala vägnätet inne i villaområdet. Därigenom slipper barnen korsa Klostergatan.

Kollektivtrafik

En uppvärmd väntkur bör byggas i Centrum så att bussresenärerna får bättre komfort när de väntar på bussen.

Önskvärt vore om någon av bussturerna kan gå fram till vårdcentralen, sjukhemmet och ålderdomshemmet.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Vatten och avlopp

Avloppsreningsverk och vattenverk har kapacitet för att klara ytterligare utbyggnad av Långshyttan. Ledningsnätet bör dock förbättras och dagvattnet byggas ut även om antalet invånare inte ökar.

Vid utbyggnad av dagvattnet bör i första hand väljas system där dagvattnet omhändertas lokalt.

Uppvärmning

På sikt bör fjärrvärme införas i de centrala delarna av Långshyttan. Spillvärme från stålindustrin bör utnyttjas liksom träavfall från sågverket och skogsbruket.

I översiktsplanen har inte närmare utretts något läge för fjärrvärmecentralen. Ett lämpligt ställe kan vara inom Verksamrådet och plats bör tills vidare reserveras i detta område.

MILJÖPÅVERKAN

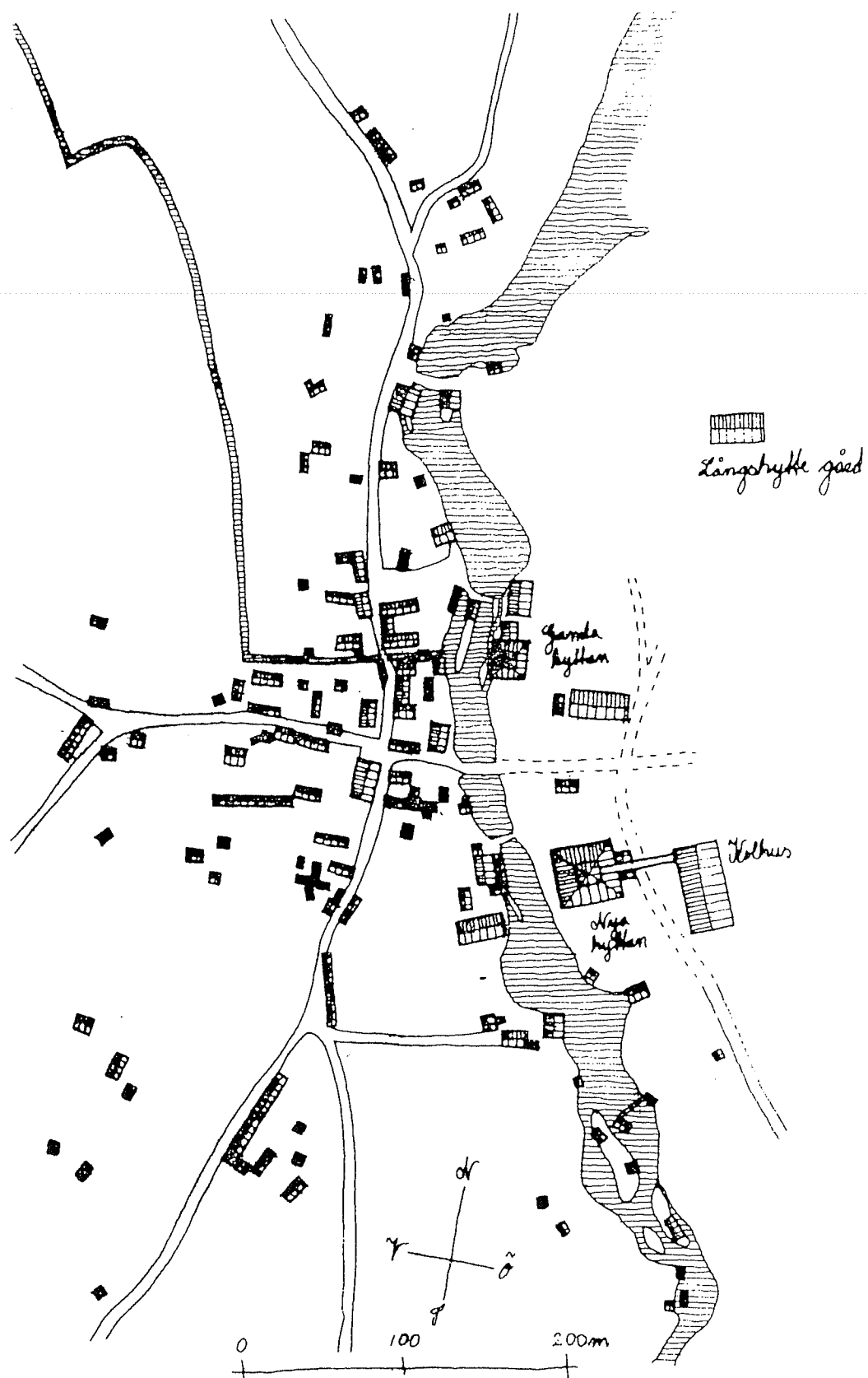
Vattenföroreningar

De höga fosforhalter som finns i sjöarna vid Långshyttan gör att de inte tål mer utsläpp. Jordbruket bör bedrivas så att näringsutsläppen från åkermarken minskas på sikt.

Industriutsläppen till Långshyttanån och Amungen bör begränsas genom bra rening och genom att förorenat dagvatten tas om hand.

Radon

Åsområdet från Långnäs udde och söderut är högriskområde för radon. Markradonundersökningar ska göras i samband med detaljplaneläggning eller före byggande inom riskområdet.

Långshytte by
Karta upprättad efter laga skifte 1862-64
(Lantmäteristyrelsens arkiv)

LÅNGSHYTTAN IGÅR

Brukssamhället Långshyttan ligger mellan sjöarna Lången, Rällingen, Tyllingen och Amungen. Långshytteån med sin stora fallhöjd var lämplig för drift av hyttor, hammarsmedjor, kvarnar, sågar och krutverk. Skriftliga källor visar att hyttdriften var igång redan på 1400-talet. Malmen togs från Bispsberg och Vika. År 1714 byggde bergsmännen den ännu bevarade mulltimmershyttan. Den uppfördes med den för tiden märkliga höjden av 8 meter.

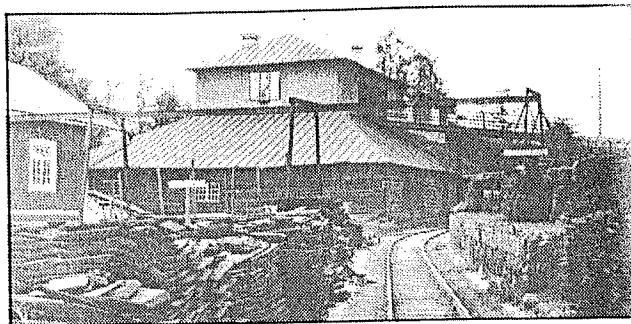
Hammarsmedjor började anläggas i slutet av 1500-talet. År 1595 fanns så många som fem hammar-smedjor med vardera två härdar längs Långshytte-ån. 1757 hade antalet dock minskat till tre.

Vid den gamla bergsmanshyttan genomförde 1841 Järnkontolet försök med att elda rostugnen med masugnsgas. En ny hytta startades 1861. Den var då Sveriges största med en höjd av 15,5 m och hade länge rekord inom landet i fråga om produktion per dygn. Samtidigt anlades ett bessemerverk och kanaler grävdes för vattentillförsel och malmtransporter. 1873 byggdes ännu en hytta av samma storlek och 1874 anlades en ånghammare. Gjuteri och mekanisk verkstad anlades omkring 1883 och ett götvalsverk 1885.

År 1871 gick järnhanteringen i Husby socken upp i Klosters AB. Man började då bygga en kombinerad hästbane- och sjötransportled från Långshyttan över Rörshyttan, Stjärnsund, slussen i Silvhytteå, Engelsfors och upp till Borns station vid järnvägen mellan Gävle och Falun. 1889 byggdes järnvägen till Stjärnsund och 1892 byggdes den ut till Byvalla station på stambanan Storvik-Krylbo. Denna järnväg var igång till 1964.

År 1910 flyttades förvaltningen för Klosters AB till Långshyttan från Stjärnsund. 1904 byggdes den första martinugnen i Långshyttan och ytterligare en martinugn byggdes 1911. De båda befintliga masugnarna revs 1915 och ersattas med en ny masugn, som var 18,6 m hög. År 1917 byggdes en tredje martinugn, ett nytt götvalsverk samt ett elektrostålverk. Där framställdes 1921 det första rostfria stålet i Sverige. Pressverk och kallvalsverk tillkom 1919 och ytterligare en elektrostålugn 1929.

Klosters AB uppköptes av Svenska Handelsbanken 1927 för att ingå i deras brukskoncern under namnet Klosterwerken. Härmed påbörjades ome-

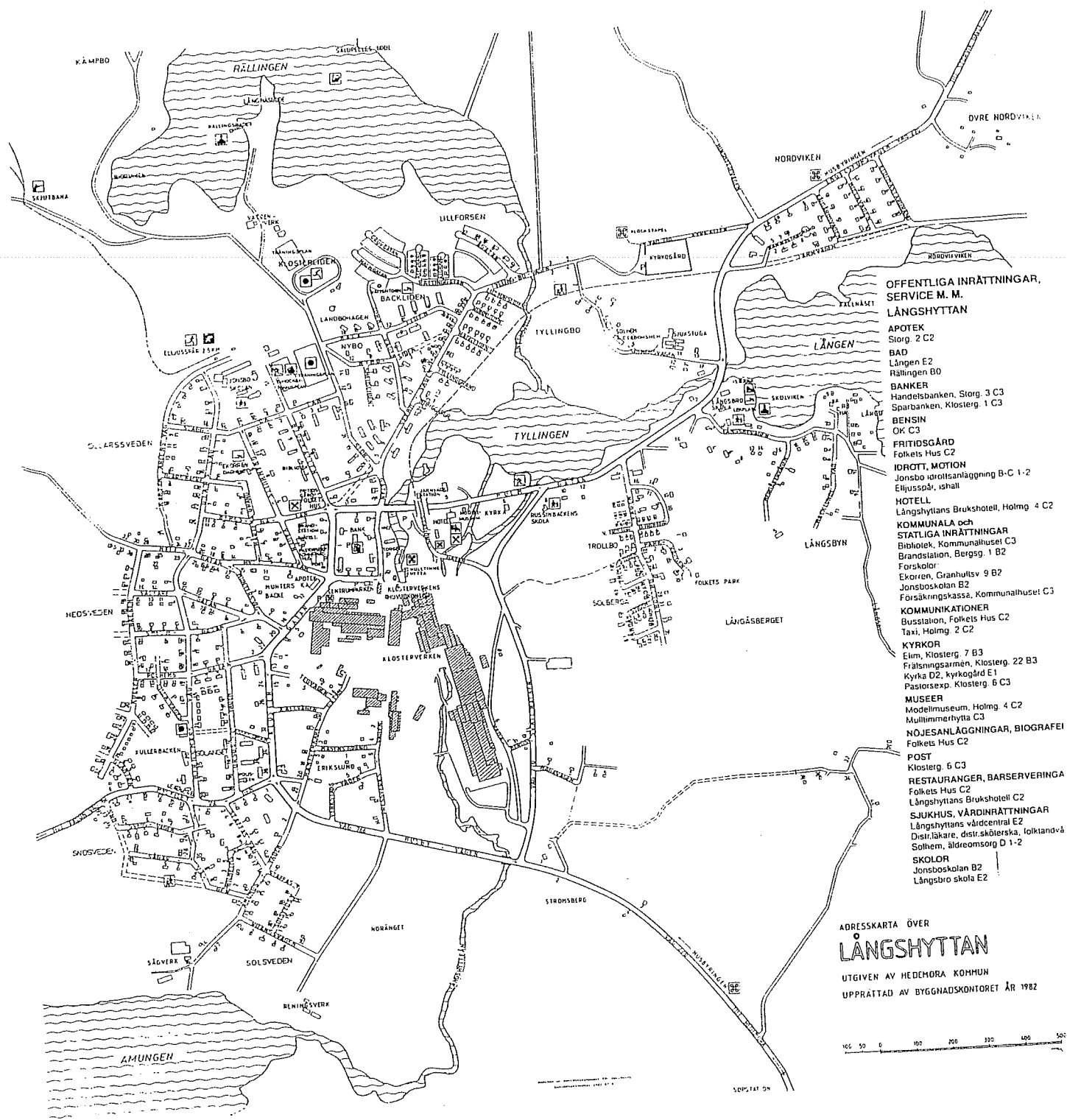
Mulltimmershyttan, en av de bäst bevarade i landet (foto: Dalarnas museums arkiv)

delbart en betydande utbyggnad av kallvalsverket. Då tillkom också nya valsverk, polermaskiner och elektriska ugnar för härdning och glödning. Ett nytt varmvalsverk för band och tråd anlades 1933. Det sista valsspåret från Stjärnsund överfördes till det 1942 uppförda smalbandsverket. 1958-59 genomfördes en större utbyggnad av kallvalsverket för tillverkning av breda band.

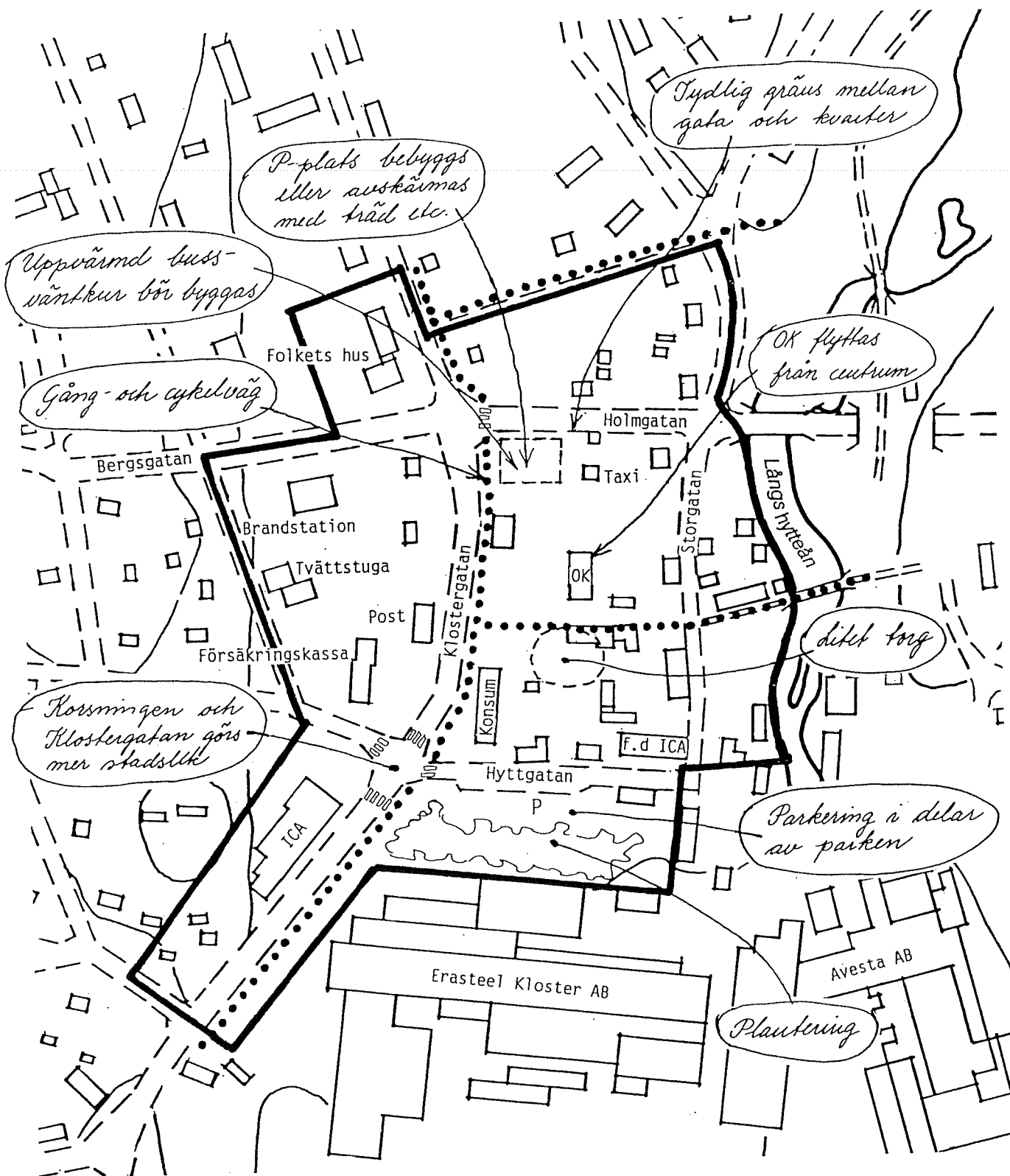
Som ett led i stålindustrins strukturomvandling sammanfördes 1982 Söderfors och delar av Klosterwerken till det nybildade företaget Kloster Speedsteel AB (numera Erasteel Kloster AB) med snabbstålstillverkning. Samtidigt upphörde stål-götsproduktionen. Kallbandvalsningen uppgick 1984 i Avesta AB Klosterwerken (numera Avesta Sheffield AB).

Långshyttan var tills mitten av 1800-talet en by av bönder och bergsmän. Byn var till och med mindre än de närbelägna byarna Långsbyn och Hinshyttan. Gårdarna låg tätt samlade. Bengtsgården och Klosters kontor är de enda kvarvarande byggnaderna. De numera rivna Smedbyggningarna och Gustafsnäs byggdes av bruket på 1840-talet. På 1880- och 90-talen tillkom Nybyggesgårdarna och det bevarade Trollbo. Brukshotellet uppfördes 1856.

Den första egnahemsbebyggelsen tillkom omkring 1910 i Snösveden. Långshyttan fick egen begravningsplats och klockstapel 1927. På 1920-talet bebyggdes Nyboområdet och kort därefter egnahemsområdena Olarssveden och Nordviken. Folkets hus invigdes 1951 och året därpå fick Långshyttan egen kyrka.

Adresskarta över Långshyttan

OMRÅDESVISA BESKRIVNINGAR

På följande sidor redovisas innehållet i översiktsplanen områdesvis. För varje område finns en beskrivning med rekommendationer om mark- och vattenanvändningen.

Områdena grupperas under huvudrubrikerna:

- Centrum och Erikslund
- Flerbostadshus/gruppbyggda småhus
- Villabebyggelse
- Områden med allmän verksamhet
- Industriområden
- Reservområden för framtida exploatering
- Naturområden

Centrum och Erikslund

01 CENTRUM

Området utgörs av Långshyttans kommersiella centrum utefter Holmgatan, Klostergatan, Hyttgatan och Storgatan. Mitt i kvarteret som omges av dessa gator ligger OKs bilvårdsanläggning. Korsningen mellan Klostergatan och Hyttgatan uppfattas som början på Centrum och ett slags diffus platsbildning kan skönjas här. Här ligger nya ICA-butiken, Konsum samt Post och Försäkringskassa. Vid Björkallén ligger Folkets hus. Utefter Bergsgatan finns Långshyttans brandstation samt ett tvätteri.

De flesta byggnaderna i området rymmer olika former av butiker, banker, kontor, tjänsteföretag etc. Bostäder finns såväl i kombination med affärslokaler som i form av fristående byggnader. Flertalet hus är byggda i två våningar. Området är tämligen glest bebyggt och uppvisar stor variation vad avser byggnadernas ålder, storlek och karaktär. Bebyggelsen ger ett något rörigt intryck och en tendens till förslumning föreligger med tomma lokaler och bristande underhåll.

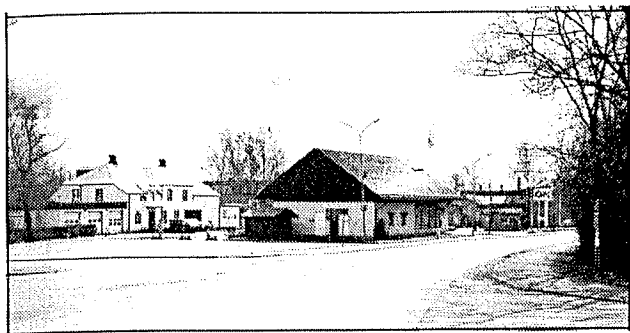
För större delen av Centrum pågår detaljplanearbete. Arbetet vilar i avvaktan på översiktsplanen.

En uppstramning av centrumkvarteret bör göras. Det är önskvärt med en tydligare gräns mellan gata och bebyggelse. Parkeringsplatser inne i kvarteret bör avskärmas med träd och vegetation eller avgränsas med staket, pollare och dylikt. Parkeringsplatsen vid Holmgatan bör bebyggas på sikt. Tills dess bör den avskärmas mot gatorna med trädplaneringar eller plank. Parkeringsplatserna utanför gamla ICA bör tas bort. I övrigt bör nya hus byggas ungefär såsom redovisas i det samrådsförslag som finns till ny detaljplan.

Upprustningen av området ska ha en långsiktig inriktning som ska möjliggöra stegvisa förändringar mot ett bättre och attraktivare Centrum. Området ska fungera även om bara ett fåtal nybyggnader kommer till stånd. Tomma lokaler bör i första hand fyllas. Här kan bli aktuellt med ändrad användning och ombyggnader av husen. Ny bostadsbebyggelse i området ska i första hand vara flerbostadsbebyggelse. Mot Sexbovägen kan eventuell kompletteringsbebyggelse vara småhus.

OKs bilserviceanläggning

OKs bilserviceanläggning utgör ett hinder för en upprustning och utbyggnad i kvarteret. Bl a accepteras inte bostäder i dess närhet. Bensinstationen måste därför flyttas från centrumkvarteret så att den

OK, bensinstationen mitt i centrum

nödvändiga upprustningen kan påbörjas. Mark för ny bensinstation reserveras därför i Erikslund respektive Snösveden/Solsveden. OK och kiosken utgör en samlingspunkt för ungdomarna i Långshyttan. Detta ger liv i Centrum på kvällarna. Vid en flyttning av bensinstationen bör helst kiosken vara kvar i Centrum. Önskvärt är också att någon form av ungdomslokal anordnas.

Korsningen Hyttgatan-Klostergatan

Korsningen mellan Hyttgatan och Klostergatan bör förbättras och utformas som en plats som tydligt markerar att här börjar Centrum. Korsningen bör också göras säkrare och mer attraktiv för gående och cyklister. De olika verksamheterna vid korsningen bör knytas ihop och Klostergatan få en utformning så att den inte som nu har karaktären av genomfartsled.

Värdefull bebyggelse

Flertalet av byggnaderna i området är vackra och karaktärsfulla. De är därför värdefulla och bör bevaras. Många hus är slitna och i stort behov av upprustning men kan bli fina. Exempelvis är gamla ICA ett fint funkishus som skulle kunna rustas så den gamla putsfasaden kommer fram.

Centrumparken

Mellan Hyttgatan och Erasteels fabrikslokaler har gräsmatta och parkvägar gjorts iordning. Här har ställts upp en teknikhistoriskt mycket intressant bessemerkönverter. Centrumparken är relativt trist

och ligger skuggad av Erasteels höga plåtfasad. En trädridå bör planteras för att avskräma parken från bruket. Delar av parken skulle kunna användas för parkering. Den befintliga parkeringen utefter Hyttgatan kan då utökas.

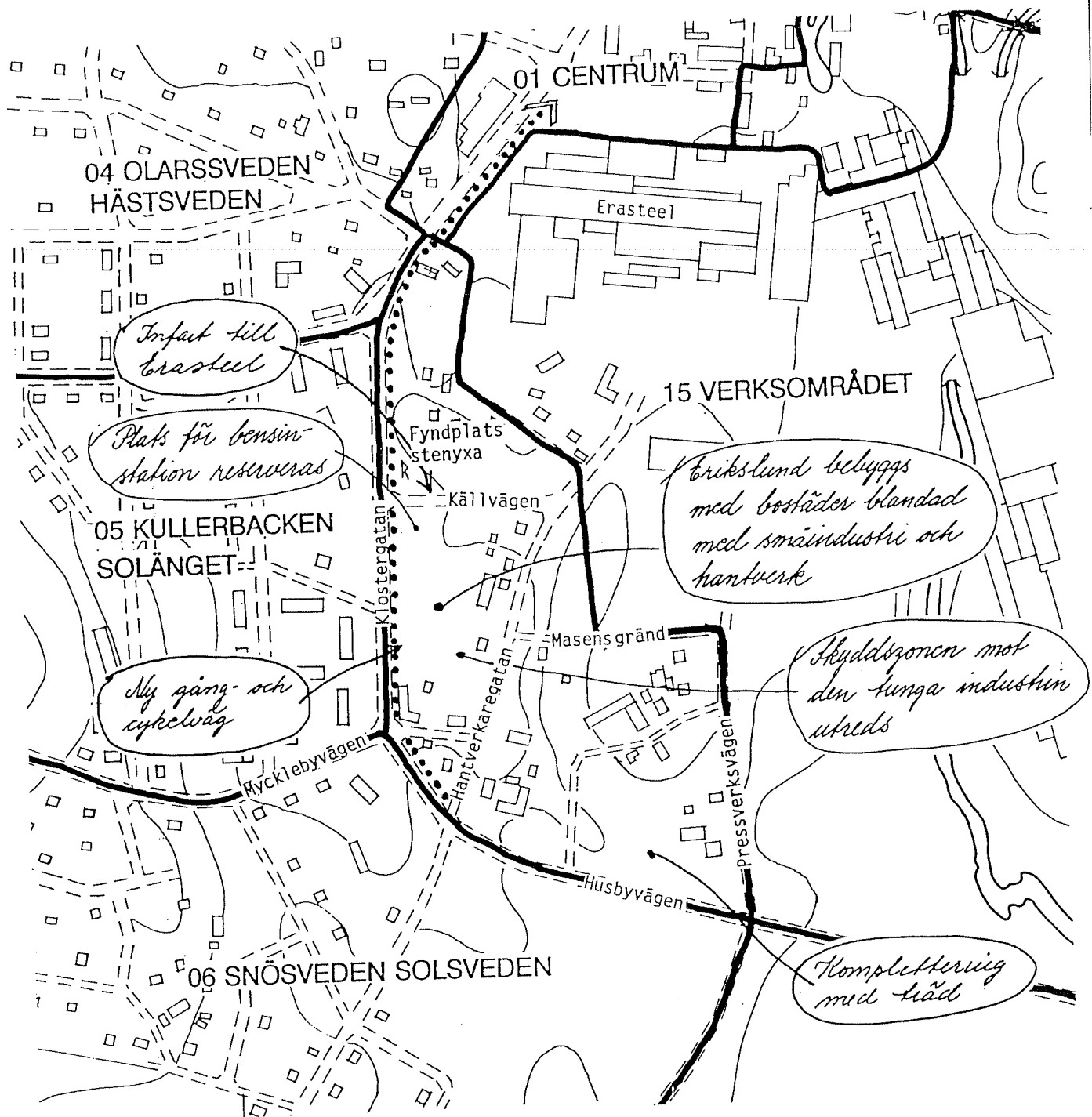
Gång- och cykeltrafik

En separat gång- och cykelbana bör anläggas längs östra sidan av Klostergatan för att leda vidare längs Björkallén fram till Jonsboskolan.

Genom centrumkvarteret anordnas en gång- och cykelväg mellan Klostergatan och Storgatan. Den knyts ihop med den befintliga gång- och cykelvägen över Långshytteån mot Bruksområdet. För att gång- och cykelvägen ska bli bra och ett mindre torg ska kunna anordnas inne i kvarteret måste en äldre garagebyggnad som tillhör OK rivras.

Rekommendationer:

- * Karaktären av Centrumområde ska förstärkas och göras tydligare. Planeringen ska ha en långsiktig inriktning mot stegvisa förbättringar. Bensinstationen flyttas från Centrum. Sexbovägen ska inte flyttas såsom gällande detaljplan anger.
- * Nya bostäder i Centrum ska i första hand vara flerbostadshus.
- * Korsningen mellan Hyttgatan och Klostergatan görs tydligare och förbättras för gående och cyklister.
- * En inventering bör göras för att bedöma vilket bevarandevärde byggnaderna i området har. Bestämmelser om skydd för värdefulla byggnader och miljöer införs i den nya detaljplanen för Centrum.
- * Centrumparken bör planteras med träd. Eventuellt kan parkering anordnas i delar av parken.
- * Gång- och cykelbana anordnas utefter östra sidan av Klostergatan. Gång- och cykelväg anordnas genom kvarteret mellan Klostergatan och Storgatan.

02 ERIKSLUND

02 ERIKSLUND

Erikslund ligger nordost om Klostergatan och Husbyvägen. Området är i gällande detaljplan utlagt som mark för industri respektive småindustri. Erikslund är i detaljplanen avsett dels för Erasteels framtida expansion och dels som skyddszon mot bostadsbebyggelsen väster om Klostergatan. Källvägen, som ansluter till Klostergatan, används av personal och för godstrafik till bl a Erasteel.

Erikslund har tidigare varit relativt tätt bebyggt med mestadels småhus. Många av husen har rivits. Nu återstår några villor, utspridda över hela området, en del mindre verkstadslokaler, ett större bostadshus samt en frikyrkolokal. Erikslund har fått förfalla och ger ett risigt och trist intryck.

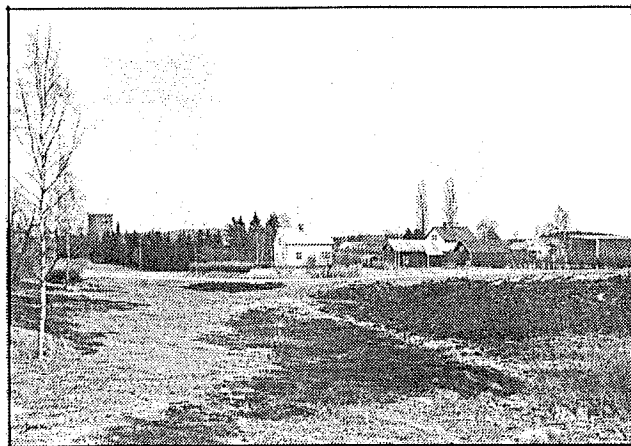
Möjlighet till ny bostadsbebyggelse i Erikslund begränsas av krav på skyddszoner mot industriverksamheten inom Verksområdet. En bedömning av hur stora delar av Erikslund som kan användas för bostäder måste också utgå från de miljökrav som kan ställas på den intilliggande industrin och hur olika delar av Verksområdet får nyttjas (se vidare område 15).

För Långshyttans del är det ytterst viktigt att denna del av samhället snyggas upp och ges högre status. Ett ställningstagande som innebär att området inte ska vara industrimark innebär att befintliga bostadshus kan rustas och vårdas på ett annat sätt än nu. Den befintliga bebyggelsen bör kompletteras med ny bostadsbebyggelse blandad med småindustri- och hantverkslokaler. Även komplettering med träd och annan växtlighet behöver göras. Nybyggnation bör ske i Erikslund och i Centrum före andra ställen i Långshyttan.

Idag finns inget behov av nya bostäder i Långshyttan. För att hålla möjligheterna öppna till ny bostadsbebyggelse i framtiden bör kommunen i nuläget vara återhållsam med att släppa fram nya industribyggnader i Erikslund. När det blir aktuellt att bygga i Erikslund måste nödvändiga skyddszoner mot den tunga industrin utredas. Detta kan göras i samband med att ny detaljplan upprättas för både Verksområdet och Erikslund eller att miljökonsekvenserna för verksamheten utreds på annat sätt.

OK:s bensinstation ska på sikt flyttas från Centrum. Ett möjligt ställe dit anläggningen kan flyttas är till Erikslund.

Gång- och cykelstråket längs Björkallén och Klostergatan bör fortsätta genom Erikslund fram till Hantverkaregatan. Här finns plats för en separat gång- och cykelväg helt skild från Klostergatan.

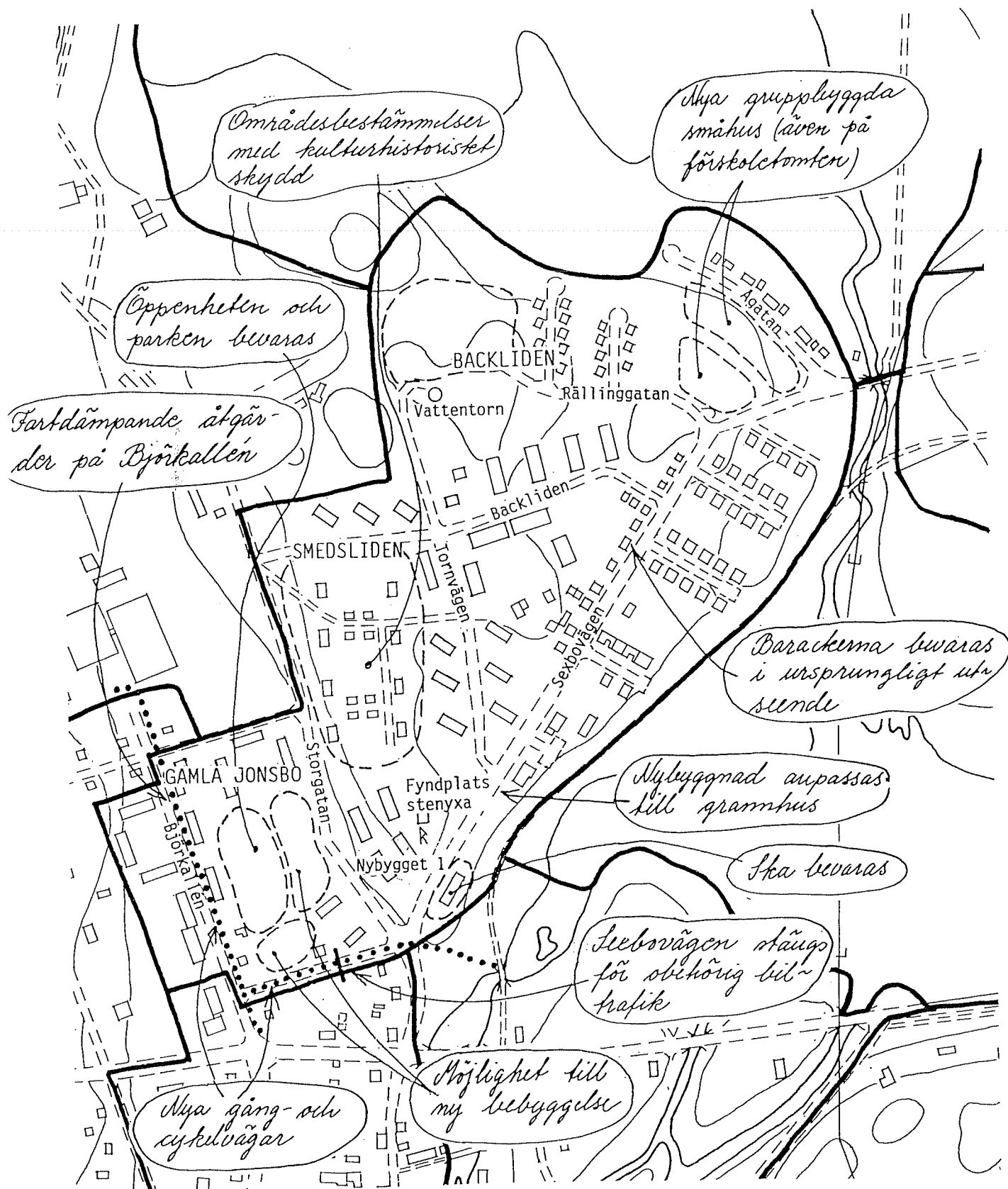

Många bostadshus har rivits i Erikslund

Rekommendationer:

- * Området bör användas för bostadsbebyggelse blandad med lokaler för hantverk och småindustri. Ny detaljplan upprättas. I planen utreds nödvändiga skyddszoner mot den tunga industrin där bostäder inte kan byggas. Skyddszonerna kan lämpligen användas för småindustri, eventuell bensinstation etc. I planarbetet utreds var olika verksamheter lämpligen lokaliseras och hur eventuella konflikter mellan verksamheterna kan lösas.
- * Plats reserveras tills vidare för bensinstation.
- * Komplettering med träd och annan växtlighet behöver göras i området.
- * Gång- och cykelväg anordnas öster om Klostergatan.

Länsstyrelsen anser i sitt granskningsyttrande att konflikten mellan olika framtida verksamheter inte klarats ut i översiktsplanen.

03 NYBO GAMLA JONSBO

Flerbostadsbebyggelse/gruppbyggda småhus

03 NYBO, GAMLA JONSBO

Nybo omfattar bostadsbebyggelsen norr om Centrum. Området ligger i omedelbar anslutning till Jonsboskolan och fritidsområdet däromkring. I Nybo finns huvuddelen av Långshyttans flerbostadshus och gruppbyggda småhus. Ett fåtal nyare styckebyggda småhus finns utefter Sexbovägen. På västra sidan om Björkallén har tre flerbostadshus nyligen byggts om till modernt ålderdomshem. På en kulle vid Tornvägens slut står vattentornet.

Arbetarbostäderna vid Smedsliden är byggda i början av 1920-talet. Den gamla arbetarkasernen Nybygget 1 är byggd omkring 1890. Övrig bebyggelse är huvudsakligen uppförd efter 1950.

Möjligheter till nybebyggelse finns i Backliden, vid Sexbovägen invid den gamla arbetarkasernen samt i kvarteret mellan Storgatan och Björkallén.

Smedsliden

De åtta arbetarbostäderna vid Smedsliden utgör en sammanhängande och väl bibehållen bostadsmiljö från 1920-talet. Ursprungligen fanns fyra lägenheter i varje hus. Bostäderna har rustats upp och är ett bra exempel på kulturhistoriskt fina upprustningar. I vissa fall har man dock tyvärr valt att byta ut fönstren mot mindre med annan delning.

Utefter Sexbovägen har tidigare stått fyra arbetarkaserner. Nu återstår endast Nybygget 1 som rustats upp för att användas som pensionärsgård. På intilliggande tomt finns möjlighet till en nybyggnad. Byggnation här ska anpassas till den bibehållna arbetarkasernen och så att nybyggnaden inte dominerar det gamla huset.

För arbetarbostäderna vid Smedsliden utgör hela området en helhet som ska bevaras och vårdas. Här är viktigt att öppenheten i området bibehålls, att trädgårdar och växtlighet vårdas och underhålls samt att vägar inte asfalteras. Byggnadernas yttre samt om möjligt inredningar etc ska bevaras och vårdas. Gällande detaljplan för arbetarbostäderna vid Smedsliden redovisar ett annat gatunät och annan kvartersindelning än verkligheten.

Backliden

I norra delen av Nyboområdet finns detaljplanlagd mark för ytterligare ca 30 rad-/kedjehus samt en förskola. Bostäderna söder om Ågatan bör byggas ut så fort behov uppstår. Den planerade bebyggelsen utefter de ännu inte anlagda gatorna Gruvgatan och Malmgatan (närmast norr om vattentornet) bör ses som reservområden för framtida bruk och bebyggas först när andra mer centrala alternativ saknas.

Vid Rällingsgatan finns en tomt reserverad för ny förskola. Nya förskoleavdelningar i Långshyttan bör i första hand anordnas vid den befintliga förskolan i kv Ekorren eller i befintliga hus som byggs om. Tomten vid Rällingsgatan bedöms därför inte behövas för förskolans utbyggnadsbehov. Tomten kan på sikt i stället bebyggas med bostäder.

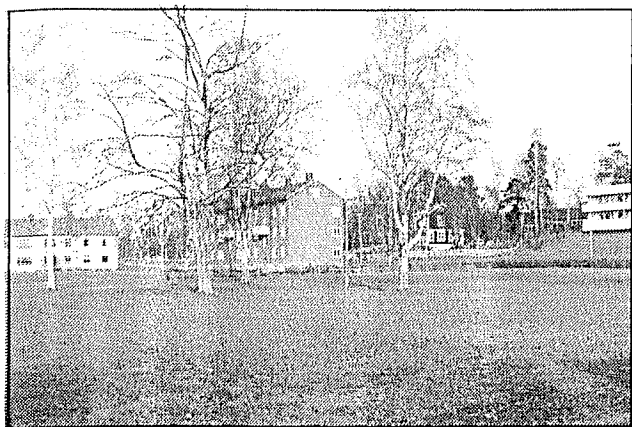
I gällande detaljplan finns möjlighet att bygga ytterligare ett flerbostadshus vid Backliden.

Arbetarbostäderna vid Smedsliden

Gamla Jonsbo

Gamla Jonsbo omfattar kvarteret mellan Björkallén och Storgatan. Bebyggelsen består av två- och trevånings hyreshus samt tre äldre villor. Nya bostäder kan uppföras mot Storgatan och Sexbovägen. Möjligen kan något enstaka hus också uppföras inne i kvarteret. Ny bebyggelse bör vara flerbostadshus i skala och karaktär liknande de befintliga. Viktigt är att den stora öppna parken inne i kvarteret behålls. Viss komplettering med träd och växtlighet är önskvärd. Staket eller andra inhägnader bör liksom idag undvikas.

Parken i Gamla Jonsbo

Behov av ytterligare hyreslägenheter torde inom överskådlig tid kunna tillgodoses genom ny- och ombyggnader i detta kvarter och i Centrum. Mot Sexbovägen kan därför komplettering ske med ett friliggande småhus i stället för flerbostadshus. De båda befintliga småhusen behålls då och gaturummet blir helt genom kompletteringsbebyggelsen.

I gällande detaljplan har Sexbovägens nuvarande sträckning ändrats. Vägsträckningen bör dock bibehållas i sitt nuvarande läge.

Barackerna vid Sexbovägen

Ett antal sk temporära AMS-baracker ställdes upp här under 70-talet. Barackerna har blivit kvar och i många fall byggts om. Barackerna minner om den snabba utbyggnaden av svensk industri och brist på bostäder vid denna tid. Området är välvårdat och utgör idag en fin boendemiljö. Om bostäderna bevaras i någorlunda lika utseende som det ursprungliga kan området på sikt bli kulturhistoriskt intressant.

Markplanering och växtlighet

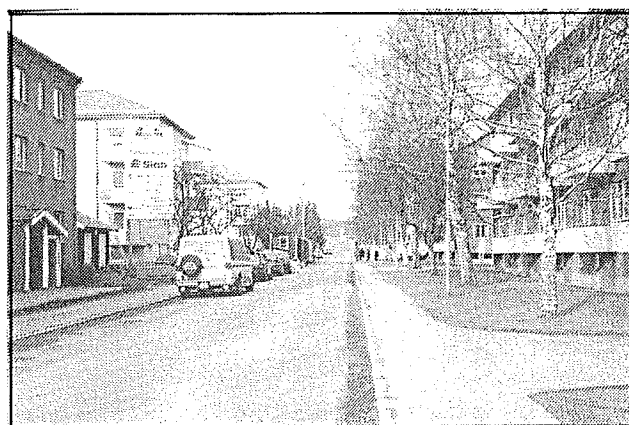
Flera flerfamiljshus har en mycket torftig utomhusmiljö och skulle må bra av en mer medveten markplanering med planering av träd och buskar och iordningställande av rabatter, gångvägar och uteplatser. Som föredöme kan man då titta på de åtgärder som gjorts med utemiljön vid de senast byggda flerfamiljshusen i Backliden.

Viktigt är att öppenheten i Långshyttan bevaras. Staket, häckar o dyl som avgränsar olika fastigheter och gårdar bör därför inte anläggas.

Björkallén

Det är önskvärt att biltrafiken vid Jonsboskolan minskar och att de boende utefter Björkallén får en bättre miljö. Hinder bör därför anordnas så att Björkallén blir mindre attraktiv för genomfart och så att bilisterna håller lägre hastighet. Det är rimligt att anta att Storgatan då får en ökad trafikbelastning men denna gata torde klara detta.

Även om biltrafiken minskar på Björkallén bör barnens skolväg göras säkrare genom att en separat gång- och cykelbana anläggs längs Björkallén fram till Jonsboskolan. Viktigt är att björkarna längs gatan kan bevaras eller eventuellt flyttas.

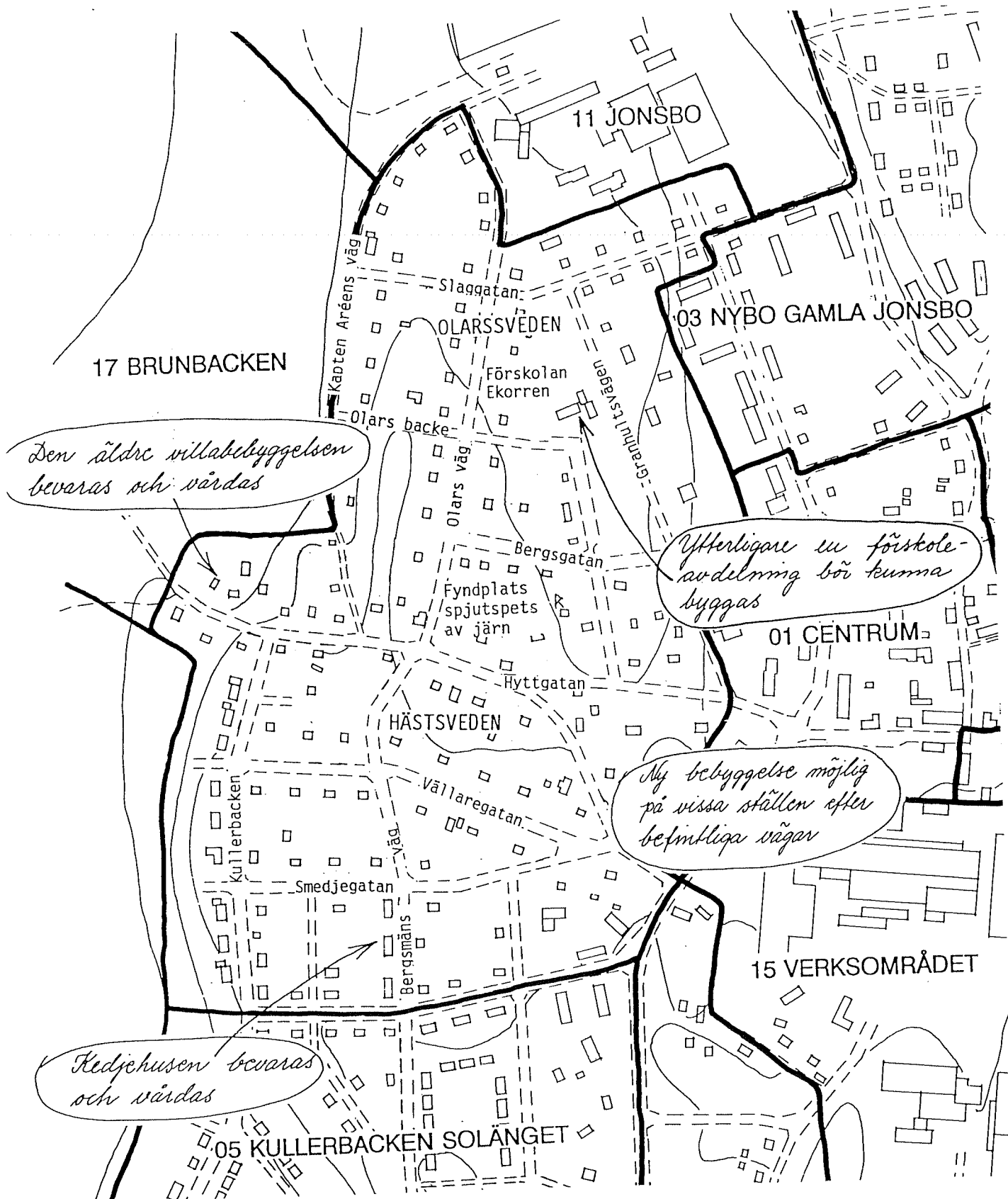
Björkallén

Sexbovägen

Sexbovägen mellan Storgatan och Björkallén bör bli gång- och cykelväg. Vägen ansluter till den befintliga gång- och cykelvägen som fortsätter öster om Storgatan fram till den gamla järnvägsbron över Långshytteån. Möjligheter måste finnas för de som bor efter Sexbovägen att komma fram med bil. Lämpligen kan vägen vara öppen för bilangöring från Björkallén men stängd från Storgatan.

Rekommendationer:

- * Arbetarbostäderna vid Smedsliden, innefattande mark, uthus och bostadsbyggnader ska bevaras och vårdas. Detaljplanen ersätts med områdesbestämmelser som anger hur den kulturhistoriskt värdefulla miljön och bebyggelsen ska bevaras och vårdas.
- * Den kvarvarande arbetarkasernen utefter Sexbovägen (Nybygget 1) bevaras och vårdas. Ny bebyggelse på intilliggande tomt ska anpassas till den bevarade arbetarkasernen. Gällande detaljplan kompletteras med bestämmelser om kulturhistoriskt skydd alternativt ersätts med områdesbestämmelser.
- * Backliden kan bebyggas enligt gällande detaljplan. Bostäderna utefter de ännu inte anlagda Gruvgatan och Malmgatan bör byggas i ett senare skede. Förskoletomten behövs inte längre för förskolans utbyggnadsbehov utan kan användas för bostadsbebyggelse. I sådant fall erfordras ny detaljplan.
- * Gamla Jonsbo kan bebyggas med ytterligare några flerbostadshus och eventuellt något småhus. Den öppna parken inne i kvarteret ska bevaras. Sexbovägen behålls i sin nuvarande sträckning. Ny detaljplan bör upprättas innan ny bebyggelse uppförs i kvarteret.
- * Barackerna väster om Sexbovägen bör bevaras i någorlunda lika utseende som det ursprungliga.
- * Öppenheten i området bör behållas även efter eventuell nybyggnation. Upprustning och komplettering av utemiljön bör göras i delar av flerbostadsbebyggelsen.
- * Björkallén förses med fartdämpande hinder. Gång- och cykelbana anordnas utefter östra sidan av Björkallén. Sexbovägen mellan Storgatan och Björkallén stängs för biltrafik (utom för angöring till fastigheter) och blir gång- och cykelväg.

04 OLARSSVEDEN HÄSTSVEDEN

Villabebyggelse

04 OLARSSVEDEN, HÄSTSVEDEN

Området ligger väster om Centrum och består huvudsakligen av äldre relativt småskalig villabebyggelse. På många av tomterna finns verkstads- och hantverkslokaler i garage och uthus. Vid Granhultsvägen ligger förskolan Ekorren (3 avdelningar). Här finns också några större mycket vackra sekelskiftesvillor på stora tomter.

Bebyggelsen är huvudsakligen uppförd mellan 1920 och 1960. Hus byggda senare än 1960 finns endast på ett fåtal ställen. Området upplevs som ganska öppet och staket eller häck saknas ofta mellan tomter eller mot gata och grönområden. Husen är för det mesta målade i ljusa färger och ligger på stora tomter med generösa trädgårdar och rik växtlighet. Det är viktigt att öppenheten och den ljusa färgskalan behålls även i framtiden.

Längst i väster utefter Hyttgatan finns några äldre välbevarade villor, möjligen delvis härrörande från tidigare jordbruksbebyggelse. Bebyggelsen bevaras och vårdas så att karaktären bibehålls. Vid Bergsmäns väg ligger några kedjehus från 1950-talet. Husen är tidstypiska och utgör ett fint exempel på bra bostadsmiljö i svenska bruksorter. Eventuell ombyggnad, upprustning etc ska utföras så att husens karaktär och utseende bibehålls.

Förskoletomten och villatomterna närmast Centrum utgörs av mycket blockrik barrskogsmark. Förskolan har därigenom fått en naturlig och upplevelserik lekmiljö.

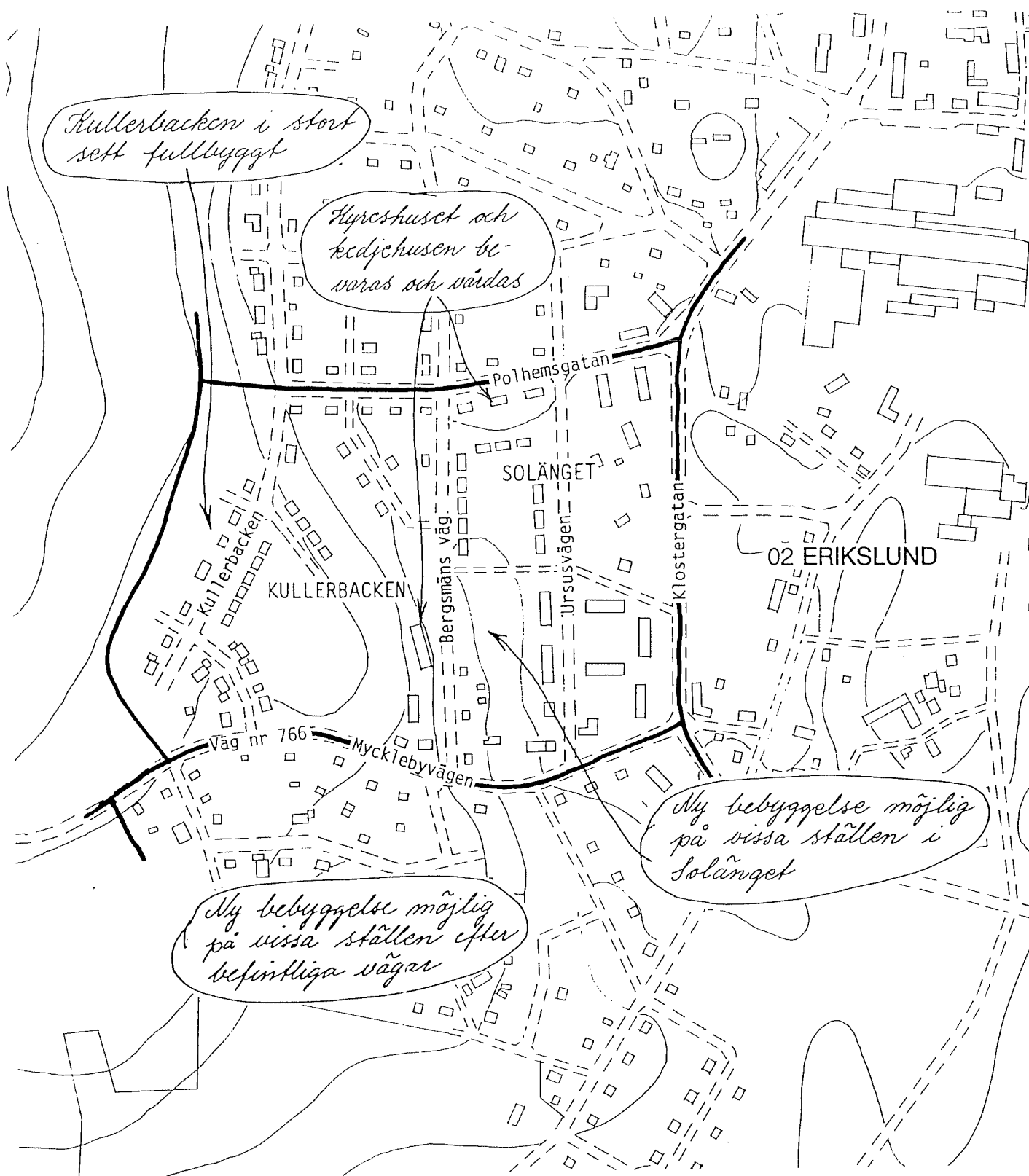
Villabebyggelse i Olarssveden

Området är i stort sett utbyggt men vissa luckor finns utefter de befintliga gatorna. Här kan nya tomter anordnas för styckebyggda småhus. Ett litet tillskott av bostäder kan även erhållas genom kompletteringsbebyggelse på vissa av de befintliga tomterna. Man måste dock vara restriktiv mot förtätningar så öppenheten och karaktären av relativt gles och småskalig småhusbebyggelse bibehålls. Även de stora villatomterna vid Granhultsvägen bör i stort behållas och inte styckas. Förskoletomten torde vara tillräckligt stor för att tillsammans med omgivande parkmark rymma ytterligare en avdelning.

Större delen av villaområdet har byggts ut med en avstyckningsplan som grund. Nybebyggelse vid Kapten Aréens väg/Hyttgatan bör föregås av detaljplaneläggning eftersom vägfrågan är oklar här.

Rekommendationer:

- * Ny småhusbebyggelse får, efter lämplighetsprövning från fall till fall, uppföras på obebyggda tomter med stöd av avstyckningsplanen. Där avstyckningsplanen inte överensstämmer med befintliga vägar och tomter bör ny bebyggelse föregås av detaljplaneläggning.
- * Villabebyggelsen längst i väster utefter Hyttgatan bevaras och vårdas. Gällande avstyckningsplan ersätts med områdesbestämmelser alternativt ny detaljplan. Bestämmelser införs som skydd för den kulturhistoriska miljön.
- * Kedjehusen utefter Bergsmäns väg bevaras och vårdas. Bestämmelser om kulturhistoriskt skydd införs i gällande detaljplan.
- * Någon enstaka komplettering med småhus kan ske på befintliga redan bebyggda tomter.
- * Vid ny-, om- och tillbyggnader bör områdets karaktär av småskalig, gles enfamiljshusbebyggelse bibehållas.
- * Blandningen av bostäder och småskalig verksamhet ska uppmuntras.

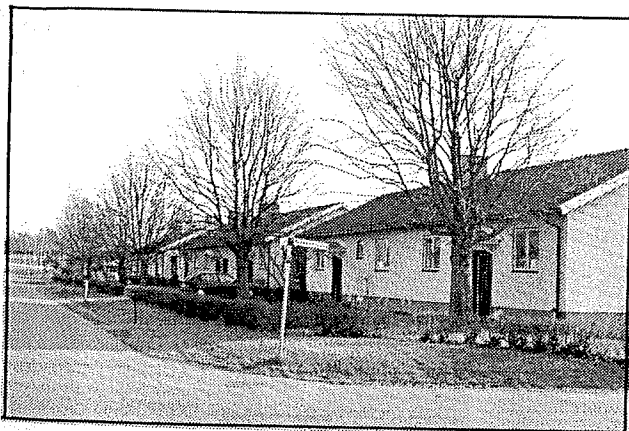
05 KULLERBACKEN SOLÄNGET

05 KULLERBACKEN, SOLÄNGET

Kullerbacken, som utgör områdets västra del, består av villabebyggelse tillkommen i huvudsak efter 1960. Solänget ligger öster om Bergsmans väg och består mest av rad- och kedjehus samt flerbostadshus.

Kullerbacken är byggd i blockrik skogsmark där många träd och block har sparats. Solänget är mer öppet. Kring flerbostadshusen vid Ursusvägen är det önskvärt med mer vegetation även om öppenheten måste bevaras.

Vid Polhemsgatan ligger ett antal kedjehus från 1950-talet. Vid Bergsmäns väg finns ett välbevarat hyreshus från 1940-talet. Både kedjehusen och hyreshuset är tidstypiska och utgör fina exempel på bra bostadsmiljöer i svenska bruksorter. Husen bevaras. Eventuell ombyggnad, upprustning etc ska utföras så att husens karaktär och utseende bibehålls.

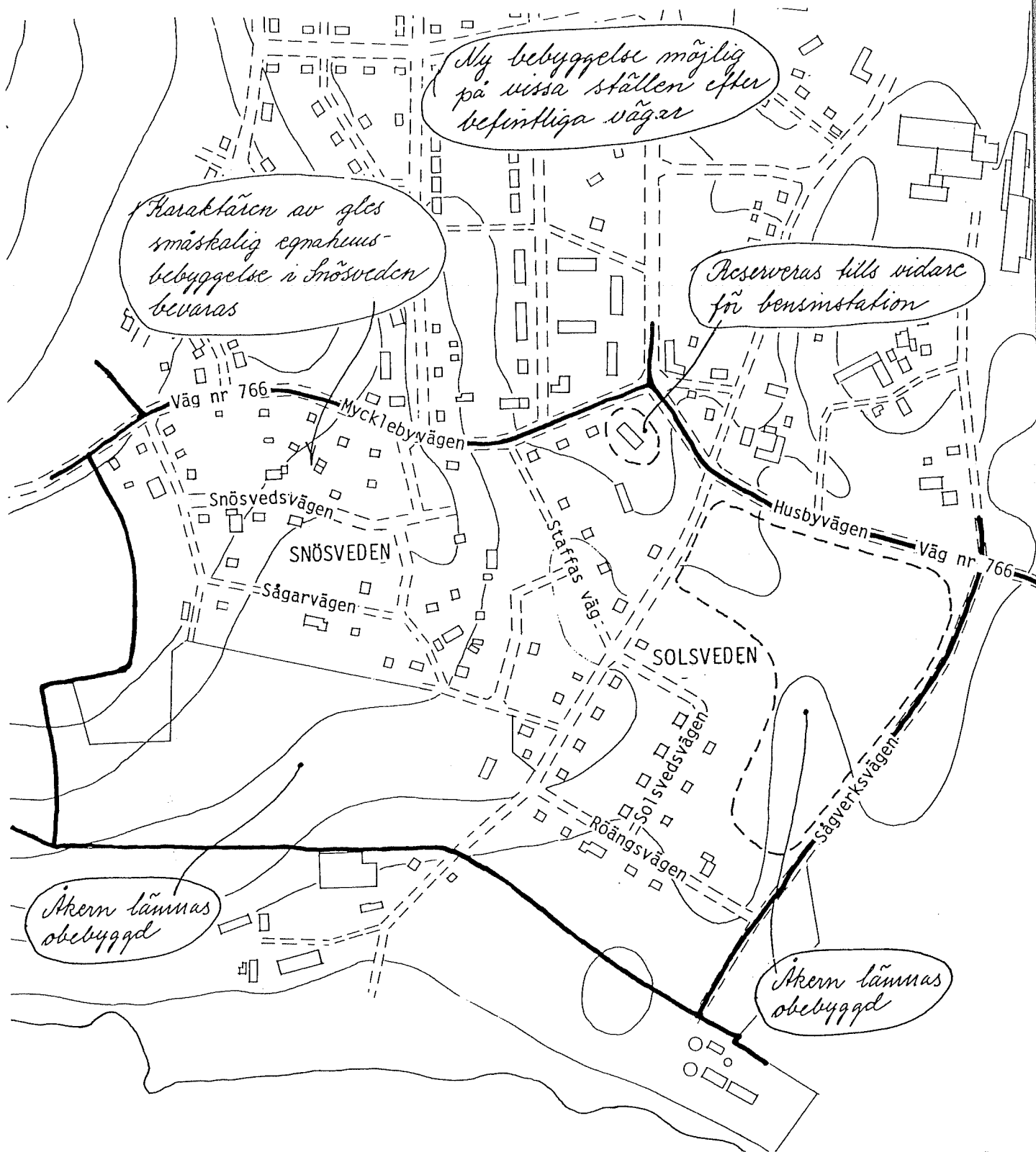

Kedjehus vid Polhemsgatan

I Solänget finns möjlighet till viss nybebyggelse. Här är lämpligt att radhus eller villor byggs. Innan ny bebyggelse får uppföras ska nya detaljplaner upprättas som omfattar hela de kvarter som är aktuella för nybebyggelse. Därvid görs en översyn av gällande detaljplan bl a avseende redovisad markanvändning, vägsträckningar och framkomlighet för gående och cyklister. Villaområdet Kullerbacken är i stort sett fullbyggt. Någon enstaka komplettering kan dock vara möjlig.

Rekommendationer:

- * Viss nybebyggelse av bostäder kan göras i Solänget. Ny detaljplan erfordras.
- * Någon enstaka komplettering med nya småhus kan göras i Kullerbacken med stöd av gällande detaljplan.
- * Kedjehusen utefter Polhemsgatan och hyreshuset vid Bergsmäns väg bevaras och vårdas. Bestämmelser om kulturhistoriskt skydd införs i gällande detaljplan alternativt i ny detaljplan.
- * Solängets öppna karaktär bör behållas även efter eventuella nybyggnader. Upprustning och komplettering av utemiljön bör göras i den befintliga flerbostadsbebyggelsen vid Ursusvägen.

06 SNÖSVEDEN SOLSVEDEN

06 SNÖSVEDEN, SOLSVEDEN

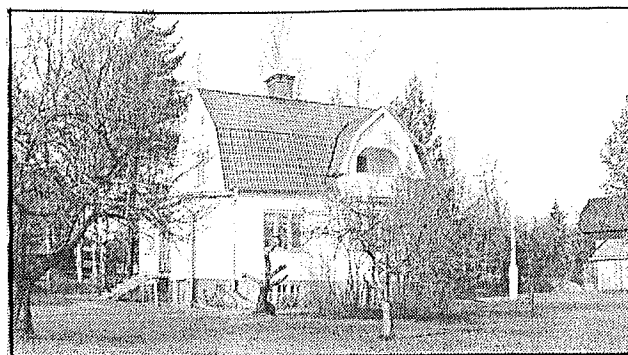
Snösveden och Solsveden ligger söder om väg 766 (Myckelbyvägen och Husbyvägen) och är i huvudsak bebyggt med villor. Snösveden och Solsveden har byggts ut fram till 1950-talet. Några enstaka hus har tillkommit efter 1960. Närmast Husbyvägen finns en numera nerlagd affärslokal samt ett flerbostadshus.

Villatomterna är relativt stora och området upplevs som öppet. Avgränsningar saknas ofta mellan tomter eller mot gata och grönområden. Trädgårdarna är fina och husen är målade i ljusa färger. Öppenheten och den ljusa färgskalan måste behållas även i framtiden.

I Snösveden (beläget väster om Amungsvägen) uppfördes på 1910-talet den första villabebyggelsen i Långshyttan. Trots att många hus byggts om eller till finns karaktären kvar av småskaligt egnahemsbyggande från tidigt 1900-tal. Det är väsentligt att denna karaktär bibehålls, även vid kompletteringsbebyggelse i området.

Möjligheter finns att utefter befintliga vägar bygga ytterligare småhus inom området. Närheten till avloppsreningsverket och tillfarten till sågverket innebär att de obebyggda tomterna utefter Röängsvägen närmast Sågverksvägen bör förbli obebyggda. Åkermarken sydväst om Sågarvägen och öster om Amungsvägen bör lämnas fri från bebyggelse. Risker finns annars att åkrarna blir för små för rationell jordbruksdrift och då slutar brukas.

I korsningen mellan Myckelbyvägen och Husbyvägen bör den gamla livsmedelshallstomten tills vidare reserveras för handelsändamål. Eventuellt kan den i Centrum belägna bensinstationen flyttas hit. Visar det sig att tomten inte behövs för handel kan bostäder byggas i stället.

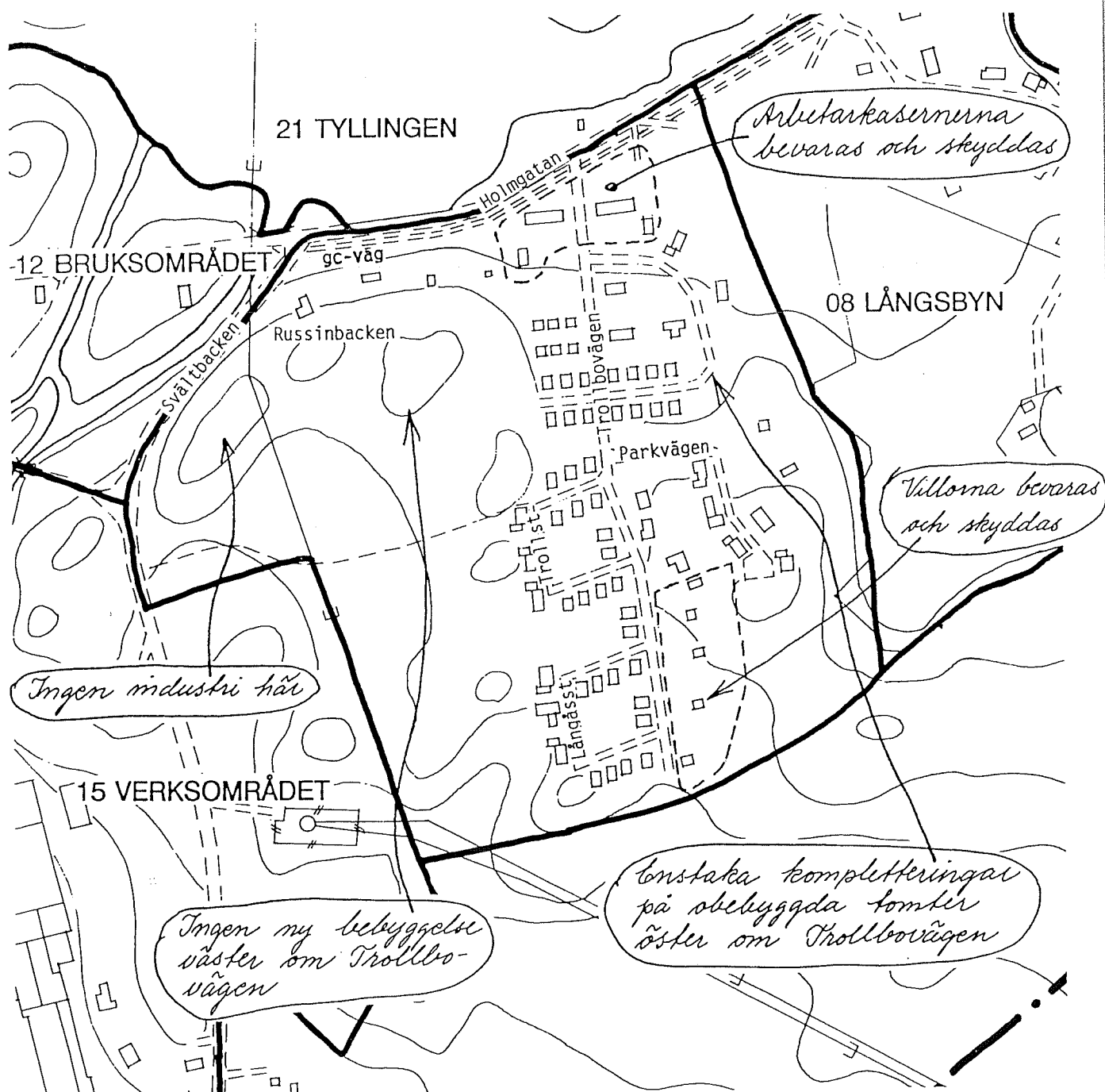

Villa i Snösveden

Större delen av Snösveden och Solsveden har byggts utifrån en avstyckningsplan. Delar av området ligger inom gällande detaljplan för sågverket.

Rekommendationer:

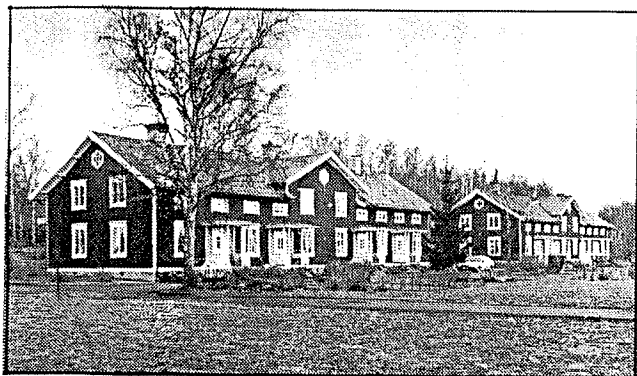
- * Viss nybebyggelse av bostäder kan göras på obebyggd mark utefter befintliga vägar. För att reservera grönytor i området och utreda eventuella skyddszoner mot sågverket och reningsverket bör ingen ny bebyggelse tillåtas förrän detaljplan upprättats respektive ändrats.
- * Vid ny-, om- och tillbyggnader bör områdets karaktär av småskalig, gles enfamiljshusbebyggelse bibehållas. För Snösveden upprättas ny detaljplan med bestämmelser om hur områdets karaktär ska bibehållas och vårdas.
- * Den öppna jordbruksmarken i området bör lämnas fri från bebyggelse och hävdas.

07 TROLLBO SOLBERGA

07 TROLLBO, SOLBERGA

Närmast Holmgatan finns två äldre brukskaserner och ett uthus av stort kulturhistoriskt värde. Kasernerna är byggda omkring 1890. Ytterligare tre kaserner har tidigare funnits här men dessa har rivits. De kvarvarande byggnaderna har på ett fint sätt nyligen renoverats och bör få något slag av skydd.

Brukskasernerna i Trollbo

I sydöstra delen av Solberga ligger fyra äldre villor på stora tomter. Villorna är inte tillbyggda och har någorlunda kvar sitt ursprungliga utseende. Det är värdefullt om husen bevaras och dess karaktär inte förändras. Villatomterna bör förbli stora och öppna och därför inte bebyggas med ytterligare bostadshus.

I Trollbo låg tidigare Folkets park men marken här har bebyggts med friliggande villor.

Småhusbebyggelsen i Solberga och Trollbo har byggts ut under 1960- och 1970-talet och består av såväl friliggande villor som gruppbyggda småhus. Bebyggelsen är omgiven av mycket blockrik skogsmark med stora stenblock även inne på villatomterna. Skogsmarken söder och väster om bebyggelsen används av de boende för lek och rekreation.

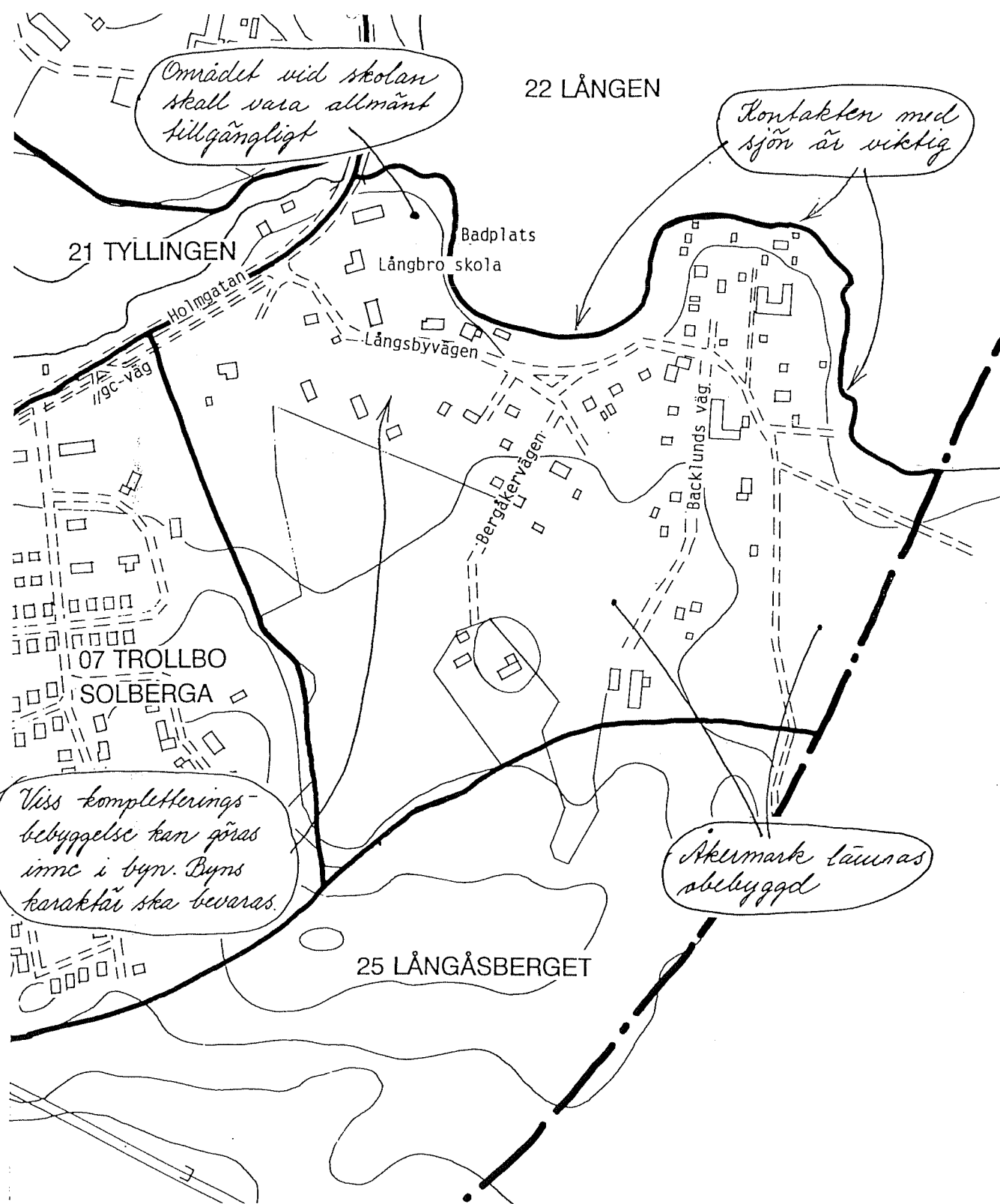
För Trollbo/Solberga finns gällande detaljplan. Detaljplanen redovisar ytterligare några tomter som ännu inte är bebyggda. Tomten sydväst om vändplanen vid Parkvägen gränsar till det äldre villaområde i Solberga som bör få ett kulturhistoriskt skydd. Tomten bör därför inte bebyggas. Övriga obebyggda tomter i Solberga (södra delen av området) och öster om Trollbovägen i Trollbo kan bebyggas.

I Trollbo finns väster om Trollbovägen sex baracker som numera är friköpta. Mellan barackerna och arbetarkasernen vid Holmgatan ger gällande detaljplan möjligheter att bygga ett eller två småhus. Marken bör dock lämnas obebyggd med tanke på de bevarade kasernerna. Längre västerut finns obebyggd mark som inte bör bebyggas. I gällande detaljplan redovisas här kvartermark för bostadsändamål och för allmänt ändamål (utvidgning av skoltomt). Marken är kuperad och svårtillgänglig. Russinbackens skola som ligger mot Holmgatan är nedlagd och används av IOGT som ungdomsgård. Något behov av utökning av skola eller skoltomt finns inte.

Närmast Svältbacken finns en kulle som i gällande detaljplan redovisas för industriändamål. Tomten verkar synnerligen olämplig som industrimark och dessutom skulle ny industriebebyggelse här komma alltför nära kulturmiljön i Bruksområdet.

Rekommendationer:

- * De båda kasernerna och uthuset ska bevaras och vårdas. Områdesbestämmelser upprättas med skydd för de kulturhistoriska värdena. Alternativt kompletteras eller ändras gällande detaljplan så att de kulturhistoriska värdena tas till vara.
- * De äldre villorna i sydöstra delen av Solberga bevaras. Om- och tillbyggnader ska utföras så att dess karaktär inte förändras. Ytterligare bostadshus bör inte uppföras på villatomterna. De kulturhistoriska värdena tas till vara antingen genom att områdesbestämmelser upprättas eller att gällande detaljplan ändras/kompletteras.
- * Enstaka kompletteringar med nya småhus kan göras öster om Trollbovägen med stöd av gällande detaljplan.
- * Ingen ny bebyggelse bör tillkomma på den obebyggda kvartersmarken väster om Trollbovägen. Gällande detaljplaner bör här upphävas fram till Svältbacken eller ändras så att den obebyggda kvartersmarken blir naturmark.

08 LÅNGSBYN

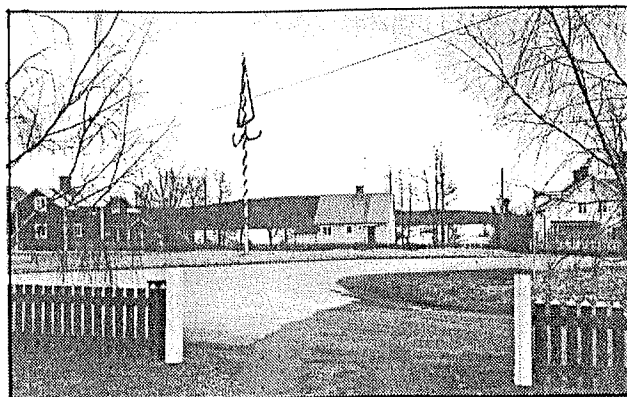
08 LÅNGSBY

Långsbyn ligger på Långens södra strand invid utloppet mot Tyllingen. Byn var ursprungligen en jordbruksby. En gård bedriver fortfarande aktivt jordbruk. Byn har förtätats med småhusbebyggelse utifrån avstyckningsplaner som upprättades på 1930-talet. Långsbyn har dock fortfarande kvar karaktären av äldre småskalig jordbruksby. Ny bebyggelse ska lokaliseras så att jordbruksdriften kan fortgå i byn. Kontakten med sjön ska hållas öppen och vissa ytor ska behållas för allmänt bruk. Ny-, om- och tillbyggnader bör utföras så att områdets karaktär av jordbruksby och småskalig enfamiljhusbebyggelse bibehålls.

Närmast Holmgatan ligger Långsbro skola samt isbana och lekplats. I Skolviken finns en mindre badplats. Eventuellt kommer skolan att läggas ner och eleverna flyttas till Jonsboskolan.

Ny bebyggelse utanför den del av Långsbyn som idag är bebyggd bör inom överskådlig tid inte ske. På enstaka ställen finns dock luckor utefter befintliga vägar där tomter kan skapas för styckebyggda småhus. Viss kompletteringsbebyggelse torde även kunna göras på vissa av de befintliga tomterna.

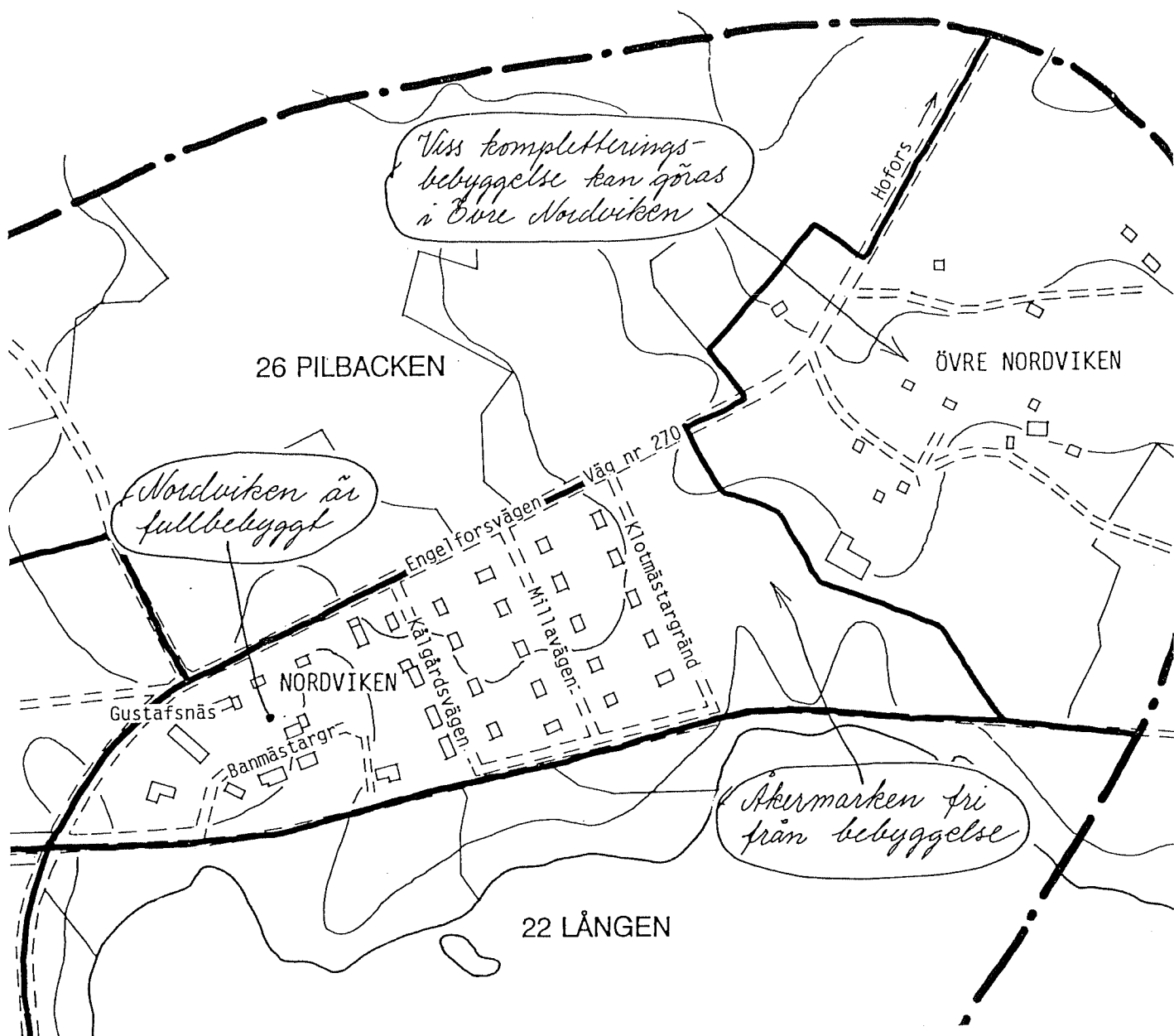
På mycket lång sikt kan åkermarken sydväst och öster om byn bebyggas. För att landskapet ska hållas öppet och för att främja en lokal livsmedelsproduktion bör dock åkrarna i första hand användas som jordbruksmark.

Majstångsplatsen i Långsbyn

Rekommendationer:

- * Långsbro skola och området däromkring bör även i framtiden användas för allmän verksamhet och så att allmänheten får tillgång till fritidsanläggningarna och stranden.
- * Ny småhusbebyggelse får, efter lämplighetsprovning från fall till fall, uppföras på obebyggda tomter. Gällande avstyckningsplan ersätts på sikt med områdesbestämmelser, alternativt ny detaljplan. Bestämmelser införs om hur områdets karaktär ska bibehållas och bebyggelsen ska vårdas.
- * Åkermarken runt byn bör under överskådlig tid lämnas fri från bebyggelse och hävdas som jordbruksmark.

09 NORDVIKEN

10 ÖVRE NORDVIKEN

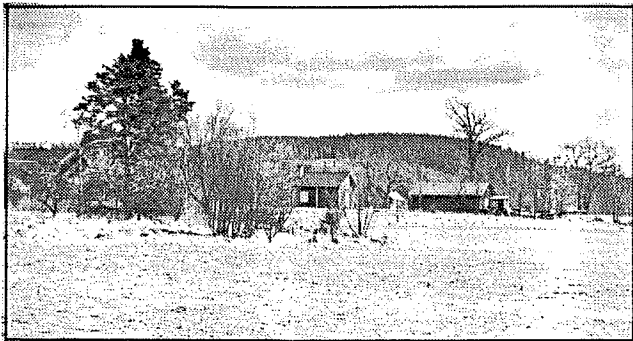
09 NORDVIKEN

Nordviken ligger vackert på Långens norra strand. Marken är plan och bebyggd med villor från 1940 och senare. Området är utbyggt utifrån en avstyckningsplan från 1936. Längst i väster ligger Gustavsnäs, en arbetarkasern från 1840-talet. Vid en totalombyggnad har dock kasernen förlorat sin karaktär.

Det är viktigt att ett fritt utrymme behålls mot byn Övre Nordviken. Befintlig åkermark öster om Klotmästargränd bör därför lämnas fri från bebyggelse och behållas som jordbruksmark. Storleken på åkern bör heller inte minskas med tanke på att den ska kunna brukas rationellt.

Rekommendationer:

- * Nordviken är fullbyggt och kan inte förtätas ytterligare.
- * Åkermarken öster om Klotmästargränd hålls öppen och hävdas som jordbruksmark.

Utsikt mot Övre Nordviken

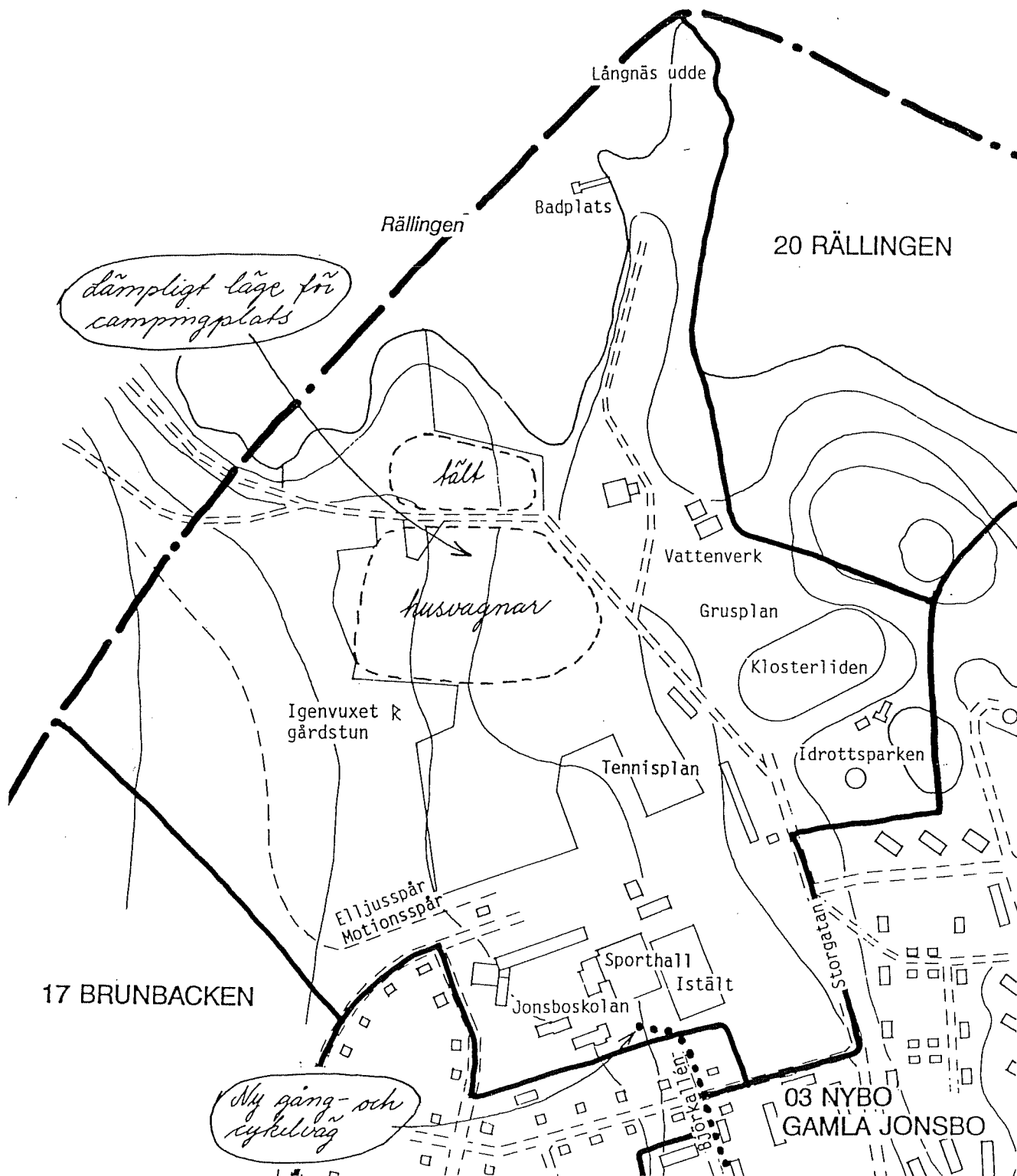
10 ÖVRE NORDVIKEN

Övre Nordviken är en äldre jordbruksby som ligger öppet och naturskönt på en mindre kulle norr om Lången. Bebyggelsen är relativt gles och består mestadels av traditionell träbebyggelse. Här finns många små mangårdsbyggnader från äldre lantgårdar. På flera gårdar finns även ekonomibyggnaderna i behåll. Inget aktivt jordbruk finns dock kvar i byn. På senare tid har enstaka villor tillkommit, dock inte samlade på samma ställe utan spridda bland den äldre bebyggelsen.

I byn torde ytterligare ett antal småhus kunna byggas. Här är viktigt att skalan och öppenheten i bebyggelsen bibehålls. Den nya bebyggelsen ska underordnas den äldre jordbruksbebyggelsen och anpassas i färg och form till denna.

Rekommendationer:

- * Lämpliga lägen för ny bebyggelse får prövas från fall till fall. Som stöd för prövningen bör områdesbestämmelser upprättas för byn. Ny bebyggelse lokaliseras så att jordbruksdriften kan fortgå.
- * Ny-, om- och tillbyggnader bör utformas så att områdets karaktär av småskalig, gles jordbruksby bibehålls.

11 JONSBO

Områden med allmän verksamhet

11 JONSBO

Jonsbo omfattar Jonsboskolan samt ett stort sport- och fritidsområde gränsande till sjön Rällingen och de stora skogsområdena väster om Långshyttan.

Jonsboskolan omfattar idag enbart högstadium. Diskussion pågår om att eventuellt bygga ut skolan så den även rymmer eleverna som nu går i Långsbro skola. Jonsboskolan kommer då att rymma grundskolans samtliga stadier, dvs låg-, mellan- och högstadium. Vid Jonsboskolan finns även en 6-årsgrupp med 18 barn och ett fritidshem med 35 platser. Vid ombyggnad avses även denna verksamhet att integreras med den övriga skolverksamheten.

Sport- och fritidsområdet, som är under uppbyggnad, rymmer sporthall, istält, fotbollsplaner, tennisbanor, eljusspår och andra motionsspår. På Långsnäs udde i Rällingen har en badplats gjorts iordning med hytter, bryggor och hopptorn. Vid sportfältet ligger en folkpark, Idrottsparken. Invid Långsnäs udde finns Långshyttans vattenverk. Ett skyddsområde finns runt vattenverket för att skydda råvattentäkten mot föroreningar.

Istältet, sporthallen och skolan i Jonsbo

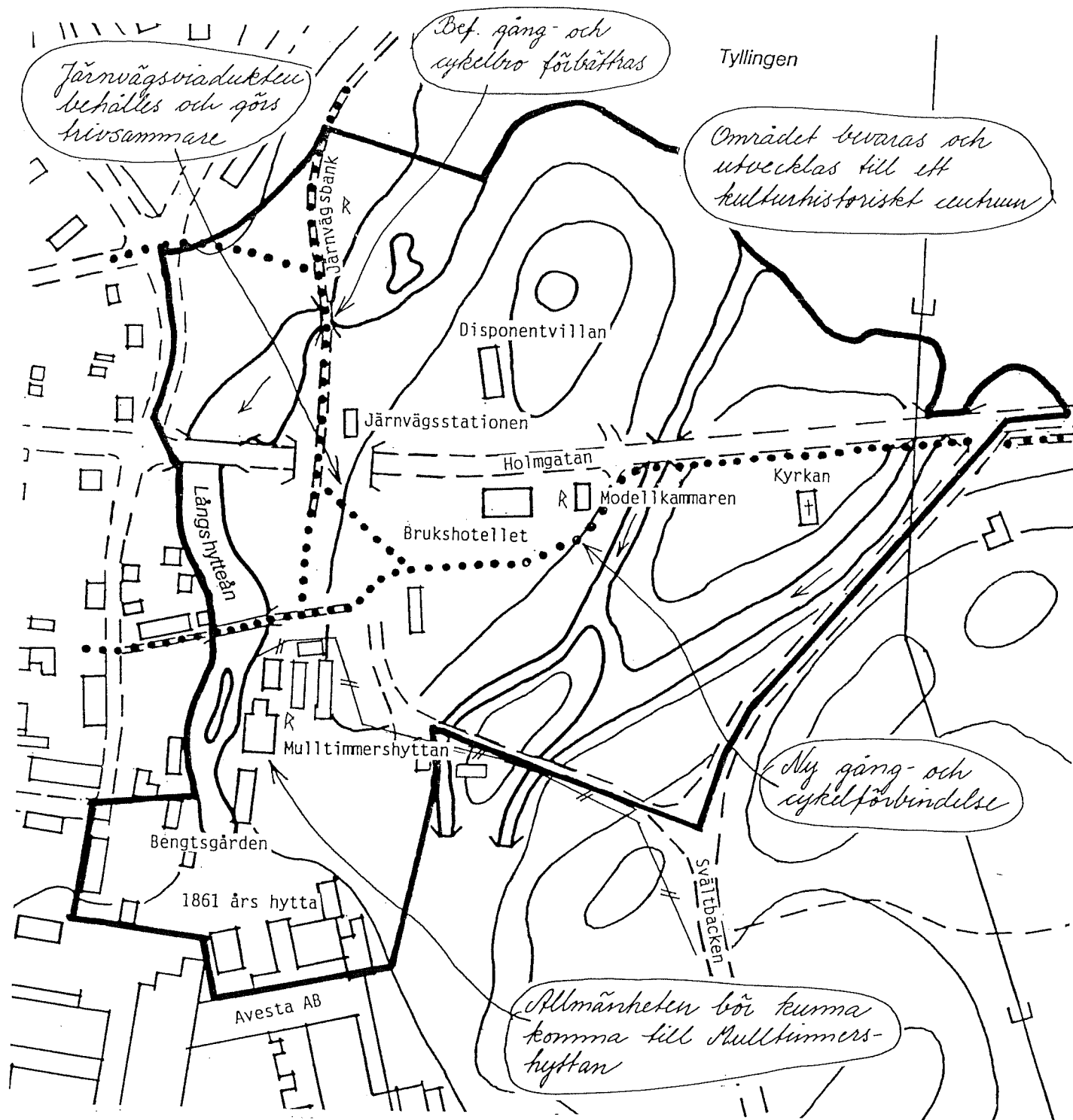
Önskemål finns att anordna en enkel campingplats i Långshyttan. Ett lämpligt läge är norr om skolan och mark bör reserveras för detta ändamål. Området söder om vägen till Kämpbo är lämpligt för husvagnscamping. Norr om vägen närmare Rällingen kan ett mindre område anordnas för tältare.

Söder om den föreslagna husvagnscampingen finns en fornlämning bestående av igenvuxet gårdstun med flera husgrunder.

Det är lämpligt att en plan tas fram som mer i detalj visar Jonsbos långsiktliga utveckling och behov av mark för olika ändamål.

Rekommendationer:

- * Jonsboområdet ska användas för sport- och fritidsanläggningar, för skolan samt för vattenverkets behov. Mark reserveras så att respektive anläggningar kan utvecklas.
- * Mark reserveras för campingplats.
- * Avverkningar och röjningar ska utföras med hänsyn till friluftslivet och andra aktiviteter i området.

12 BRUKSOMRÅDET

12 BRUKSOMRÅDET

Bruksmiljön

Bruksområdet mellan Tyllingen och Avesta AB utgör resterna av bergsmanstidens Långshyttan. Det är Långshytteån med dess fallhöjd som är själva grunden för att det skulle växa fram en industri just här. Det är av största vikt att såväl ån och de grävda kanalerna som bebyggelsen och området i sin helhet bevaras och vårdas. Viktigt är att växligheten vårdas och underhålls samt att vägar och parkeringar inte asfalteras. Den befintliga, numera oanvända parkeringsplatsen invid Långshytteån bör tas bort.

Från bergsmanstiden finns, förutom den unika mulltimmershyttan, bergsmansgården Bengstgården bevarad vid den gamla huvudentrén till Avesta AB. Även Erasteels huvudkontor är en gammal bergsmansgård, om än att den är totalt ombyggd. Från bolagstiden är främst den ståtliga hyttbyggnaden intressant.

Det är viktigt att dessa kulturminnesbyggnader tas tillvara för eftervärlden. Det vore värdefullt om staketet runt industrin kunde flyttas så att allmänheten fick möjlighet att bese mulltimmershyttan - en av de bäst bevarade i landet. Tillsammans med Modellkammaren, de uppställda maskinerna i Hotellparken och den höga hyttbyggnaden skulle det då bildas ett värdefullt brukshistoriskt centrum. Även järnvägsstationen, disponentvillan, brukshotellet och kyrkan ingår i den kulturhistoriskt intressanta miljön.

Söder om Holmgatan gäller detaljplan från 1980. Detaljplanen innehåller inga bestämmelser hur den kulturhistoriska miljön ska skyddas och vårdas. Övriga delar av Bruksområdet ligger utanför planlagt område. Områdesbestämmelser, som samtidigt ersätter gällande detaljplan, upprättas för hela bruksområdet. Skyddet för den kulturhistoriskt värdefulla miljön måste utformas så att olika verksamheter inom området, exempelvis hotellet, kan fortgå och utvecklas.

Mulltimmershyttan och Modellkammaren är klassade som fornlämningar.

Järnvägsviadukten

Den gamla järnvägsviadukten över Holmgatan

binder ihop Bruksområdets södra och norra delar. Viadukten är så pass bred att man inte uppfattar att Holmgatan delar området mitt itu. Den fria höjden för trafik genom viadukten är begränsad till 3,5 m. Detta utgör ett effektivt hinder för tung genomfartstrafik genom centrala Långshyttan.

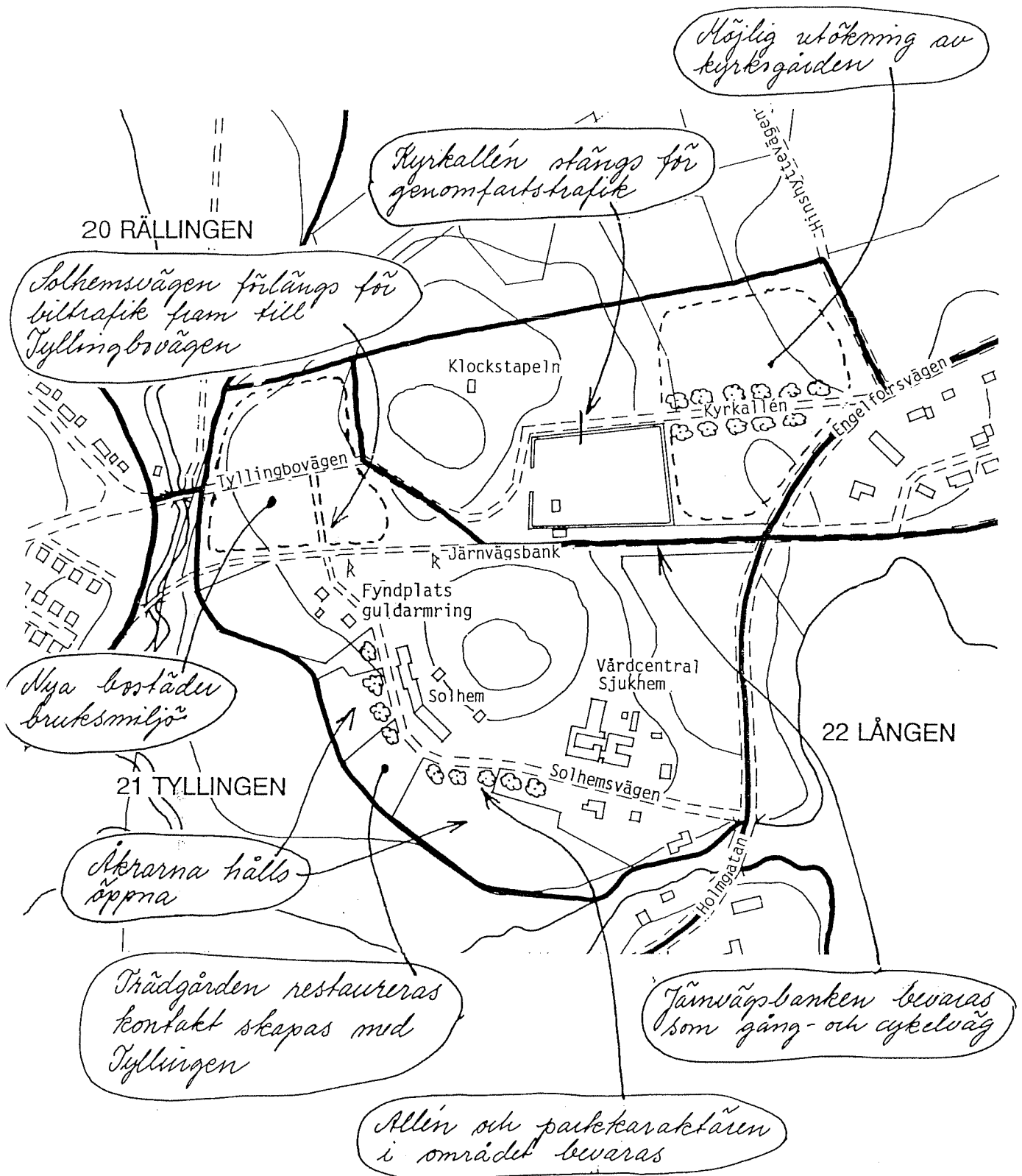
Holmgatan förbi viadukten upplevs idag som ful och otrivsamt. Gatan kan göras trivsammare genom planteringar i slänterna, bättre belysning och genom variation i beläggningen på trottoarerna. Räckena på viadukten bör lagas och målas samt kompletteras med snygga avslutningar.

Gång- och cykeltrafik

En gång- och cykelvägsförbindelse skapas från Centrum via den befintliga gång- och cykelbron över Långshytteån och ansluter till befintlig gång- och cykelväg mot Långsbro skola. Väg 270 måste dock passeras i plan. Gång- och cykelvägen dras genom parken vid brukshotellet och förbi kyrkan längs södra sidan om Holmgatan. Här kan befintlig trottoar breddas, endera genom att körbanan flyttas norrut eller genom att trottoaren breddas söderut utanför nuvarande vägområde. Befintliga broar bedöms då kunna användas även för gångvägen, eventuellt dock efter en breddning. Om viadukten över Holmgatan behålls kan förbindelsen även knytas till gång- och cykelvägen längs de befintliga järnvägsbankarna norrut samt mot Jonsbo skola. Cykel- och gångbron som byggts ovanpå den gamla järnvägsbron över Långshytteån bör breddas och anpassas till kulturmiljön i området. Järnvägsbanken utgör fornlämning.

Rekommendationer:

- * Bruksområdet, med byggnader, industrianläggningar, växtlighet samt mark- och vattenanläggningar ska bevaras och utvecklas till ett kulturhistoriskt centrum. Områdesbestämmelser upprättas med skydd för den kulturhistoriskt värdefulla miljön.
- * Gång- och cykelförbindelse anordnas mellan väg 270 och befintlig gång- och cykelbro över Långshytteån.
- * Befintlig viadukt över Holmgatan bibehålls och snyggas upp.

13 SOLHEM TYLLINGBO

14 KYRKOGÅRDEN

13 TYLLINGBO, SOLHEM

Tyllingbo ligger norr om Tyllingen invid Långshyttans begravningsplats. Norra delen av området har tidigare varit bebyggd med arbetarbostäder. Dessa är nu rivna. Här är lämpligt läge för att bygga några nya småhus. Söder om järnvägsbanken ligger ålderdomshemmet Solhem samt Långshyttans vårdcentral och sjukhem. Ålderdomshemmet och vårdcentralen ligger delvis i park, delvis i skogssluttning. Här finns också några småhus.

Solhemsvägen utgör tillfart till ålderdomshemmet och vårdcentralen från Holmgatan. Vägen kantas av en allé och ligger mycket fint vid kanten mot den öppna åkern åt sydväst. Det är önskvärt att kunna nå vårdcentralen och Solhem med bil även från Tyllingbovägen. Solhemsvägen bör därför förlängas norrut till Tyllingbovägen och vara öppen för biltrafik i båda körriktningarna. Någon större ökning av trafiken som inte har ärenden till vårdcentralen eller Solhem är inte trolig även om Kyrkallén stängs för genomgående trafik.

Söder om järnvägsbanken bör kullen ovanför ålderdomshemmet och vårdcentralen reserveras för dessa institutioner. Det är viktigt att parkkaraktären bibehålls, även efter eventuella utbyggnader. Allén efter Solhemsvägen bevaras och vårdas.

Åkern sydväst om Solhemsvägen lämnas fri från bebyggelse och de båda villagrupperna i vardera änden av åkern bör inte utökas. Mitt mot ålderdomshemmet finns rester av en park/trädgård med anslutning ner mot vattnet. Trädgården bör iordningställas och kompletteras. Kontakten mot Tyllingen bör återskapas. Som alternativ eller komplement till en trädgård här skulle eventuellt kunna byggas några små äldreboende strikt utlagda ungefär som arbetarbostäderna i de gamla brukssamhällena.

Järnvägsbanken som går genom området utgör fornlämning.

Rekommendationer:

- * En grupp småhus kan byggas norr om järnvägsbanken där de gamla arbetarbostäderna stått. Bebyggelsen bör utformas och grupperas så att den knyter an till den tidigare bebyggelsen.

- * Solhemsvägen bör förlängas fram till Tyllingbovägen och öppnas för biltrafik i båda körriktningarna. Nuvarande bredd på vägen bör i stort behållas och allén längs vägen ska bevaras och vårdas.

- * Parkkaraktären i området ska bibehållas. Trädgården sydväst om Solhem bör återställas och kontakten med Tyllingen återskapas. Eventuellt kan här kompletteras med några små friliggande äldreboende.

- * Järnvägsbanken bevaras och underhålls för gång- och cykeltrafik.

14 KYRKOGRÅDEN

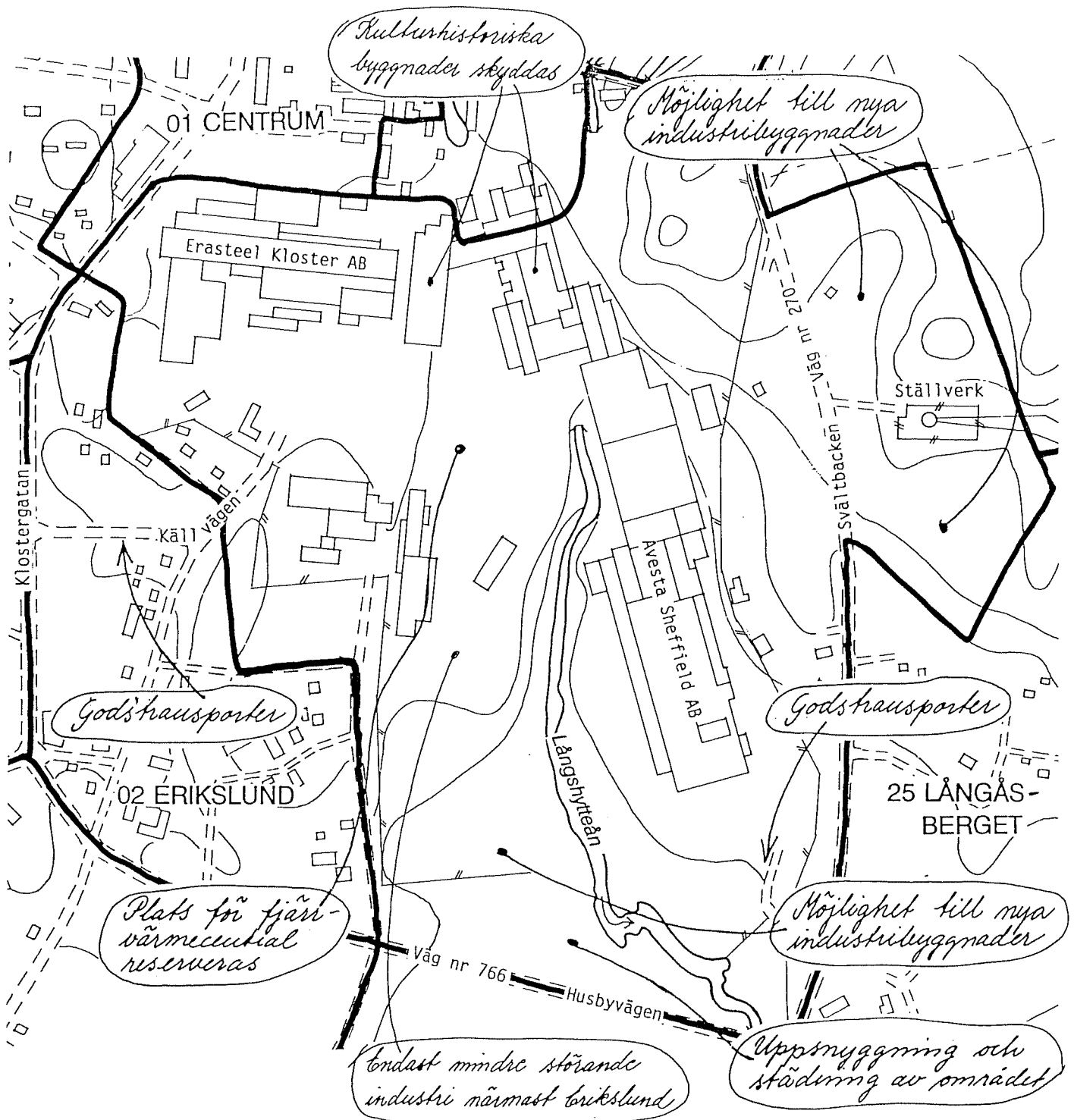
Långshyttan fick begravningsplats först 1927. Begravningsplatsen och klockstapeln ligger mycket vackert i en svag ostsluttning och är väl synlig för de som färdas efter väg 270 (Engelsforsvägen) från Storvikshållet. Begravningsplatsen har nyligen utvidgats norrut med en minneslund och urngravar.

Kyrkogården kan expandera mot Hienshyttevägen. Området rymmer mark till ungefär det dubbla av kyrkogårdens nuvarande yta.

Från Engelsforsvägen leder längs muren till den äldre kyrkogården en allé, Kyrkallén. I och med utvidgningen av begravningsplatsen delar allén den nya och gamla begravningsplatsen. Kyrkallén används av många bilister som genväg mellan Backliden och Hoforsvägen. Detta upplevs som störande för många kyrkogårdsbesökare och en avstängning bör göras för genomfartstrafik.

Rekommendationer:

- * Marken reserveras för begravningsplatsen och dess framtida expansion.
- * Kyrkallén stängs för genomgående biltrafik.

15 VERKSOMRÅDET

Industriområden

15 VERKSOMRÅDET

Verksområdet omfattar Erasteel Kloster AB och Avesta Sheffield AB. Till Verksområdet har dessutom lagts marken utanför den nuvarande industrin mot Husbyvägen (väg 766) och fram till Svältbacken (väg 270) samt den planare delen av skogsmarken närmast ställverket.

Stora områden är idag avsatta för industriändamål i gällande detaljplaner. Det nu angivna området har begränsats kraftigt men torde vara tillräckligt även för en framtida expansion. Inom det egentliga verksområdet kan omfattande nybyggnadsmöjligheter skapas genom rivning och ombyggnad av äldre ej längre använda anläggningar. En process pågår där företag helt utan knytning till varken Erasteel eller Avesta AB hyr in sig i tomma lokaler inom bruksområdet.

Den ovan beskrivna utvecklingen kan ge utrymme till att omarbota gällande detaljplan så att endast mindre störande industri tillåts på den sydvästra delen av Verksområdet. Redan idag är det därför angeläget att nyetableringar i dessa områden inte är alltför störande. De skyddsområden som lagts ut i gällande detaljplan bör då kunna minskas. Därigenom skapas möjligheter till ny bostadsbyggelse i Erikslund. Ny detaljplan bör på sikt upprättas för både Verksområdet och Erikslund. I planen utreds nödvändiga skyddszoner mot den tunga industrin. Det kan bli aktuellt att begränsa nyttjandet av vissa delar av Verksområdet (bullerbegränsningar, enbart upplag etc).

Möjligheter till utbyggnader av befintlig verksamhet eller nya industrietableringar finns närmast Husbyvägen, längs västra sidan om Svältbacken och invid ställverket på östra sidan om Svältbacken. Vid ställverket bör etableringar ske först sedan den övriga industrimarken i området tagits i anspråk.

Områdena där nyetableringar är möjliga ligger uteslutande infartsvägarna till Långshyttan. Det är viktigt att industrin här får ett vårdat utseende och uppställningsytor, lager etc vänds från vägarna.

Godstrafik till verksamheterna väster om Långshytteån (bl a Erasteel) sker från Klostergatan genom Erikslund via Källvägen. Till Avesta AB

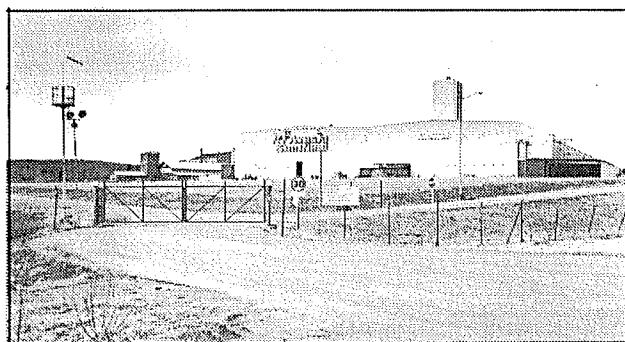
(öster om ån) sker godstransporter via väganslutning till Svältbacken. Personalen kommer via Källvägen och via gamla entrén vid Storgatan.

Övergång till fjärrvärme har diskuterats i Långshyttan. Ett lämpligt läge för en framtida värme-central kan vara inom Verksområdet. Plats bör därför tills vidare reserveras i området. En utredning bör göras som närmare klarlägger läget.

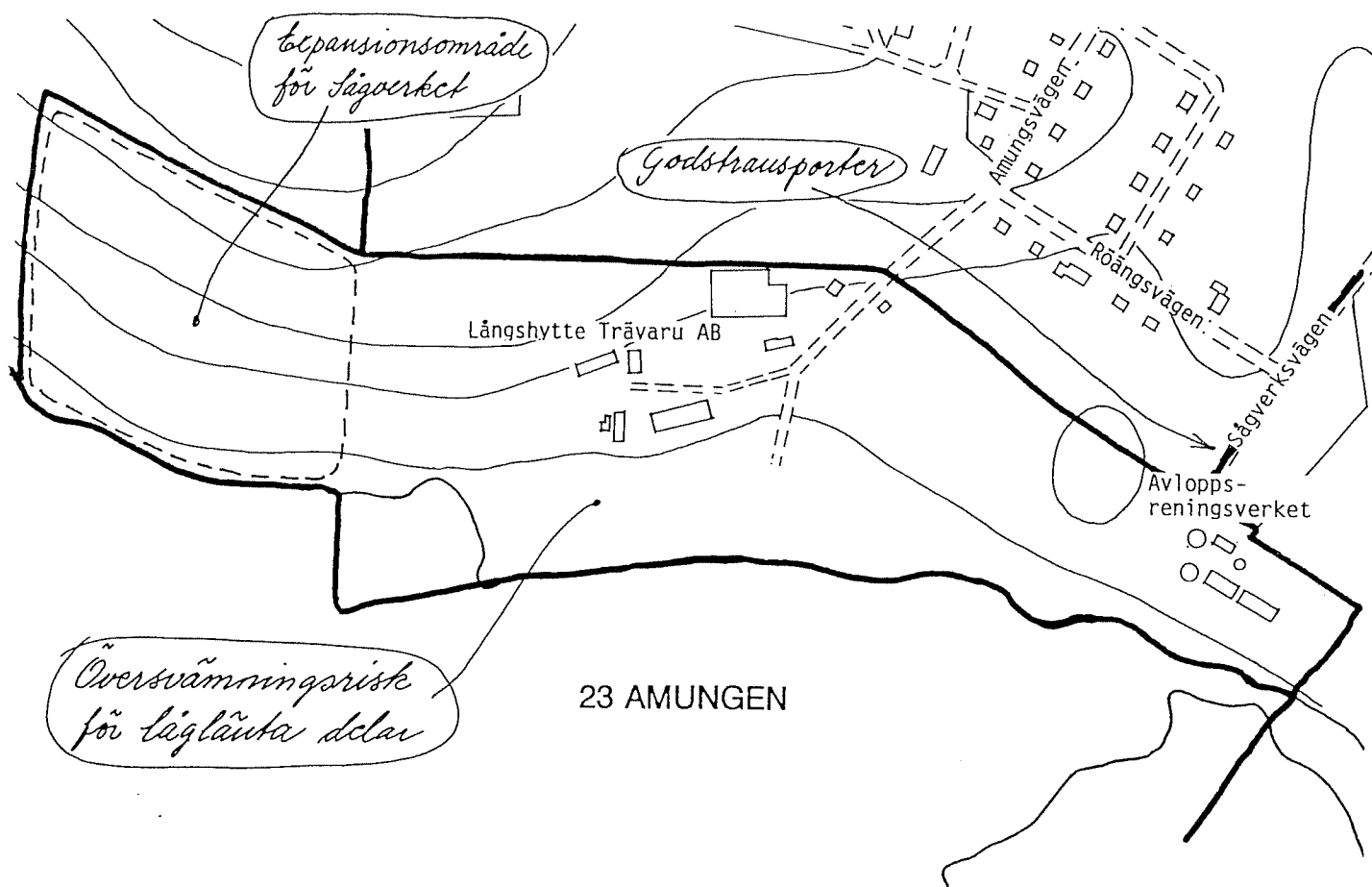
I framför allt norra delen av Avesta Sheffield AB:s anläggningar finns ett antal kulturhistoriskt intressanta byggnader. Här finns också en gammal smedjegrund. Det är värdefullt att dessa byggnader uppmärksammas samt bevaras och vårdas. I samband med att ny detaljplan upprättas införs bestämmelser med skydd för den kulturhistoriskt intressanta miljön.

Rekommendationer:

- * Området ska användas för industriändamål. På den sydvästra delen av området bör endast mindre störande industriverksamhet tillåtas. Ny detaljplan bör på sikt upprättas.
- * Plats reserveras tills vidare för fjärrvärmecentral.
- * De kulturhistoriskt intressanta byggnaderna ska bevaras och vårdas.
- * Nya industrietableringar ska utformas så att de ger ett vårdat intryck mot infartsvägarna till Långshyttan.
- * Området uteslutande Långshytteån utanför det egentliga verksområdet bör städas upp och snyggas till. Planteringar bör göras mot Husbyvägen.

Avesta AB från Svältbacken

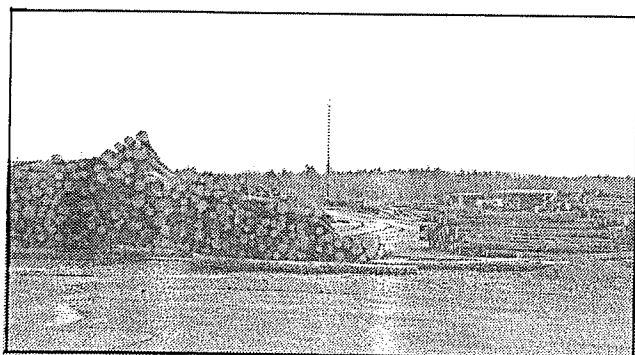

16 SÅGVERKET RENINGSVERKET

16 SÅGVERKET, RENINGSVERKET

På sjön Amungens norra strand ligger sågverket, Långshytte Trävaru AB. Förutom sågverksrörelsen tillverkas här limträprodukter. Öster om sågverket ligger Långshyttans avloppsreningsverk.

Timmerleveranser till och produkter från sågverket samt trafik till reningsverket går från Husbyvägen utefter en relativt nybyggd industriväg. Vägen går utanför bostadsbebyggelsen i Solsveden. Anställda på sågverket, trafik till lagerförsäljning och kontor nyttjar Amungsvägen inne i Solsveden. En minskning av trafiken längs Amungsvägen är önskvärd.

Timmerupplag vid Sågverksvägen

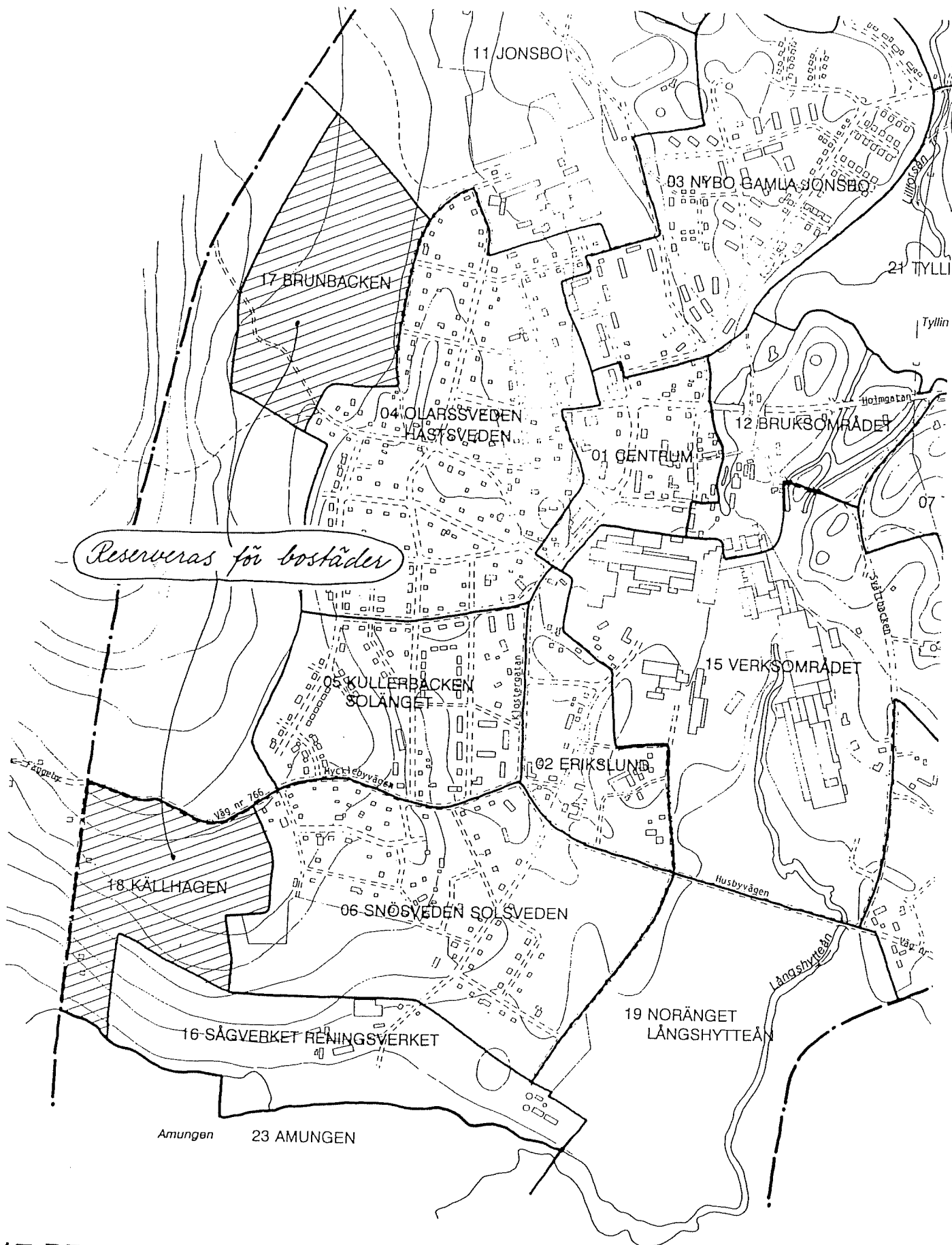
Vid högvatten i Dalälven stiger vattenytan i Amungen. Översvämningsrisk föreligger för de delar av sågverket och reningsverket som ligger lägre än +87,1 (1916-års vattennivå).

För att kunna bygga ut sågverksrörelsen har nuvarande sågverksområdet utökats västerut längs Amungens strand. Industriområdet avslutas i väster så att en skogsridda blir kvar mellan industrin och de befintliga småhusen.

I samband med att detaljplan tas fram för det utökade industriområdet görs en utredning om den miljöpåverkan industrin får på omgivningen. Nödvändiga skyddszoner beräknas. Med hänsyn till befintlig och planerad bebyggelse i Källhagen kan det också bli aktuellt att i viss mån begränsa nyttjandet av vissa delar av industrimarken (planteringar, enbart upplag, bullerbegränsningar för verksamheten etc).

Rekommendationer:

- * Området ska användas för industri och avloppsreningsverk.

17 BRUNBACKEN
18 KÄLLHAGEN

Reservområden för framtida exploatering

17 BRUNBACKEN

Brunbacken består av relativt plan skogsmark väster om Kapten Aréens väg. Området bör betraktas som ett reservområde för bostadsbebyggelse långt fram i tiden. Först bör mer central mark tas i anspråk och luckor i befintlig bebyggelse utnyttjas. Möjligen kan en rad hus längs Kaptens Aréens väg byggas i ett tidigare skede. Ny detaljplan behöver då göras.

Brunbacken kommer att trafikmatas via befintligt gatunät genom Olarssveden och Hästsveden. Gatunätet torde kunna klara ökad trafik endast i begränsad omfattning. Den tillkommande bebyggelsen i Brunbacken begränsas därför till att dels gälla friliggande villabebyggelse och dels maximeras till ca 30-40 nya bostäder.

Brunbacken ligger intill motionsspåren som utgår från Jonsbo. Området utgör idag del av ett större sammanhängande närströvområde för de boende i Långshyttan.

Rekommendationer:

- * Området är lämpligt att på lång sikt användas för friliggande småhusbebyggelse. Maximalt kan 30-40 nya bostäder byggas.
- * Så länge Brunbacken är obebyggt ska skogsbruket bedrivas med hänsyn till friluftslivet och den intilliggande bebyggelsen.

18 KÄLLHAGEN

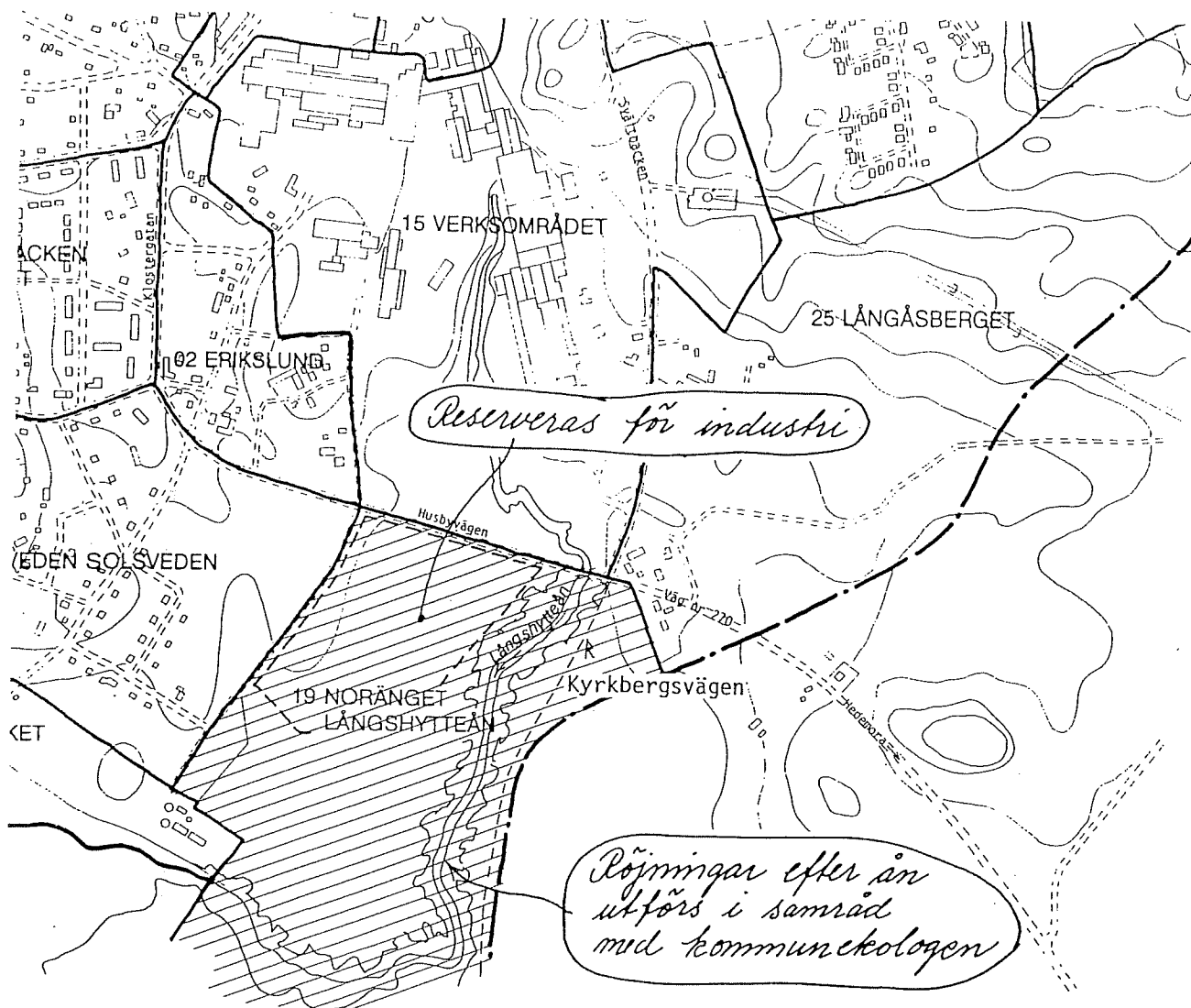
Källhagen ligger mycket vackert, på en platta, högt över Amungens vattenyta, och har förutsättningar att bli en fin bostadsmiljö. Hela området är bevuxet med barrskog. Längst i väster finns några enstaka småhus. Utöver befintlig bebyggelse bör Källhagen dock förbli obebyggt så länge behovet av småhustomter för nybebyggelse kan lösas på andra ställen i samhället. För Långshyttans del är det väsentligt att nybyggnation i första hand sker i Erikslund och i de centrala delarna av samhället samt att luckor i befintlig bebyggelse nyttjas.

I samband med att detaljplan tas fram för det utökade sågverksområdet söder om Källhagen görs en utredning om den miljöpåverkan industrin får på omgivningen. Nödvändiga skyddszoner kan då beräknas. Det område i Källhagen som kan byggas med bostäder kan då mer exakt avgränsas.

Om avverkningar görs i området är det viktigt att träd och annan växtlighet sparas mot den intilliggande bebyggelsen i området.

Rekommendationer:

- * På mycket lång sikt kan Källhagen blir aktuell för småhusbebyggelse.
- * Skogsbruket ska bedrivas med hänsyn till den intilliggande bebyggelsen.

19 NORRÄNGET LÅNGSHYTTEÅN

19 NORÄNGET, LÅNGSHYTTEÅN

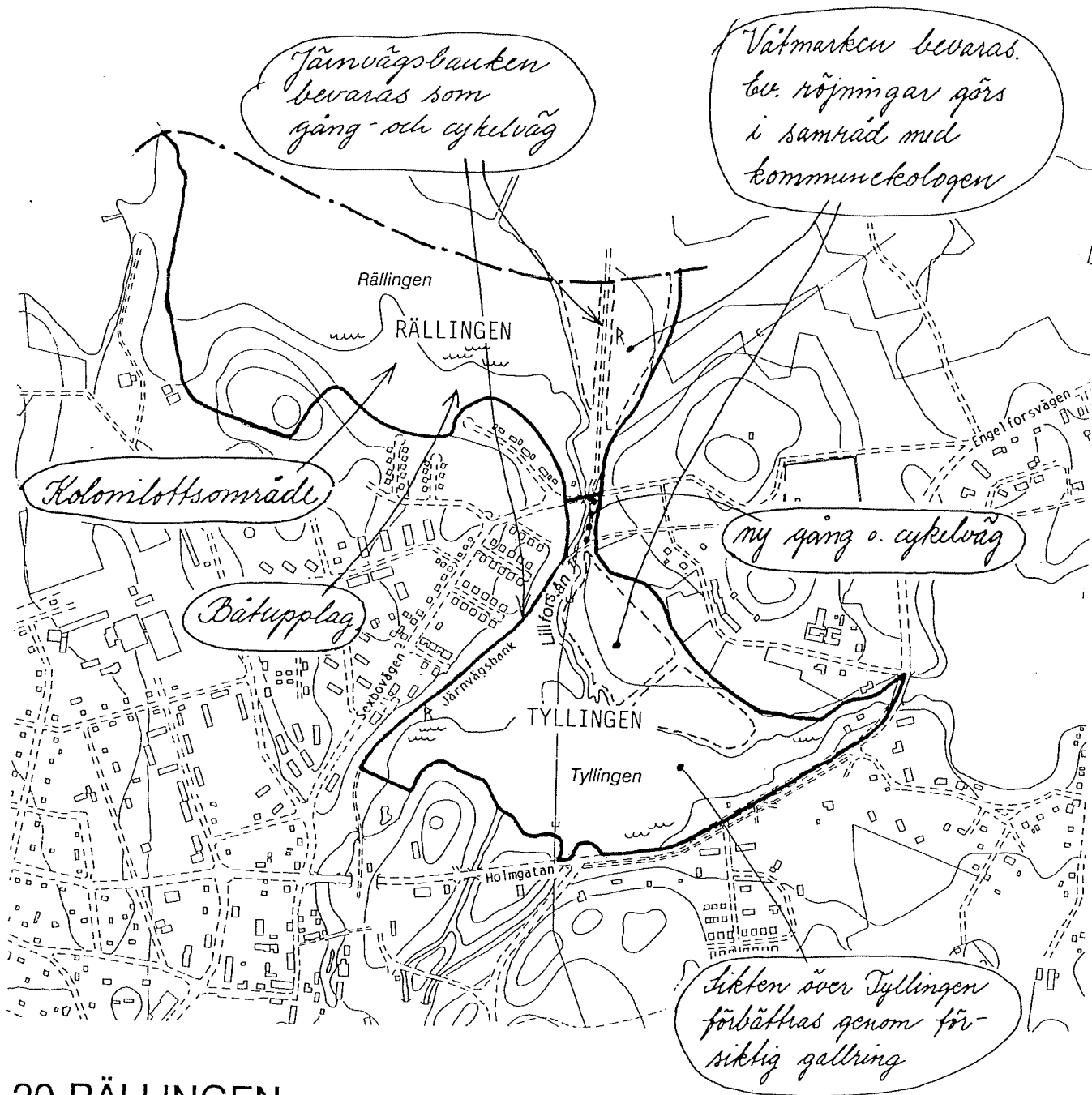
Noränget utgörs av åkermarken söder om Husbyvägen. Genom området rinner Långshytteån. Åkermarken sluttar svagt mot ån. Närmast ån är marken sank och bevuxen med lövsly. Den fuktiga marken längs ån utgör en viktig biotop för djur och fågellivet.

Öster om Långshytteån finns en mycket gammal körväg, Kyrkbergsvägen. Vägen klassas som fornlämning och går över Kyrkberget vidare mot Hedemora.

I gällande detaljplan från 1986 har större delen av åkermarken avsatts för industriändamål. Något behov av att exploatera marken finns inte idag. Gällande detaljplan bör dock behållas och marken betraktas som ett reservområde för industrietablering. Innan detta område exploateras bör först industrimarken i Verksområdet ha tagits i anspråk eller reserverats för befintliga industriers expansion. Tills dess avses åkern användas för jordbruksändamål.

Rekommendationer:

- * Åkermarken kan på sikt komma att användas för industriändamål. Tills dess bör åkern användas för jordbruksändamål.
- * Jordbruket bör bedrivas så att näringsutsläppet från åkermarken minskar på sikt.
- * Røjningar efter ån ska utföras i samråd med kommunekologen.

20 RÄLLINGEN

21 TYLLINGEN

Naturområden

20 RÄLLINGEN

Den sydöstra delen av Rällingen ingår i denna områdesbeskrivning. Badplatsen vid Långnäs udde ingår i delområde Jonsbo.

Rällingen används av Långshytteborna för bad, fiske och båtturer. Strandområdet söder om sjön används för det rörliga friluftslivet. Här finns bl a möjligheter att lägga upp båtar samt ett kolonilottsområde. Strandområdet bör även fortsättningsvis användas för fritidsändamål och skötas så att växlingen mellan öppen mark och skogsklädda partier består.

Öster om Rällingen och utefter Lillforsån är marken sank och bevuxen med sly och lövskog. Marken utgör en viktig biotop för djur- och fågellivet.

Rällingen har ingått i ett vattentransportsystem för malm- och järnfrakter från bl a gruvorna i Rällingsberg och bruket i Hienshyttan. En järnväg öster om sjön ersatte sjötransportleden. Den gamla järnvägsbanken är idag en vacker gång- och cykelled. Både de rester som finns kvar av sjöleden och järnvägsbanken är kulturhistoriskt intressanta och ska bevaras. Järnvägsbanken utgör fornlämning.

Rällingen visar höga halter av fosfor och bör inte utsättas för ytterligare utsläpp.

Rekommendationer:

- * Järnvägsbanken och de delar som finns kvar av sjöleden ska bevaras. Järnvägsbanken underhålls för gång- och cykeltrafik.
- * Strandområdet söder om Rällingen ska användas för friluftslivet och som koloniområde.
- * Näringsläckage till Rällingen och vattendragen uppströms bör begränsas så att fosforhalten i sjön kan minskas.
- * Sankmarken öster om sjön och utefter Lillforsån bevaras. Eventuella röjningar eller avverkningar får utföras först efter samråd med kommunekologen.

21 TYLLINGEN

Tyllingen har stor betydelse för fiske och båtturer. Sjön ingår i kanotleden "pråmleden". På Tyllingen fraktades förr järnmalm från gruvorna men också stångjärn från bruket i Långshyttan. De lämningar som finns kvar av sjölederna utgör viktiga industriminnesmärken och ska bevaras.

Det är önskvärt att området runt Tyllingen blev mer öppet så att vattenspegeln kan uppfattas från vägar och bebyggelse runt sjön. Viss röjning och avverkning bör därför göras i strandområdena. Nordost om sjön finns en sumpskog, tätt bevuxen med sly, lövskog och enstaka tallar. Här växer bl a en ovanlig ormbunke - granbräken. För att bevara florán och behålla ett rikt djur- och fågelliv måste röjningar utföras med största försiktighet och i samråd med kommunekologen. Exempelvis kan ett smalt siktstråk åstadkommas längs den befintliga gångvägen från Solhem ner mot sjön.

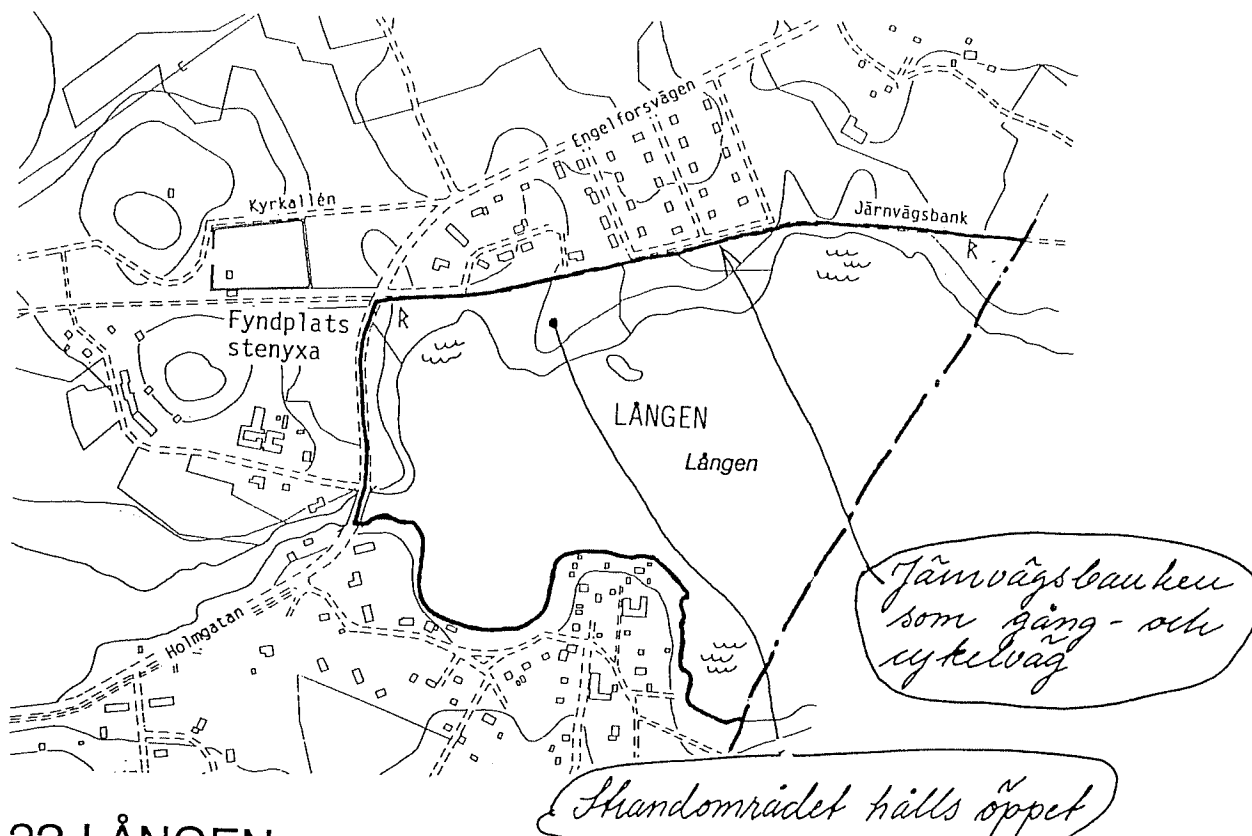
Strandområdet väster om Lillforsån utgörs av slaggutfyllnader. Denna del av stranden bör iordningställas och skötas så att den blir lättillgänglig för Långshytteborna. På den smala strandremsan i söder mellan sjön och Holmgatan, finns en gammal tvättstuga och en bostadstomt.

Järnvägsbanken och järnvägsbron över Lillforsån används som gång- och cykelväg. Den utgör en någorlunda trafiksäker förbindelse mellan Nordviken och centrala Långshyttan. Järnvägsbanken utgör fornlämning.

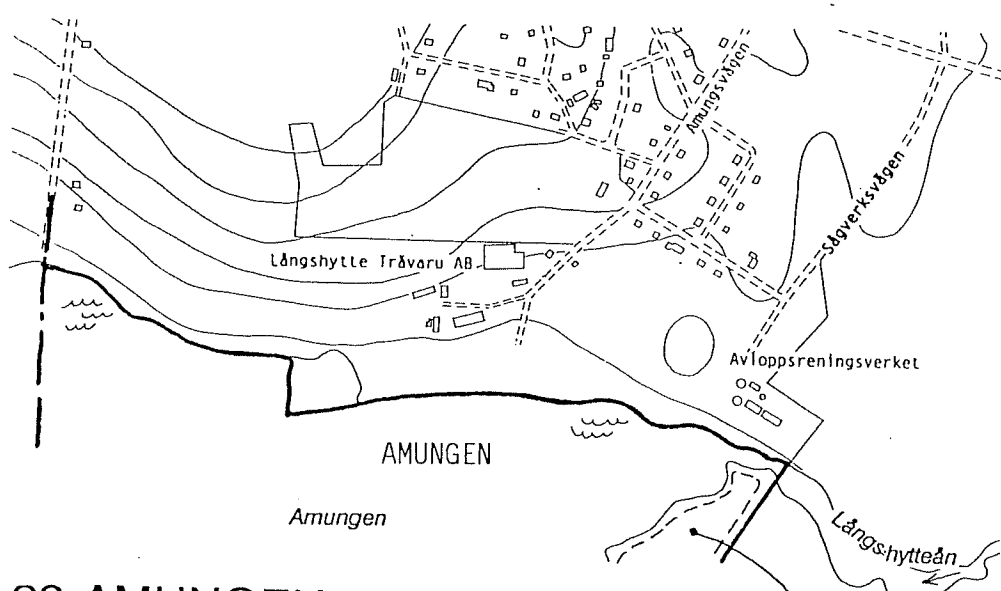
Vattnet i Tyllingen uppvisar höga halter av fosfor.

Rekommendationer:

- * De delar som finns kvar av den gamla sjötransportleden ska bevaras och ges ett kulturhistoriskt skydd.
- * Järnvägsbanken och bron över Lillforsån bevaras och underhålls för gång- och cykeltrafik.
- * Gallringar och utglesningar av vegetation bör göras runt Tyllingen. Eventuella röjningar inom de sank områdena nordost om sjön ska utföras i samråd med kommunekologen.
- * Näringsläckaget till vattensystemet bör begränsas så att fosforhalten i sjön minskar på sikt.

22 LÅNGEN

23 AMUNGEN

22 LÅNGEN

Lången är en av de artrikaste sjöarna i Dalarna vad gäller florán. Sjön har stor betydelse för bad, fiske och båtliv. Vid Långsbro skola finns en badplats. Lången ingår i kanotleden "pråmleden". Innan järnvägen tog över frakterna ingick Lången i sjötransportleden för järnprodukter från bruket. De rester som finns kvar från denna tid ska bevaras.

Strandområdet mot Nordviken och Övre Nordviken norr om sjön har gallrats och röjts. Området används för friluftslivet. Det är viktigt att strandområdet även i framtiden röjs och hålls relativt öppet. Järnvägsbanken bevaras som gång- och cykelväg. Järnvägsbanken utgör fornlämning.

Lången har relativt höga fosforhalter. Algblooming har iakttagits i sjön.

Utsikt över Lången mot Långsbyn

Rekommendationer:

- * De delar som finns kvar av den gamla sjöleden ska bevaras.
- * Järnvägsbanken underhålls för gång- och cykeltrafik.
- * Strandområdet väster och norr om sjön ska användas för friluftslivets behov. Området bör röjas och hållas relativt öppet.
- * Näringsutsläppen till vattensystemet bör begränsas så att fosforhalten i sjön minskar på sikt.

23 AMUNGEN

Amungen står i förbindelse med Dalälven. Delar av sjön ingår i våtmarksområdet vid Hovran. Vid högvatten svämmas älven in i sjön och Amungen sköljs därigenom ur.

Amungen är påverkad av utsläpp från industriverksamheten i Långshyttan. Sjön uppvisar förhöjda halter av kväveoxid, järn, krom och nickel. Sjön har dessutom höga halter av fosfor. Amungen är recipient för Långshyttans avloppsreningsverk. Utsläpp av förorenat vatten till Långshyttan och Amungen bör begränsas så att mängden tungmetaller i vattnet minskar. Amungen bör heller inte utsättas för ytterligare påverkan av näringsutsläpp från jordbruket och reningsverket.

Våtmarken söder om Långshytteåns utlopp är en viktig biotop för djur- och fågellivet vid sjön.

Rekommendationer:

- * Utsläpp av föroreningar till Amungen bör begränsas så att halten tungmetaller i sjön minskar. Näringsläckage till vattensystemet bör begränsas så att fosfor- och kvävehalten i sjön minskar på sikt.
- * Eventuella röjningar i och invid våtmarken öster om sjön ska utföras i samråd med kommunekologen.

Åker- och ängsmark.
Vissa mindre områden
med lövskog.
Den öppna marken
bör hävdas.

Skogsmark

PILBACKEN

Lången

Skogsmark med inslag
av åker- och ängsmark

Tyllingen

KÄMPBOBERGET

LÅNGÅSBERGET

Husbyvägen

Husgrund

Amungen

Enstaka nya bostads-
hus kan uppföras

24 KÄMPBOBERGET
25 LÅNGÅSBERGET
26 PILBACKEN

24 KÄMPBOBERGET

Kämpboberget ligger omedelbart väster om småhusbebyggelsen i Olarssveden, Hästsveden och Kullerbacken. Området sluttar svagt åt öster och är bevuxet med barrskog. Området utgör del av ett större sammanhängande närströvområde för Långshytteborna. För de närboende används skogen för lek och rekreation.

Om avverkningar görs i området är det viktigt att träd och annan vegetation sparas mot den intilliggande småhusbebyggelsen. Hänsyn ska också tas till befintliga strövstigar.

Rekommendationer:

- * Skogsbruket ska bedrivas med hänsyn till friluftslivet och den intilliggande bebyggelsen.

25 LÅNGÅSBERGET

Långåsberget omfattar den östra delen av Långshyttan omedelbart söder om Trollbo, Solberga och Långsbyn. Här finns såväl öppen ängs- och åkermark som skogsmark. Skogsmarken består av lövskog med inslag av enstaka tallar men också av partier dominerad av barrskog. Skogen används för lek och rekreation av de boende i närheten.

Invid Husbyvägen och i området närmast Svältbacken finns några äldre bondgårdar samt enstaka småhus. I anslutning till den befintliga bostadsbebyggelsen finns möjligheter till enstaka nya småhus. Lämpliga lägen får bedömas från fall till fall. Ny bebyggelse utanför de bebyggda delarna bör inte komma till stånd.

Söder om Husbyvägen finns en fornlämning i form av rester av bostadsgrunden till gården Strömsberg.

Variationen mellan det öppna landskapet och skogspartierna sätter sin prägel på landskapet här. Det är därför önskvärt att åkermarken kan fortsätta att brukas.

För den västra delen av Långåsberget gäller detaljplan från 1980. Här var tänkt att marken närmast Svältbacken skulle användas för industriändamål. Detta är längre inte aktuellt.

Rekommendationer:

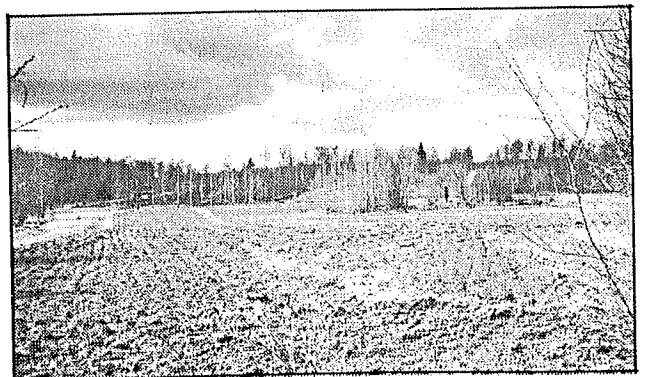
- * Gällande detaljplan inom området ska upphävas.
- * Enstaka nya bostadshus kan uppföras i anslutning till befintlig bebyggelse. Ny bebyggelse ska lokaliseras så att jordbruksdriften kan fortgå.
- * Skogsbruket ska bedrivas med hänsyn till friluftslivet och den intilliggande bebyggelsen.
- * Åker- och ängsmarken bör hävdas. Om igenplantering ska ske bör i första hand lövskog planteras.

26 PILBACKEN

Pilbacken är obebyggd och ligger norr om Engelsforsvägen vid utfarten mot Störvik. Här är huvudsakligen åker- och ängsmark men också ett par mindre områden med lövskog. Norr om åkrarna och ängarna tar barrskogen vid. Växlingen mellan det öppna landskapet och skogspartierna utgör en fin anblick när man kommer från Störvikshållet. Landskapet knyter också fint an till kyrkogården längre västerut. Det är därför särskilt viktigt att åkermarken här brukas också i framtiden så att det öppna landskapet kan bestå.

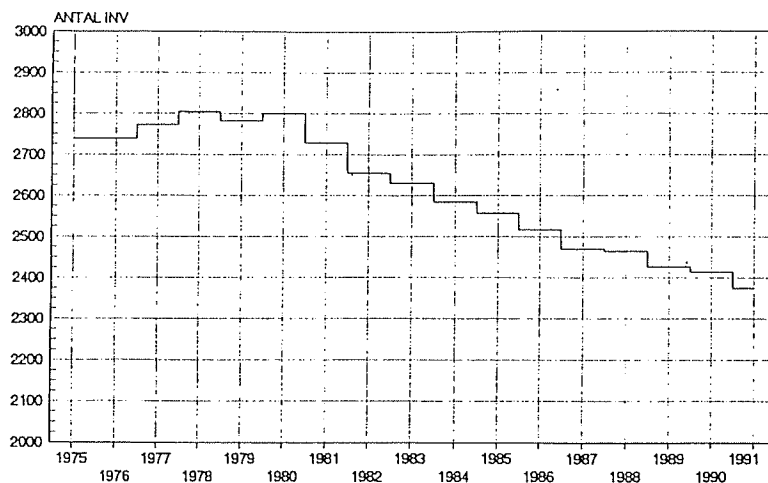
Rekommendationer:

- * Pilbacken ska förbli obebyggd. Jordbruksmarken bör hävdas och hållas öppen.

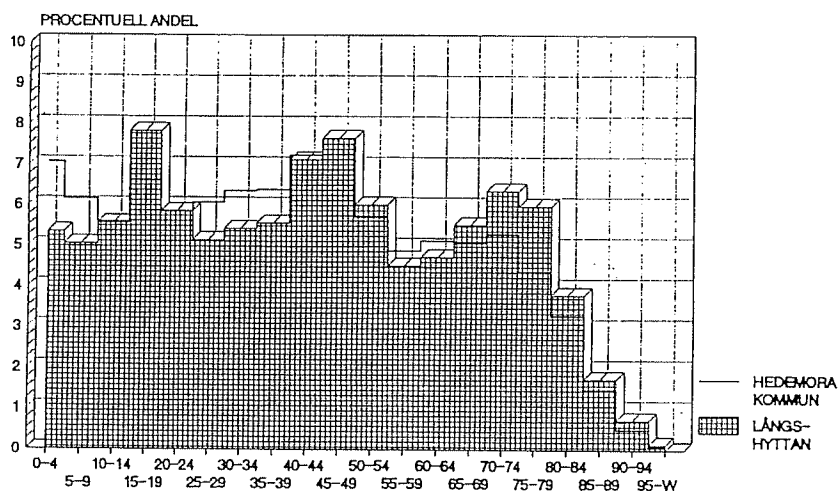
Utsikt över Pilbacken mot Kyrkogården

LÅNGSHYTTAN BEFOLKNINGSUTVECKLING 1975-1991

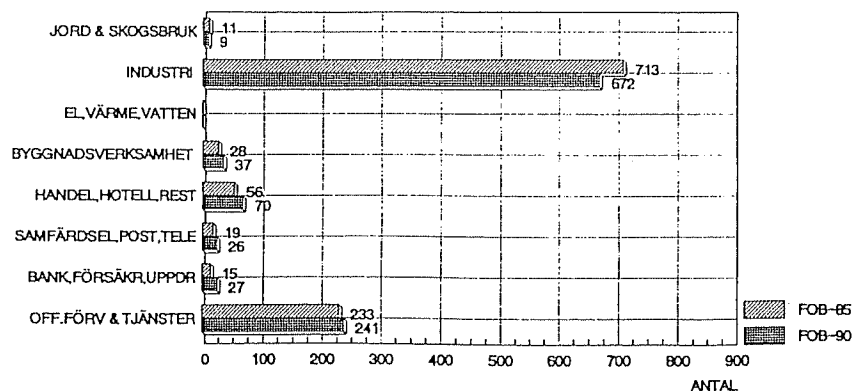
PLANERINGSAVDELNINGEN 0225-34167

LÅNGSHYTTAN BEFOLKNINGSSTRUKTUR 1991

PLANERINGSAVDELNINGEN 0225-34167

LÅNGSHYTTAN TÄTORT FÖRVÄRVSARBETANDE DAGBEFOLKNING (FOB 1985-1990)

PLANERINGSAVDELNINGEN 0225-34167

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

I detta avsnitt redogörs för de bakgrundsfakta som legat till grund för översiktsplanearbetet. Vidare redogörs för de allmänna intressen och målsättningar som kommunen har för Långshyttan. Under vissa kapitel i avsnittet anges "Målsättning". Texten under denna rubrik har hämtats från det kommunalpolitiska handlingsprogrammet.

ALLMÄNT

Långshyttan är ett samhälle med en mycket lång brukshistoria bakom sig. Långshyttan har ett bra utbud av kommersiell och social service och fungerar relativt självständigt i kommunen. Servicen kan dock hotas av viss avveckling på sikt.

Målsättning

Långshyttan ges stöd för att bibehållas och utvecklas till fromma för de som bor och verkar på orten.

Allmänt bör Långshyttans förutsättningar att utgöra en integrerad ort för arbete, service och boende stödjas och ges chans att utvecklas.

Bra utvecklingsmöjligheter för näringslivet, hög servicenivå anpassad till de lokala behoven och lämplig utveckling av bostadsförsörjning för bl a äldre och ungdomar eftersträvas.

Långshyttan utgör i framtiden en av serviceorterna inom kommundelen.

Långshyttan utgör kommunelsentrum, där den kommersiella och kommunala servicen bör säkras och utvecklas.

BEFOLKNING

I Långshyttan bodde vid årsskiftet 1992/93 ca 2 300 personer. Arbetstillfällena inom stålindustrin har

sedan 1970-talet minskat kontinuerligt. Förutom en mindre uppgång i slutet av 1970-talet har därför befolkningen stadigt minskat de senaste årtiondena. Det är främst de yngre vuxna som har flyttat från orten medan de som är över 45 år har stannat kvar.

ARBETE

De största arbetsplatserna i Långshyttan är stålföretagen Erasteel Kloster AB och Avesta Sheffield AB med vardera ca 200 anställda. Andra stora arbetsgivare är kommunen, landstinget samt sågverket.

En stor grupp människor i Långshyttan pendlar, främst till Hedemora, men även till Borlänge, Avesta och Falun. 1992 omfattar utpendlingen ca 360 personer. Samtidigt pendlade ca 330 personer till Långshyttan för att arbeta.

1992 var i oktober 90 personer bosatta i Långshyttan anmälda som arbetssökande.

Målsättning

Genom plan- och markberedskap medverkar kommunen till nyetablering av industri i Långshyttan.

BOSTÄDER

I Långshyttan fanns 1992 1 102 lägenheter. Av dessa var 524 enfamiljshus och resten lägenheter i

flerfamiljshus.

De flesta lägenheter saknar hiss. En stor del av lägenheterna är därför svåra att bo i för rörelsehindrade och äldre. I flerfamiljshusen är ca 80 % av lägenheterna 2 rum och kök eller mindre.

För närvarande finns planlagd mark för bostäder med framdragna VA-ledningar i övre Backliden för sammanbyggda hus. Vidare finns enstaka byggklara tomter för friliggande enfamiljshus runt om i Långshyttan.

Gällande planer ger möjlighet att uppföra flerbostadshus i Gamla Jonsbo och Centrum. Här bör dock ny detaljplan upprättas innan nybebyggelse uppförs.

Målsättning

Genom plan- och markberedskap medverkar kommunen till att behovet av bostadsmark i Långshyttan tillgodoses.

För Långshyttan upprättas detaljplaner för de centrala delarna och för förtätning och komplettering av äldre bostadsområden, så att i första hand välbelägna områden utnyttjas för tillskott av bostäder.

HANDEL

Långshyttan har en relativt väl utbyggd kommersiell service. Här finns Konsum, ICA, post, bensinstation, bilverkstäder, café, matserveringar, pizzeria, klädesaffär, järnaffär, tvättinrättning, kiosk, 2 tobaksaffärer, blomsteraffär, apotek och frisör. Det är dock ont om specialaffärer.

Långshyttan utgör kommunalsentrum där den kommersiella och kommunala servicen bör säkras och utvecklas.

SOCIAL SERVICE

I Långshyttan finns en vårdcentral med distriktsläkare, distriktsköterska, barnvårdscentral och mödravårdscentral. Man har även ett sjukhem omfattande 32 platser. Här finns också Solhems ålderdomshem med 39 platser, försäkringskassa samt tandläkare. Ålderdomshemmet behöver

moderniseras.

Vid Björkallén har nyligen tre flerfamiljshus byggts om till modernt ålderdomshem.

Målsättning

I Långshyttan utvecklas kommunal service till äldre med hälso- och sjukvård i samarbete med landstinget.

Bostäder för äldre byggs integrerat med andra bostäder i Långshyttans centrum.

För att kunna göra läkarstation och servicehus mer tillgängligt för såväl pensionärer som övrig befolkning bör kollektivtrafik anslutas dit. Detta kan ske genom att den avspärrade Solhemsvägen breddas och öppnas för trafik.

På sikt utvecklas äldreomsorgen i Långshyttan särskilt mot bakgrund av servicehuset Solhems låga standard och utformning så att det får högre standard.

BARNOMSORG

Förskolan Ekorren i Ollarssveden tar hand om 50 barn i tre avdelningar. Vid Jonsboskolan finns en 6-årsavdelning med 20 barn och ett fritidshem för 35 barn. Ett tiotal barn står idag i kö för förskoleplatser. Plats för ytterligare en förskola finns anvisat i antagen detaljplan för Backliden. Idag finns inget behov av ytterligare förskoleplatser.

I Folkets hus finns en fritidsgård.

Målsättning

Barnomsorgen i Långshyttan utvecklas ytterligare efter behov.

Skiftarbetande föräldras barn erbjuds lämplig barn tillsyn.

Skapa lokaler för fritidshemsverksamhet.

SKOLA

Högstadium finns i skolan i Jonsbo. Låg- och

mellanstadium finns i Långsbro skola. En diskussion förs om att lägga ner skolan i Långsbro och föra över dessa elever till Jonsboskolan, där en utbyggnad i så fall måste göras.

Russinbackens gamla yrkesskola har övertagits av IOGT som där bl a bedriver ungdomsverksamhet.

Målsättning

Samtliga skolor anpassas till den nya grundskoleorganisationen.

De nybyggnader som behövs inom skolsektorn, utformas så att de kan användas även till kultur- och fritidsändamål.

KULTUR OCH NÖJEN

I gamla kommunalhuset finns en biblioteksfilial. I källaren finns också ett lokalt forskningsarkiv.

I Folkets hus finns matservering, danslokal, biograf och möteslokaler. Här finns också en fritidsgård.

I den gamla "tvättstugan" vid brukshotellet har ett lokalthistoriskt museum (Modellkammaren) iordningställts.

I parken vid hotellet har en del stora gamla maskiner från järnverket ställts upp och i Centrumparken står en bessemerkonverter.

Den gamla bergsmanshyttan har bevarats. Den är en av Sveriges bäst bevarade mulltimmershyttor. Här finns också en utställning med brukshistoriska föremål samt bl a ett mindre ånglok.

Vid sportområdet ligger folkparken Idrottsparken.

Målsättning

Satsningar görs på barn- och ungdomssidan i Långshyttan.

En aktiv kulturpolitik förs i Långshyttan, t ex för kulturminnesvård, utställningsverksamhet, kvalitetsfilmvisningar, föreläsningsserier etc.

Lämpliga lokaler för kulturändamål erbjuds till rimliga kostnader.

NATUR, FRILUFTSLIV OCH SPORT

Långshyttan ligger i ett varierat naturlandskap med sjöar, skogar och öppna jordbruksmarker. Närområdet används i stor utsträckning för rekreation samt bär- och svampplockning.

Ett sportcentrum finns vid Jonsboskolan med sporthall, istält, fotbollsplaner och elljusspår. Vid Kämpebo finns en skjutbana. På Långsnäsudde vid Rällingen har en badplats iordningställts med omklädningshytter, bryggor och hopptorn. Även vid Långsbro finns en mindre badplats.

Den gamla järnvägsbanken är kvar som gång- och cykelväg mellan Centrum och Nordviken. Även gruvbanan till Rällingsberg har samma funktion.

I den kommunala översiktsplanen har området kring den västra delen av Lången ansetts vara av stor betydelse för friluftslivet i kommunen.

Långshyttan ingår som en av anhalterna i Sveriges första ekomuseum "Husbyringen".

Genom samhället går också kanotleden "Pråmleden" från Edsken ner till Dalälven.

Sportfiske är populärt i Rällingen, Lången och Amungen.

Målsättning

Gratis fritidsbuss till Vasahallen återinförs. Skolans lokaler tas som utgångspunkt även för kommunedens kultur- och fritidsaktivitet.

Fritidsgårdsverksamheten förstärks.

I Långshyttan bör finnas kultur- och fritidsanläggningar anpassade till ortsbornas egna dagliga behov och intressen.

I Långshyttan anordnas campingplats. Den kan vara föreningsskött eller kommunal.

Husbyringen vårdas och stiftelsens ambitioner till förnyelser efter ringen uppmuntras.

Kanotleden utvecklas med fler anordnade rastplatser.

KULTURMILJÖ

Det är Långshytteån med dess fallhöjd som är själva grunden till att det skulle växa fram en industri just här. Det är av allra största vikt att ån och de grävda kanalerna bevaras.

Från bergsmanstiden finns förutom den unika mulltimmershyttan ännu bergsmansgården Bengtsgården bevarad vid den gamla huvudentrén. Även Erasteels huvudkontor är en gammal bergsmansgård, om än totalt ombyggd. Från bolagstiden är främst den ståtliga hyttbyggnaden intressant. Intressanta är även de bevarade arbetarbostäderna i Nybo, Trollbo och Nybygget (pensionärsgården). Gustafsnäs vid Nordviken är en bevarad arbetarkasern. Den har emellertid förlorat sin gamla karaktär i samband med en ombyggnad.

I övrigt finns i Långshyttan bra exempel på hur arbetarnas bostadsförhållanden har förändrats genom tiderna via självbyggda egnahemshus, funktionalistiska flerfamiljshus, radhus, tillfälliga AMS-baracker till nutidens kataloghus.

I bl a Trollbo och Nyboområdet finns exempel på kulturhistoriskt bra upprustningar.

Den äldre bebyggelsen, som visar framväxten av Långshyttans samhälle bör vårdas och bevaras. Ny bebyggelse bör anpassas till den befintliga.

FORNLÄMNINGAR

I Långshyttan finns ett antal fornlämningar och fornfynd. Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturminneslagen. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Fornfynd som påträffas i eller vid en fast fornlämning tillfaller staten. Fornfynd som påträffas under andra omständigheter tillfaller upphittaren. Han är dock skyldig att erbjuda staten att mot betalning få lösa in fyndet.

KOMMUNIKATIONER OCH VARUFÖRSÖRJNING

Väg 270 från Hedemora mot Hofors passerar Långshyttan. De tunga transporterna går numera

på en väg öster om bruket (Svältbacken). Vägen är rekommenderad för transporter av farligt gods. Väg 270 är av riksintresse för de allmänna transporterna.

Holmgatan går fortfarande i en tunnel under den redan 1964 nedlagda järnvägen.

Separat cykelväg finns endast från Långsbro skola till Russinbackens skola. Skolvägen till Jonsboskolan är farlig. Säkerheten och miljön för fotgängare och cyklisterna bör förbättras.

Buss går 11 gånger på vardagar till Hedemora och en tur till Gävle. På lördagar och söndagar går inga bussar. Buss avgår också mot Stjärnsund. Ungdomar och pensionärer har stora problem att på egen hand ta sig till andra ställen.

Målsättning

Kollektivtrafiken för Långshyttan bör anpassas efter behov av praktiska arbets-, kultur-, fritids- och serviceresor och samordnas med de regelbundna skolskjutstransporterna.

En genomförandeplan för en trafiksanering av Långshyttan bör upprättas och genomföras snarast.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Avloppsreningsverket ligger vid Amungen och vattenverket vid Långnäs udde vid Rällingen. Kapacitet vad gäller vatten och avlopp finns för en ytterligare utbyggnad av samhället.

Till Långshyttan går ett flertal högspänningsledningar. Ställverk ligger öster om bruket och Svältbacken.

Hushållsavfall och annat brännbart avfall samlas in av kommunen och transporteras till Avesta avfallsvärmeverk. Grovsopor och ej brännbara sopor tippas på Hedemora soptipp.

Målsättning

Byggnad av en icke elberoende fjärrvärmesystemblockcentral bör genomföras för centrala delar av Långshyttan när ekonomiska förutsättningar finns.

Vid nybyggnad och ombyggnad eftersträvas vattenburet uppvärmningssystem.

Ledningsnätet för VA bör förbättras. Dagavloppsnätet bör byggas ut.

En skötselplan för grönområden och andra allmänna områden bör upprättas.

Riskerna med transport av farliga industrikemikalier minskas genom styrning av vägvalet.

JORD- OCH SKOGSBRUK

Större odlingsarealer finns runt Långsbyn, norr om kyrkogården mot Hienshyttan samt sydost om samhället mot Samuelsdal. Förutom marken runt Långsbyn, som lantbruksnämnden anser vara av klass II, så är marken av klass III.

Den omgivande skogsmarken är bedömd vara av klass I. Det är viktigt att skogsbruket närmast samhället bedrivs med hänsyn till friluftslivet i närströvområdena.

RADONRISK

Åsområdet från Långnäs udde och ner mot samhället anses som högriskområde för radon på grund av markens höga genomsläpplighet för jordluft. Markradonundersökningar ska föregå planläggning eller byggande inom detta område.

MILJÖ

Jordbrukets användning av konstgördning har inneburit en utlakning av fosfor och kväve som i sin tur ger negativa effekter i sjöar och marker. För sjöarna runt Långshyttan har den samlade påverkan från hushåll och jordbruk gått så långt att de inte bör utsättas för fler utsläpp.

I Amungen sker stora utsläpp av nitrater, flour, järn, krom och nickel från industrierna.

Målsättning

I en miljövårdsplan för kommunen bevakas kommundelens miljövårdsintressen vad beträffar de olika bruksmiljöerna, djur och natur samt industriutsläpp.

Vid planläggning av samhällen uppmärksammas invånarnas behov av god närmiljö med grönområden, trafiksäkra bostadsområden och avskildhet från störande och bullriga verksamheter.

Karta visande gällande detaljplaner samt
områden med avstyckningsplaner

GÄLLANDE PLANER

LAGSTIFTNINGEN

Plan- och bygglagen (PBL) trädde i kraft 1 juli 1987 tillsammans med Naturresurslagen (NRL). Med de nya lagarna har kommunen fått ett större ansvar för bebyggelseutvecklingen och kvalitén i bebyggelsemiljön. Plan- och bygglagen syftar till ett ökat informationsutbyte, där alla berörda ges tillfälle att lämna synpunkter på planeringen. Detaljplaner får en genomförandetid på 5-15 år.

Plan- och bygglagen ska tillsammans med Naturresurslagen främja en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra naturresurser. Det är viktigt att utöver sociala och samhällsekonomiska synpunkter väga in ekologiska aspekter.

ÖVERSIKTSPLAN

Kommunfullmäktige har den 25 april 1991 antagit den kommuntäckande översiktsplanen för Hedemora kommun. I översiktsplanen finns utpekade områden där fördjupade översiktsplaner behöver tas fram. Långshyttan är ett av dessa områden. Den nu aktuella översiktsplanen för Långshyttan ska ersätta de rekommendationer som anges för T4 Långshyttan (områdesavgränsningen har förändrats något vid Rällingen).

Kommunens mål med inriktning på fysisk planering för Långshyttan sammanfattas för T4-området enligt följande:

- o Långshyttan ska utvecklas som arbets-, service- och bostadsort
- o En hög plan- och markberedskap ska upprätthållas för bostadsbyggandet
- o Äldre och välbelägna bostadsområden ska förtätas
- o Bostäder för äldre ska byggas centralt i Långshyttan
- o Lämpliga bostäder för skiftarbetande ska byggas
- o Barnomsorgen ska byggas ut
- o Campingplats bör anläggas
- o Miljöfarliga transporter genom samhället bör upphöra, ny genomfart bör utredas
- o Fjärrvärme bör provas för centrala Långshyttan

De rekommendationer, som ersätts av den nu aktuella översiktsplanen, anges för T4-området enligt följande:

- o Nybebyggelse och nya anläggningar ska föregås av detaljpaneläggning. Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen bör så långt möjligt bevaras. Vissa äldre detaljplaner bör ses över.
- o Buffertzonen mot den tunga industrin bör ses över och förslag till användning utvecklas. Inom detta område bör nya bostäder provas restriktivt.
- o En fördjupad översiktsplan ska upprättas. Denna bör särskilt behandla trafikfrågor, bevarandefrågor samt en översyn av vilka områden som lämpar sig för bostadsbyggande.

BEVARANDEPLAN

I den av kommunfullmäktige 1991 antagna bevarandeplanen för kommunen ges följande rekommendation för Långshyttan:

- o Den äldre bebyggelsen, som visar framväxten av Långshyttans samhälle, bör vårdas och bevaras. Ny bebyggelse bör anpassas till den befintliga.

1989 tog kulturmiljöenheten på länsstyrelsen i Dalarna fram förslag till bevarandemålsättning och skyddsåtgärder för kulturhistoriskt värdefulla områden i Hedemora. Förslaget låg till grund för kommunens bevarandeplan enligt ovan. För område Ö4 (Långshyttan) anges följande målsättning:

- o I översiktsplanen bör rekommendationerna för de områden som har stort kulturhistoriskt värde ange att den befintliga bebyggelsen så långt som möjligt ska bevaras. Rekommendationerna bör sedan ligga till grund för upphävande av gällande detaljplaner där genomförandetiden gått ut och antagande av områdesbestämmelser.

För arbetarbostäderna vid Smedsliden redovisas ett förslag till områdesbestämmelser.

GÄLLANDE DETALJPLANER

Större delen av samhället omfattas av detaljplaner. Flera planer är delvis föråldrade. För de centrala delarna gäller en plan från 1946. Planen redovisar bl a en ny sträckning av en väg som inte längre är aktuell. Andra detaljplaner har inte blivit utbyggda såsom planerats och därför blivit inaktuella. Exempelvis är hela Erikslund mellan bruket och Klostergatan utlagt för industriändamål. På grund av detta har många bostadshus i Erikslund rivits eller fått förfalla. Mot Trollbo-Solberga finns större områden avsedda för allmän verksamhet respektive industri. Områdena är inte längre aktuella för exploatering.

För de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna och byggnaderna i Långshyttan saknas bestämmelser om kulturhistoriskt skydd i gällande detaljplaner.

Behov av översyn av gällande detaljplaner för vissa områden anges under respektive områdesbeskrivning.

Ny detaljplan för Långshyttans centrum håller på att upprättas. Avsikten med denna plan är att i centrala Långshyttan möjliggöra sådana kompletteringar och förändringar av bebyggelsen som bidrar till att skapa ett trivsamt centrum och som ger ändamålsenliga affärslokaler, parkeringsytor m m. Planarbetet vilar i avvaktan på denna översiktsplan.

Följande gällande detaljplaner finns inom Långshyttan:

G2	1946-11-25	Långshyttan
G3	1949-04-11	"
G4	1950-11-30	"
G13	1968-08-29	"
G14	1971-01-18	"
G18	1973-01-30	Långshyttan
G22	1973-10-09	"
G24	1974-10-10	"
G25	1974-11-19	Långshyttan 16:2. (Trollboområdet)
G28	1977-12-07	Långsbyn 60:1 (Backlidenområdet)
G30	1980-11-21	Långshyttan 52:2
G35	1986-07-22	Långsbyn 18:1 m fl
G36	1989-09-23	Långshyttan Jonsboområdet
G37	1990-02-17	Del av Klostergatan, Långshyttan

AVSTYCKNINGSPLANER

På 1930- och 1940-talen skedde den större delen av samhällets utbyggnad utifrån avstyckningsplaner. Sådana outbyggda avstyckningsplaner finns fortfarande för området sydväst om Långsbyn samt för områden i Snösveden och Solsveden. Dessa avstyckningsplaner bör ses över.

GENOMFÖRANDE

Översiktsplanen är vägledande för efterföljande beslut som kan läggas fast genom områdesbestämmelser eller detaljplaner. **Områdesbestämmelser** säkerställer syftet i översiktsplanen och får inte strida mot den. De reglerar ofta endast ett fåtal frågor i ett område.

Detaljplanen kan däremot strida mot översiktsplanen men det bör då motiveras varför den gör det. Detaljplaner ska till skillnad från områdesbestämmelser vara heltäckande i sina avvägningar i en plansituation.

Äldre detaljplaner uppfyller inte alltid dagens planbehov. Ofta saknas några viktiga bestämmelser och sällan beskrivs planens syfte eller genomförande. En tolkning av äldre planer kan i många fall vara svårt. Möjligheten att lämna dispens för bygglov som inte stämmer överens med planen har försvunnit i och med PBLs ikraftträdande. Även relativt nya detaljplaner kan vara svårtolkade, t ex kan nya allmänna intressen föranleda en förändring.

Nedan beskrivs ett arbetssätt för tolkning av planer (översiktliga och detaljerade) vid bygglovprövning som inte direkt följer planen.

När åtgärder inte följer planen bedöms om det innebär avslag, mindre avvikelse eller större avvikelse. Det sistnämnda innebär att en planändring måste ske.

En mindre avvikelse från planen kan göras bl a om det överensstämmer med planens syfte (8:11 PBL). I äldre planer saknas ofta ett tydligt uttalat syfte. I dessa fall skulle översiktsplanens syfte med det aktuella området kunna ge stöd vid tolkningen av detaljplanen och en mindre avvikelse kunna göras om det överensstämmer med ett uttalat syfte i översiktsplanen. Helt ändrad markanvändning bör dock normalt medföra ändrad detaljplan.

En större avvikelse från planen medför att en planändring måste ske. Detta kan göras med normalt eller enkelt planförfarande. För att enkelt planförfarande ska kunna användas förutsätts att förslaget är av begränsad betydelse, saknar intresse för allmänheten samt är förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande (5:28 PBL). En genomarbetad översiktsplan ger bra stöd för att använda enkelt planförfarande och därmed en kortare handläggningstid.

UNDERLAG

Hedemora kommun: Översiktsplan för Hedemora kommun, januari 1991

Hedemora kommun: Kommunalpolitiskt handlingsprogram 1991-1995

Hedemora kommun: Barnomsorgsplan 1990-1994

Miljökontoret, Hedemora kommun: Miljöinventering 1992

Dalarnas Museum och Hedemora kommun, Kjell Sundström:
Kulturbygden Hedemora - omlandet. Bevarandeplan för Hedemora omland, 1991

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, kulturmiljöenheten: Kulturhistoriskt värdefulla områden
- förslag till bevarandemålsättning och skyddsåtgärder, 1989

Länsstyrelsen i Kopparbergs län: Regionalt underlagsmaterial (RUM 50)

SCB: DEMOPAK, FASTPAK samt Folk- och bostadsräkning 1990

Kjell Sundström, Lennart Andersson: Samrådsskiss till fördjupad översiktsplan för
Långshyttan, november 1991

Per Andersson, Lennart Andersson: Samrådsförslag till detaljplan för Långshyttans
centrum, februari 1992

Ekonomisk karta över Sverige, blad 13g Hofors 0c - Långshyttan. Tryckår 1965

Underlagsmaterial från näringslivsenheten, sociala enheten, miljökontoret, tekniska
kontoret, skolkansliet, räddningstjänsten

Länsstyrelsen
Dalarna

Planenheten
Byrådirektör Lennart Lindeberg
Direktör 023-810 67
Telefax 023-818 88

Hedemora kommun
Stadsarkitekten
Box 201
776 28 HEDEMORA

2011-2846-94

1994-05-16

1 (3)

GRANSKNINGSYTTRÄNDE

FÖRORDNING OM ÖVERSIKTSPLAN FÖR LÅNGSHYTAN I HEDEMORA KOMMUN

Inledning

Översiktsplanen är i enlighet med plan- och bygglagens (PBL) 4 kap 6 § utställd under tiden 21 mars - 27 maj 1994. Länsstyrelsen har tidigare under samrådskedet avgivit samrådsyttrande, daterat 1993-09-27. Inför utställningen har kommunen bearbetat och ändrat planförslaget i vissa delar. Berörda enheter inom länsstyrelsen samt berörda statliga myndigheter har beretts möjlighet att lämna synpunkter i ärendet. Länsstyrelsen skall enligt PBL 4 kap 9 § under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet skall framgå om

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m m,
2. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnats på ett lämpligt sätt,
3. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olycks-
händelser.

I enlighet med bestämmelserna i 4 kap 2 § PBL ska länsstyrelsens granskningsyttrande fogas till planen.

Handlingar

Översiktsplanens utställningshandlingar, som är daterade i februari 1994, består av en textdel med bl.a. områdesvisa beskrivningar och rekommendationer, en karta över problem och möjligheter, en rekommendationskarta samt en samrådsredogörelse daterad 1994-01-24.

Riksstämman

Av översiktsplanen bör framgå att den allmänna vägen 270 är av riksstämman.

Hälsa och säkerhet

Inom Erikslund finns idag konflikter mellan bostäder och olika verksamheter. Miljöpåverkan sker inte minst från industrier i Verksområdet (15). Hänsyn måste även tas till framtida verksamhetslokaliseringar inom Erikslund (exempelvis från en eventuell bensinstation). Motsättningarna mellan olika intressen kvarstår och måste klaras ut.

Översiktsplanen bör kompletteras med uppgifter om att väg 270 är rekommenderad för transporter av farligt gods. En förbättring av trafiksäkerheten, främst för de oskyddade trafikanterna, bör eftersträvas. Länsskyddet förutsätter att vägnätet kommer att ingå som samarbetspartner när trafiksaneringsplan för området upprättas.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit biträdande arkitekt Anders Haglund, beslutande, länsskydd Sten Carlberg, avdelningsdirektör Lennart Sandgren, länsskyddarie Ulf Löfwall, byrådirektör Kent Söderlund, byrådirektör Rolf Alfreddsson och byrådirektör Lennart Lindberg, föredragande.

Anders Haglund

Lennart Lindberg